

41

ANUL XXVIII (1270)
11 OCTOMBRIE 1979

Călăraș

Saptaminal editat de
Frontul
Unitatii
Socialiste

CĂLĂRAȘI,

ORAȘUL CELOR DOUĂ ȘANTIERE

Orasul e lipit de Borcea, pe stînga, pe o fisie de pămînt îngustă, de formă lenticulară. Parcă lanurile dinspre nord ale Bărăganului ar fi apăsate cîndva, în vremuri uitate, cu greutatea roadelor lor peste case, împingîndu-le pînă în buza apei. În primele clipe, Călărașul lasă noului venit senzația că stă să se mute. Se demolează cu înfrigurare, pretutindeni. Mașini grele, cu călcătură apăsată și soferi ce par să-și fi uitat mințile ne claxoane, se vîntură în toate direcțiile, reactualizînd vechiul refren „Călărași, Călărași, mai mult praf decît oraș”. Dar senzația vine, întii și întii, de la oameni, neastîmpărați, grabii, arătînd fiecare de parcă ar alerga după un tren foarte important, aflat pe picior de plecare. Apoi, după un oarecare timp, după o oarecare dezmeticeală, vizitatorul se lămurește că mutarea nu-i decît o impresie pasageră și că, de fapt, orașul nu se mută, ci numai se schimbă. Trece dintr-o condiție în alta, dintr-un destîn în altul. Parcurge cu repeziune, cu sudoare și salme bătătorite, drumul de la urbea amortică de odinioară la șantierele de azi și, implicînd, la orașul de mine, cititorie de seamă a industriei românești, celate de scaun a siderurgiei ialomitene.

Ca unul care s-a născut și a crescut aici, în umbra căpităniei portului, pe unde se zice că a făcut popas, vișind la Europolis și la celebritate, un tînăr ofiter pe nume Jean Bart, inginerul Dumitru Simionescu, secretar al Comitetului municipal de partid, e convins că schimbarea aceasta, cea mai tulburătoare din istoria localității, nu-i deloc simplă. Asta pentru că, înainte de toate, orașul a moștenit de la orînduirile de altădată zestre puțină, obiceiul de a valsă, duminica, în acordurile fanfarei și cam afit. Pînă nu demult, biografia Călărașului se învîrtea în jurul a 100 de circumi și a 4 regimente. Spațiu al linzelelii, al caselor pitice și al aspirațiilor de măsură, înviorat din cînd în cînd de rivalitatea a 2 sublocotenenti vînd aceeași față de negustor sau, mai exact vorbind, aceeași dotă bine garnisită. Călărașul de pînă la război a trăit la intensități minore, depășindu-și rareori condiția

(Continuare în pag. 13)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Fotografie de ION PREDOȘANU ■

„Evident, românii sînt printre cei mai buni din lume”. Astfel scrie presa străină, referîndu-se la prestigiosul turneu al naționalei de rugbi în Țara Galilor și astfel se spune în lume cînd fapta e remarcabilă: ROMÂNII! Ce lucru extraordinar să fii mare sportiv, să fii un mare muncitor al sportului în rugbi, unde efortul merge adesea pînă în pragul sacrificiului, să fii pildă de dăruire spre gloria Patriei într-un sport care, prin calitatea eroică a angajării, e muncă grea, cu greul acela ce-l înobilează pe om. Astfel, cele două imagini stau alături firește, necesar.

Fotografie de ION MIHAICA ■

Și iarăși țara

Și iarăși țara năvălește-n noi
Ca mîinii pe-o cîmpie smălțuită...
Sînt cei căzuți ce strigă înapoi ?
Ori ochii lor ne ard ca o ispită ?
E tropot sau e liniște-n pămînt ?
F-o rană ce veghează și ne doare ?
Sîntem copiii lor sau ei ne sînt
Copiii dintr-o luptă viitoare ?

ION BRAD ■

A conduce frumos...

A urma frumos...

Unul din meritele cele mai mari ale culturii a fost și va rămîne, fără îndoială, acela de a oferi fiecărei generații posibilitatea de a-și aprecia propria epocă în perspectiva unei milenare înțelepciuni, de a trece tot ceea ce este azi, prin filtrul cu o uriașă capacitate de decantare pe care o reprezintă selecția celor mai bune fapte, exemple și concluzii ale trecutului. Desigur, nu în toate cazurile și nu în toate situațiile experiența anterioară se poate așeza în paralel cu multitudinea de sfere și preocupări specifice epocilor moderne, nu întotdeauna sugestiile pentru prezent și viitor pot veni din ceea ce s-a petrecut altădată. Sînt însă numeroase domenii — între care se așază și actul de conducere a unor colectivități sau a unor societăți în ansamblul lor — ce își găsesc o superbă verificare în miraculoasa oglindă a gândirii și practicii anterioare.

Mă gîndesc, de pildă, la ceea ce spunea acel scriitor colecționar de vieți și opere memorabile care s-a chemat Plutarh cu privire la raporturile dintre conducătorii adevărați și masa poporului, dintre cei aflați „în fruntea cetății” și masa „cetățenilor care știu să asculte”, adică să-i urmeze pe primii cu entuziasma convingere și într-o deplină devotune și disciplină. „Într-adevăr, cetățenii nu ascultă de cei care nu știu să conducă, scria acum aproape 2000 de ani autorul celebrilor „Vieți paralele”, iar convingerea este învățătura conducătorului, căci cel care conduce frumos face pe cei conduși să-l urmeze frumos”.

A conduce frumos, a urma frumos...

Mă gîndesc la aceste cuvinte remarcabile prin adîncimea meditației turnată în ele, inspirat fiind de o realitate impresionantă a țării noastre, a zilelor pe care le trăim în prezent, marcată de momentele în care, în adunările comunistilor de la orase sau de la sate, din fabrici, unități agricole, din institute de cercetare sau de la oricare alt loc de muncă, se supune dezbaterii propunerea din iulie a Plenarei C.C. al P.C.R. ca tovarășul Nicolae Ceaușescu să fie reales în înalta funcție de secretar general al partidului, la Congresul al XII-lea. Am fost martor la momentele acestea și, ca miș și mil de alți membri ai partidului, am trăit eu însumi cu modestie, sinceritate și profunzime emoția de a mă socoti unul dintre cei douăzeci și două de milioane de cetățeni care susțin din întreaga lor inimă strălucita propunere. Iar, dacă ar fi să rezum aici gîndurile noastre, ale tuturor, sensul rezoluțiilor adoptate și al telegramelor trimise cu unanimă aprobare, ar face apel la aceeași milenară și înțeleaptă expresie plutarhiană: pentru că bărbatul aflat azi în fruntea națiunii române conduce cu adevărat, în modul cel mai frumos, țara care l-a ales.

(Continuare în pag. 6)

EUGEN FLORESCU ■

Fotografiile de SORIN POSTOLACHE ■

ION SALIȘTEANU — Portret de față

LA 15 OCTOMBRIE

GOSPODARIILE RECOLTEI TREBUIE

SĂ ÎNCHEIE TREBURILE TOAMNEI

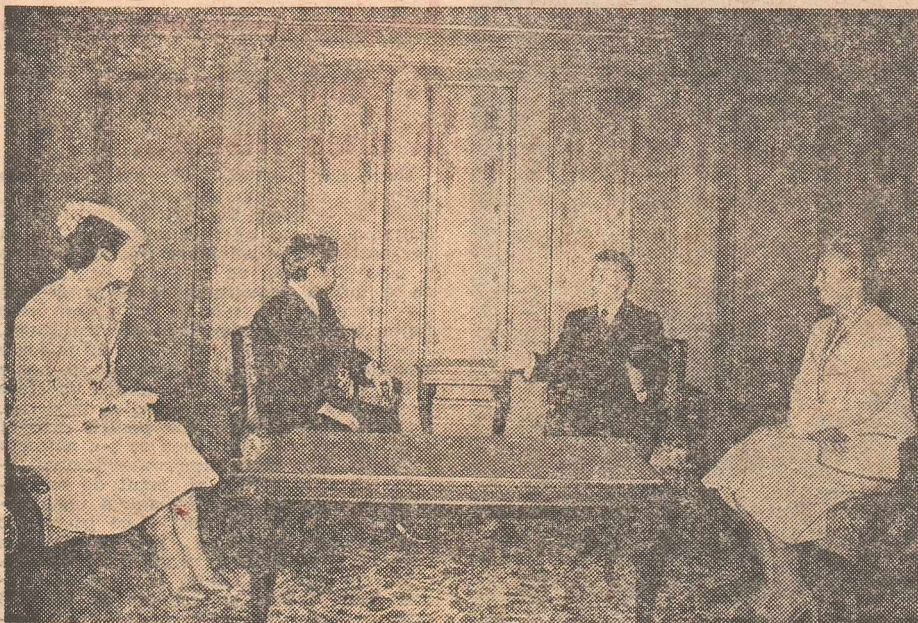
Martori la frumusețe

Evenimentul s-a petrecut în dimineața zilei de 17 septembrie, care pentru noi a început așa: „Stimați pasageri, comandantul Alexandrescu și echipajul său vă urează bun venit la bord. Ne aflăm împreună într-o aeronavă de tip Antonov care, în aproximativ 40 de minute, la 5 000 de metri altitudine și cu o viteză de 450 km/h, ne va transporta de la București la Bacău. Peste cîteva momente vom decola. Vă rugăm să vă legați centurile de siguranță și să nu fumați. Vă multumesc”. După clac-ul izvorit apoi din membranele difuzoarelor, am priceput că protocolul se terminase și că ceea ce urmează va calchia exasperant, dar explicabil, atmosfera de rutină motăită de unele curse interne ale TAROM. Dar bine că n-a fost să fie.

(Continuare în pag. 19)

MIRCEA BUNEA ■

Cursul ascendent al relațiilor româno-japoneze

În interviurile pe care le-a acordat în ultimii ani trimișilor speciali ai unor mari cotidiane nipone, președintele Nicolae Ceaușescu sublinia, de fiecare dată, „cursul ascendent al relațiilor economice, științifice, tehnice și culturale dintre România și Japonia”. În planul cantității, această evoluție se exprimă printr-o triplare în ultimii cinci ani a schimburilor economice dintre țara noastră și „Țara Soarelui Răsare”, cum mai este supranumită Japonia.

Cronica diplomatică a celor două țări înscrie, într-adevăr, date de referință, cu reflex direct în toate domeniile de apropiere și conlucrare: relații diplomatice între România și Japonia au fost stabilite încă din 1917; întrerupte în timpul celui de-al doilea război mondial, au fost ridicate în 1964 la nivel de ambasadă. Consemnând, în 1975, vizita în Japonia a președintelui României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu — prima vizită a unui șef de stat român în această parte a lumii — remarcăm, în același timp, faptului că atunci s-au stabilit o serie de

acorduri pentru extinderea colaborării, a relațiilor dintre țările noastre. În urma acestei vizite a fost constituită Comisia mixtă guvernamentală româno-japoneză și au fost identificate numeroase domenii de colaborare: construcții de mașini, construcții navale, chimie, electronică, valorificarea materiilor prime, agricultură.

În aceste zile, cronică relațiilor româno-nipone înscrie o nouă pagină de referință: vizita oficială în țara noastră, în calitate de reprezentant al Majestății Sale Hirohito, împăratul Japoniei, a prințului moștenitor Akihito și a Alteței Sale Imperiale, prințesa Michiko. Întâlnindu-se în cursul zilei de luni, 8 octombrie, cu președintele Nicolae Ceaușescu și cu tovarășa Elena Ceaușescu, Altețele Lor Imperiale au exprimat întreaga grațitudine pentru invitația de a vizita România, pentru prilejul oferit de a cunoaște trecutul istoric și valorile create de poporul român de-a lungul existenței sale, realizările obținute de poporul român în ultimii ani în dezvoltarea economico-socială a țării, pentru generoasa ospitalitate

și atmosfera prietenească în care se desfășoară vizita în țara noastră.

În cursul întrevederii, a fost evocată cu multă plăcere vizita făcută în urmă cu patru ani, în Japonia, de președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, împlinirea și convorbirile avute cu acest prilej cu împăratul Hirohito, cu conducătorii statului japonez și s-a evidențiat, din nou, acest moment de mare importanță în istoria raporturilor prietenești dintre cele două țări. „Aprețiem vizita dumneavoastră ca o expresie a extinderii relațiilor dintre țările noastre — spunea președintele Nicolae Ceaușescu în toaștul rostit în timpul dejunului de luni. Dărim ca relațiile viitoare dintre România și Japonia să cunoască o dezvoltare tot mai puternică și considerăm că sînt condiții favorabile pentru extinderea lor, atît în domeniul economic, inclusiv al cooperării în producție, cit și în domeniul științei, tehnicii și culturii”. La rîndul său, cu același prilej, prințul moștenitor Akihito releva: „Japonia și România sînt situate la o foarte mare distanță una de cealaltă, dar, cu toate că condițiile geografice și cursul istoriei lor sînt diferite, popoarele celor două țări au aspirații comune, care pornesc din adîncul inimilor lor, pentru pacea lumii, urmînd căile de dezvoltare proprii pe care ele s-au angajat”.

Aspirațiile spre dezvoltare proprie, spre pace, nutrite de popoarele român și nipon se materializează în activitatea politică a conducătorilor celor două țări, a fruntașilor politici, în conlucrarea activă pe plan internațional dintre România și Japonia pentru soluționarea complicatei probleme ale lumii de azi în interesul dezvoltării libere și independente a tuturor popoarelor, al destinderii și păcii. „Omenirea — exprima cu gravitate președintele Ceaușescu o apreciere profundă și lucidă asupra situației internaționale — este tot mai mult preocupată de soluționarea problemelor crizei energetice, a petrolului, de realizarea unei noi ordini economice internaționale și, mai cu seamă, de oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, îndeosebi la dezarmarea nucleară”. Ca un pendant la această atenționare adresată umanității, popoarelor, relevînd faptul că poporul japonez cunoaște foarte bine importanța deosebită acordată de președintele Nicolae Ceaușescu realizării păcii în lume și cooperării internaționale, prințul moștenitor al Japoniei evidențiază ca pe o realitate de neîgăduit a zilelor noastre: „Faptul că popoarele împărtășesc aspirații comune constituie o bază obiectivă a adîncirii relațiilor strîns de prietenie dintre națiunile noastre”. Pe această bază obiectivă, și pornind de la o autentică dorință reciprocă, se dezvoltă continuu relațiile dintre România și Japonia și în aceasta stau, totodată, temeinicia și garanția unei evoluții favorabile și în viitor.

D. IOVANEL

Noua calitate în dezvoltarea economico-socială a României în profil teritorial

Recent, în „Scinteia” din 4 octombrie a.c. s-a publicat spre dezbateră proiectul Programului-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985. De la bun început tîm să subliniez elementul calitativ nou ce stă la baza acestui Program-directivă: de la ideea repartizării raționale a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei — cuprinsă ca un punct în planurile de pînă acum — se trece la un Program-directivă special de dezvoltare economico-socială a țării în profil teritorial. Nu aspectul formal — trecerea de la o problemă cuprinsă la un punct într-un program general la un program special — trebuie reținut, ci latura de conținut, noua calitate pe care o găsim în Program-directivă.

Ideea magistrală a trecerii de la acumulări cantitative la o nouă calitate, formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977, s-a concretizat printr-o altele și în propunerea de restructurare fundamentală a mecanismului economiei românești, de creare a unui nou mecanism economico-financiar. Acest mecanism trebuie să fie în deplină consonanță cu cerințele actuale și de perspectivă ale fărîmării societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul patriei noastre. El ne cere să se acționeze în așa fel încît să fie atrase în circuitul economic în chip coordonat resursele de pe întreg teritoriul, să fie folosite cu multă economicitate și să sporească considerabil eficiența activităților pe care le vom desfășura. Un fapt de bază al funcționării eficiente a noului mecanism îl constituie tocmai corelarea judicioasă, de înaltă precizie a dezvoltării țării în profil teritorial. Acestui aspect — care capătă în actuala etapă o nouă calitate — îi răspunde inspirata idee a tovarășului Nicolae Ceaușescu de elaborare a unui Program-directivă special pe problema dezvoltării economico-sociale a României în profil teritorial.

În program se pun într-un chip nou multiple probleme legate de repartizarea judicioasă, rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de utilizare a forței de muncă a țării și a fiecărui județ, de atragere în circuitul economic a noi puncte de alimentare a fondului național energetic și a fondului de materii prime, de creare a unui cadru cit mai propice pentru realizarea democrației economice și sociale, în toate județele țării.

În ultimul deceniu și jumătate (1965—1980) țara noastră a realizat salturi spectaculoase în repartizarea teritorială a forțelor de producție pe care le pot ilustra următoarele date: în 1965, numai 4 județe dispuneau de capacități de producție care să le permită o producție de peste 10 miliarde lei iar acum toate județele țării dispun de capacități cu care să poată da în 1980 producție industrială de peste 10 miliarde lei. S-a produs o apropiere considerabilă la nivel superior a dotării județelor cu capacități de producție. În 1965 exista un fel de apropiere între majoritatea județelor la nivel inferior (14 județe dădeau producție industrială pînă la 2 miliarde lei, iar 13 dădeau producție industrială între 2 și 4 miliarde lei), pe de o parte, iar pe de altă parte existau mari discrepante între acestea și cele 4 județe care dădeau producție industrială de peste 10 miliarde lei. În 1980 vor fi 16 județe cu producție industrială între 10 și 15 miliarde lei, 12 județe cu producție industrială între 15 și 25 miliarde lei și tot atîtea județe cu producție de peste 25 miliarde lei.

Odată realizată apropierea producției industriale a județelor la nivel superior se cere pus un accent deosebit pe o seamă de noi direcții ale dezvoltării județelor în cîincinalul 1981—1985. Ne vom ocupa de citeva. Se cere o valorificare deplină a resurselor din fiecare zonă și o dezvoltare armonioasă a industriei, a agriculturii și a celorlalte ramuri. Se urmărește

ca pînă în 1985 în toate județele să se realizeze o producție globală anuală de cel puțin 70 mii lei pe locuitor. Indicatorul producției industriale globale pe județ rămînd pe mai departe un indicator important, trebuie să cedeze locul prim indicatorului producție globală — din industrie, agricultură și alte ramuri — pe locuitor al județului, măsurîndu-se prin aceasta aportul fiecărui locuitor al fiecărui județ la producția globală și implicit la venitul național al țării care-i temelia dezvoltării și a creșterii bunăstării fiecărui dintre noi. În zonele și localitățile mai puțin dezvoltate vor fi amplasate unele unități de dimensiuni mai reduse, îndeosebi din ramurile industriei prelucrătoare, în vederea repartizării mai raționale a forțelor de muncă pe întreg teritoriul țării. Se cer folosite și potențele unităților industriale mai mici, ale celor artisanale, în anumite condiții speciale, vizînd realizarea optîmului economic și social într-un teritoriu dat.

În Programul-directivă se merge pe ideea după care alături de industrie, agricultura este și ea o ramură de bază a economiei și, în acest caz, se impune dezvoltarea mai intensă a agriculturii în toate județele, creșterea substanțială a producției vegetale și animale pe baza utilizării cu maximă eficiență a fondului funciar, a mijloacelor tehnice și forței de muncă, întărirea economico-organizatorică a tuturor unităților agricole și transformarea lor în puternice centre de producție, organizate pe principii științifice.

Programul-directivă de dezvoltare în profil teritorial pune un accent mare pe ocuparea forței de muncă, pe sistematiizarea teritoriului și localităților urbane și rurale, pe ridicarea nivelului de trai material și spiritual al populației din toate zonele și județele țării, prin sporirea veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii, aprovizionarea cu bunuri și servicii corespunzător cerințelor de consum fundamentate științific. Este firesc să fie așa intrucît în strategia Partidului Comunist Român dezvoltarea economică — atît în general, cit și în profil teritorial — nu-i un scop în sine, ci mijloc de ridicare a țării, de creștere a nivelului de trai și de îmbunătățire a calității vieții tuturor locuitorilor României socialiste.

Prof. univ. dr. IVANCIU NICOLAE VĂLEAȘU
membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice a Republicii Socialiste România

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, joi, 4 octombrie a.c., au fost inaugurate Expoziția realizărilor economice naționale — EREN '79 — și Expoziția tehnică internațională — Tehnoexpo '79 — organizate în Capitală la Complexul expozițional din Piața Științei. Cuvîntul inaugural a fost rostit de tovarășul Cornel Burtică, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a tăiat panglica inaugurală a celor două manifestări expoziționale.

A fost vizitată Expoziția realizărilor economice naționale — EREN '79 — cu o suprafață de expunere de aproape 50 000 de metri pătrați, în pavilioane și pe platforme în aer liber — care reunește zeci de mii de produse, în mare parte noi, unele chiar premiere industriale, create de o mie de unități productive, centrale industriale, institute de cercetări și de proiectări, întreprinderi de comerț exterior.

Splendidă oglindă a României de azi, expoziția înfățișează dezvoltarea țării după eliberare, dar mai cu seamă după Congresul al IX-lea al partidului, care a inaugurat cea mai dinamică și mai fertilă perioadă din întreaga noastră istorie. Semnificativ, în decursul ultimelor cincinale economia românească s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de circa 12 la sută, unul dintre cele mai înalte ritmuri înregistrate pe plan mondial în perioada de după război.

Sînt vizitate la început standurile industriei construcțiilor de mașini. Din peste 1 800 de exponate, 60 la sută poartă emblemele „produs nou” sau „produs modernizat”. Parterul pavilionului central este dominat de mașini-unelte gigant. Specialiștii prezintă strungul carusel cu diametrul de 8 metri, mașina de frezaj longitudinal cu portal, strungul de prelucrare a arborilor cu o greutate pînă la 35 de tone, mașini-unelte echipate cu aparataj pentru comandă numerică și secvențială de fabricație românească, linii automate de prelucrat axe, dotate cu roboți mecanici, mașina de danturat cu centru de prelucrare echipat cu 75 de scule, linia de prelucrare a roților dințate, cu o productivitate de 3—4 ori mai mare decît mașinile clasice.

În standurile unităților electronice, electrotehnice și mecanice sînt privite cu interes centralele electronice de telefonie, echipamentele pentru conducerea automată a proceselor industriale, de comandă centralizată a mașinilor-unelte, diferite calculatoare. Sînt totodată prezentate tehnologii noi care utilizează laserii și fibrele optice în domeniul transmisiilor de date și informațiilor. Reține în mod deosebit atenția sistemul Fellas, care, cu ajutorul unui microprocesor „Felix” și al unui laser, permite captarea cu randamente sporite a energiei solare. Vizita continuă pe platformele în aer liber unde sînt expuse o gamă largă de mașini, utilaje, instalații, agregate.

În standul mijloacelor de transport sînt analizate cu specialiștii noile tipuri de autoturisme, între care se remarcă Dacia 1310 și Dacia-sport.

În întreaga expoziție un loc important îl ocupă chimia. Producția industriei chimice este în prezent de 300 de ori mai mare comparativ cu anul 1938, anul de vîrf al economiei românești antebelice. Țara noastră, a ajuns un exportator important de produse chimice, în unele subramuri înscriindu-se în eșalonul de elită al principalilor producători și exportatori mondiali. Peste 700 de produse chimice românești sînt exportate în mai mult de 110 țări de pe toate meridianele lumii. Numai în actualul cincinal chimiei românești i s-a atribuit aproape o cincime din volumul investițiilor pe întreaga industrie. Diversificarea largă a producției, progresul rapid al industriei chimice au fost și sînt determinate într-o mare măsură de concepția științifică proprie, de întregul ansamblu de activitate desfășurată în puternice institute și centre de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică, amplasate pe teritoriul întregii țări și integrate azi în Institutul Central de Chimie, organizat și condus de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Tehnologiile moderne ale acestui institut stau la baza a peste 80 la sută din noile capacități de producție și a celor dezvoltate în ultimii ani, la baza a mai mult de 1 900 de produse și sortimente chimice asimilate în actualul cincinal. Standurile de exponate mărturisesc convingător această uriasă evoluție. Reține, de asemenea, atenția fotografiilor care înfățișează mari combinate chimice și petrochimice construite de România în numeroase țări din Europa, Asia și Africa.

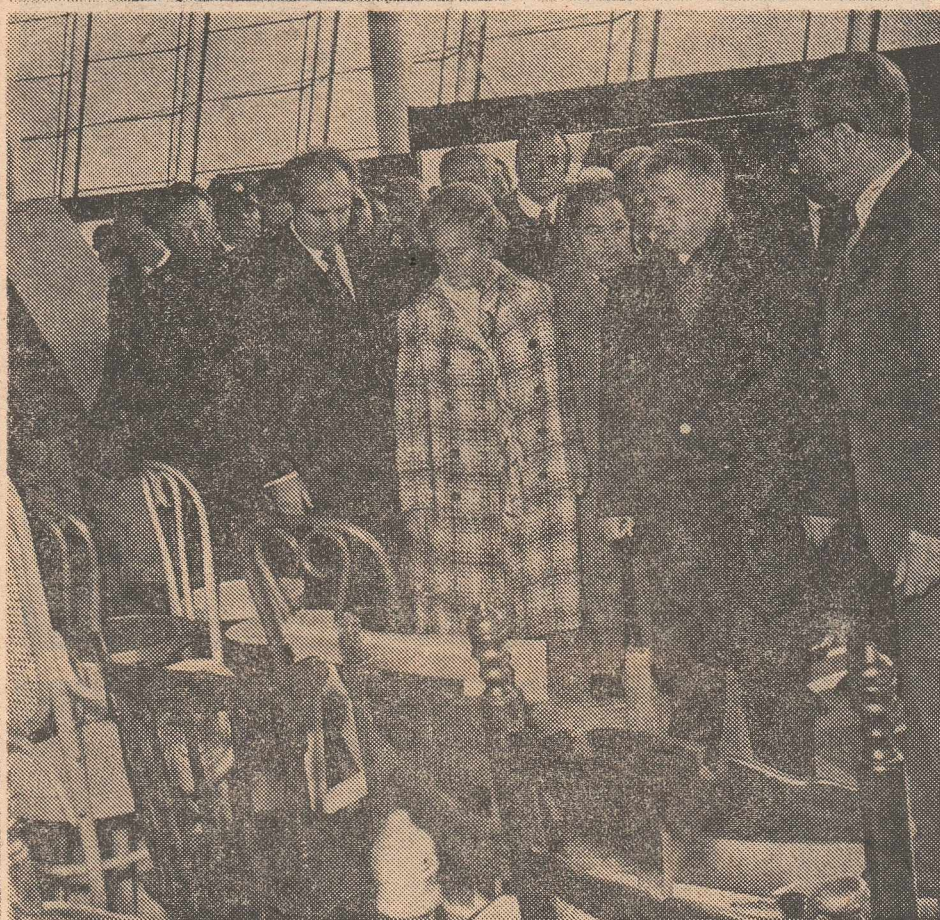
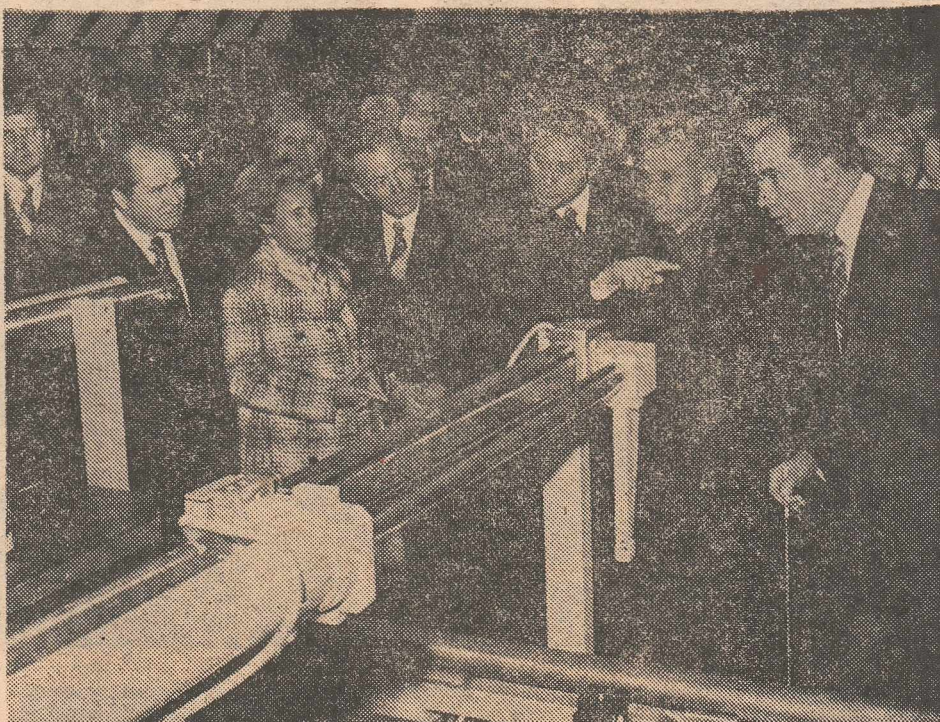
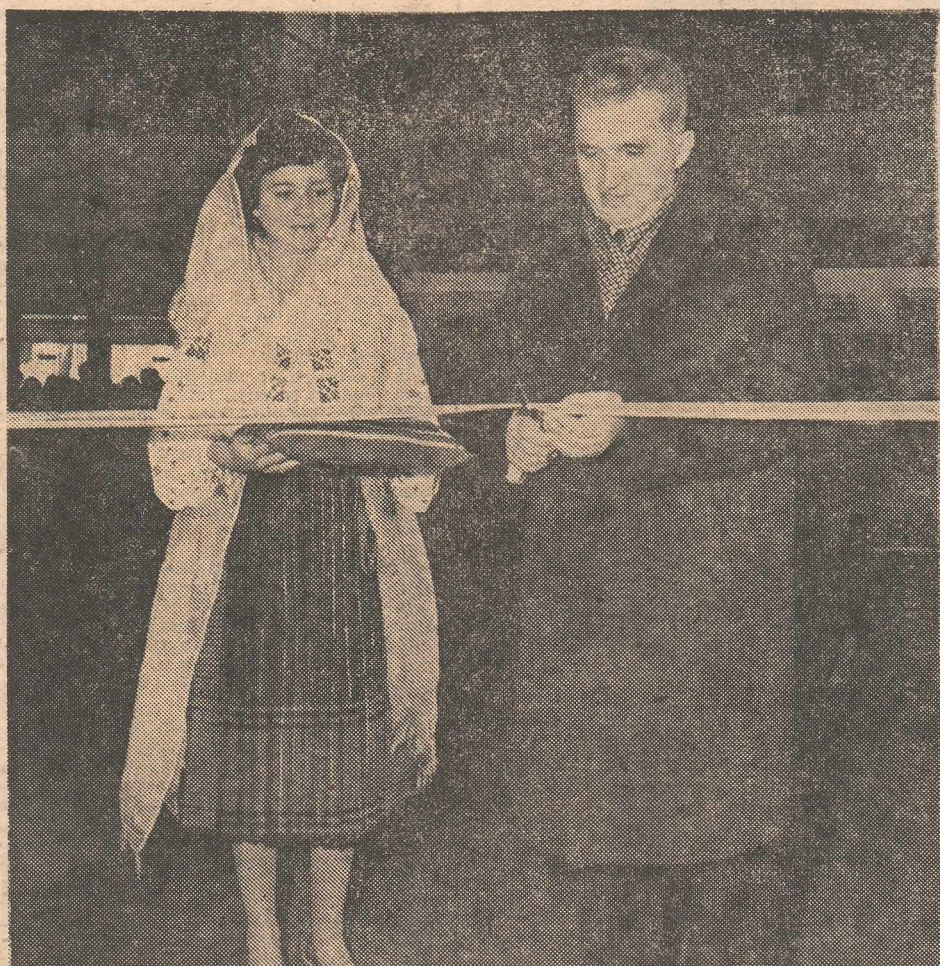
În pavilionul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor tovarășul Nicolae Ceaușescu apreciază simulatorul pentru testarea atitudinilor mecanicilor de locomotive magistrale, conceput și realizat de specialiștii noștri.

Un alt sector al economiei naționale, cel al construcțiilor industriale, expune noi utilaje și agregate destinate creșterii gradului de mecanizare și industrializare a lucrărilor pe șantier, ridicării productivității muncii în construcții.

În pavilionul metalurgiei, tovarășul Nicolae Ceaușescu este informat despre rezultatele în dezvoltarea acestei ramuri de bază a economiei naționale. Producția de oțel a crescut de la 550 000 de tone în 1950 la 13,8 milioane de tone în 1979.

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu și a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, au fost inaugurate

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE ȘI EXPOZIȚIA TEHNICĂ INTERNAȚIONALĂ

România se situează azi printre țările cu metalurgie dezvoltată. Din produsele expuse o mare parte sînt noi. În pavilionul industriei extractive sînt relevate cîteva tehnologii moderne de exploatare a zăcămintelor, sînt expuse aparate și dispozitive realizate prin autototare pentru cercetare geologică și geofizică, pentru tehnica securității muncii în subteran, cule de foraj inserate cu diamante utilizate la săparea în roci dure și foarte dure.

În pavilionul rezervat unităților energiei electrice, pe lângă prezentarea succesorilor de pînă acum, machetele unor mari amenajări hidroenergetice prefigurează o parte din investițiile ce vor fi realizate în anii următori. Sînt prezentate, de asemenea, cîteva din soluțiile preconizate pentru utilizarea surselor energetice neconvenționale — energia solară și eoliană.

Fizicienii expun instalații și aparatură nucleară de concepție proprie destinate cercetării și aplicațiilor practice în diferite sfere de activitate.

Standurile mai multor ramuri industriale oglindesc înlăptuirea programului de dezvoltare a producției bunurilor de consum elaborat din inițiativa și sub condu-

țerea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Sînt grăitoare cele peste 15 000 de articole ale industriei ușoare care sînt prezentate la expoziție. Industria ușoară realizează anul acesta în numai 20 de zile cit se realiza în întregul an 1950.

Exponatele economiei forestiere — între care peste 30 de garnituri de mobilă în stiluri diferite — probează măiestria specialiștilor și preocuparea lor pentru realizarea unei mobile funcționale, care să ridice gradul de confort al locuințelor.

Pavilionul agriculturii și industriei alimentare, al doilea mare sector al economiei naționale, prezintă atît creșterea producției agricole cit și dezvoltarea unei puternice industrie alimentare românești căreia numai în acest cincinal i s-au acordat peste 35 miliarde de lei investiții.

La actuala ediție a EREN un stand a fost rezervat Radioteleviziunii. Vizita secretarului general al partidului prilejuiește aici desfășurarea unui moment artistic inedit. Într-un studio de televiziune miniatural, cu circuit închis, un grup de pionieri și șoimi ai patriei susțin un scurt spectacol de poezii și cîntece patriotice în care își găsesc din nou expresie dragostea și re-

cunoștința celei mai tinere generații față de partid și de secretarul său general.

Sînt vizitate în continuare celelalte standuri ale uriașei expoziții care oglindește înflorirea puternică a științei, învățămîntului, culturii și artei, realizările remarcabile dobîndite pe linia ocrotirii sănătății, a turismului și sportului, adîncile transformări sociale care au avut loc în viața oamenilor, în creșterea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat au vizitat apoi pavilioanele și standurile din cadrul Expoziției tehnice internaționale — Tehnoexpo '79, care beneficiază de o suprafață de expunere de 22 000 de metri pătrați, în 11 pavilioane și pe platforme exterioare. Alături de țara gazdă — firesc, principalul expozant — participă cu pavilioane colective Anglia, Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Danemarca, Finlanda, R.D. Germană, R.F. Germană, Israel, Italia, Iugoslavia, Japonia, Polonia, S.U.A., Ungaria și U.R.S.S. Sînt, de asemenea, prezente cu standuri individuale firme din Elveția, Franța, Olanda, Spania și Suedia. În total, mai mult de 350 de firme de peste hotare,

În pavilioanele participanților străini președintele Nicolae Ceaușescu a fost salutată cu deosebită cordialitate de șefii misiunilor diplomatice, de directorii pavilioanelor, reprezentanții firmelor expozante, oameni de afaceri, specialiști.

Ansamblul marilor expoziții permite nu numai o imagine sugestivă a României de azi, dar și o imagine a locului său în lume. Țara noastră promovează în prezent relații comerciale și de cooperare economică cu 141 de țări, față de 29 de state în 1950. În această perioadă, volumul comerțului exterior românesc a crescut de peste 28 de ori, ponderea României în comerțul mondial aproape dublîndu-se.

Felicitîndu-l pe participanți, șeful statului român le-a urat succes la această a III-a ediție a Tehnoexpo.

Șefii misiunilor diplomatice ale țărilor participante, directorii de pavilioane, reprezentanții firmelor străine au mulțumit președintelui Nicolae Ceaușescu pentru vizita sa și aprecierile exprimate față de modul de organizare a standurilor și calitatea exponatelor.

DORIN GHERGHINESCU ■

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Ilfov și Ialomița

Ne-am obișnuit să-l vedem totdeauna pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acolo unde pulsul treburilor țării înregistrează bătaia cea mai înaltă, în locurile cele mai fierbinți, unde e nevoie de decizia limpede și hotărâtă, energică și clarvăzătoare, care rezolvă starea de urgență a multor situații de fapt. Stil de muncă firesc pentru devotamentul total cu care președintele își slujește țara, dar pilduitor pentru noi, cei care trebuie să-i urmăm exemplul. Simbătă, 6 octombrie, secretarul general

al partidului s-a aflat în Cimpia Română, pentru că acolo se duce acum bătălia severă a recoltei prezente și viitoare, a stringerii tuturor roadelor toamnei. De-a lungul întregului traseu parcurs, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat stadiul lucrărilor de recoltare, a discutat cu țărani cooperatori, cu muncitori din întreprinderile agricole de stat, cu mecanizatori și cadre de conducere din unități. Pretutendenți s-a putut constata faptul că, urmare indicațiilor din ultimele zile date de secretarul general al partidului pen-

tru urgentarea recoltării și a însămintărilor, forțele umane și mecanice sînt mai concentrate, mai organizate, transportul porumbului la baze și silozuri se desfășoară în flux mai susținut, oamenii s-au mobilizat mai mult.

În lanurile de porumb ale unor cooperative agricole de producție, ale unor întreprinderi agricole de stat, printre care cele de la Manasia, Balaciu, Căzănești, Rovine, Albești și Lehliu, Afumați și altele, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a analizat situațiile de fapt la fața locului, a apreciat acțiunile bune ale unor organizații de partid, ale unor conducători de unități. Lanurile de porumb de la Manasia, de la Rovine și altele, au constituit o demonstrație concretă a faptului că, atunci cînd se asigură respectarea întocmai a regulilor și normelor agrotehnice, și rezultatele sînt corespunzătoare. Dar și aici, și la celelalte unități agricole vizitate, secretarul general al partidului a evidențiat faptul că rămîne mult loc pentru mai bine, că trebuie respectate cu strictețe toate normele agrotehnice, pentru a se asigura condiții bune realizării unor recolte sporite. Semănarea neuniformă, nerespectarea densității optime, folosirea de hibrizi diferiți pe aceeași tarla, unii de calitate mai slabă, utilizarea nu totdeauna judicioasă a îngrășămintelor, nefolosirea erbicidelor în unele locuri, irigarea prin aspersiune și nu prin brazde — toate acestea au diminuat recoltele obținute în aceste unități, iar pe viitor va trebui respectată, cu strictețe, disciplina tehnologică.

În multe locuri dintre cele vizitate, cooperatorii și mecanizatorii, răspunzînd cu dragoste deplină îndemnului secretarului general, s-au angajat ferm ca pînă la 15 octombrie să termine recoltatul, producțiile de porumb ale țării să fie asigurate în hambare, fără pierderi. Examinînd, de la bordul elicopterului, unele suprafețe agricole din zonele Fierbinți, Dridu-Movilița și Coșereni, secretarul general al partidului a atras atenția că, deși se lucrează mecanizat, prea puțini oameni au ieșit pe cîmp, la celelalte munci agricole, iar porumbul, strîns în grămezi la margini de tarlale, nu a fost ridicat și transportat spre hambare și silozuri. Ce rezultă de aici? Că se impune o activitate mai energică din partea comitetelor județene de partid, a organelor agricole, acțiuni mai hotărîte pentru aplicarea măsurilor stabilite de grabire a recoltării, de evitare a risipei care poate dijmui recoltele. Și pentru ca să fie pilduitor și de data aceasta, pentru ca nici un cuvînt al său să nu rămînă neacoperit de faptă, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a aplecat și a strîns, în drumul său pe tarla, știuleții rămași pe cîmp în urma combinelor. A fost gestul acesta, cu o valoare de tulburător simbol, o invitație la o bună gospodărire a pămîntului, la prețuirea a tot ce chelțuim noi pentru a obține caldă și îndesulătoarea pîine. Și pentru că acolo, în Cimpia Română, au fost de față și elevi, adică oameni în formare, viitorii gospodari ai pămîntului strămoșesc, ai României de mîine, am dori să credem că ei, acești tineri entuziaști și romantici, au reținut și au înțeles întreaga semnificație a acestui mare gest.

GRIGORE NICOLAE ■

J. DEJUL GORJ

Vineri,
toată ziua

Ultimele zile ale bătăliei porumbului ni s-au părut a avea — cel puțin aici, în acești Arcani, în acest sat de pe apa Jaleșului, din nordul muntelui Olteniei; unde a început să se simtă primul fior al iernii, al frigului care încrețește pielea, al gerului care taie glasul — ceva aspru, țepos și rece, ca o miriște de octombrie pe care o calci cu piciorul gol. Doar cu vreo săptămîină-două în urmă, cînd iarăși trecusem pe-aici, satul și oamenii se mișcau parcă altfel, parcă un vînt răscălit și cald trecea prin toate. Dar de cînd soarele a scăzut — de cînd s-a strîns în sine ca un melc, de cînd atinge lumea cu raze reci, ca antenele de gasteropode, de cînd diminețile sînt cu ploaie, de cînd nopțile sînt cu vînt, de cînd „frunza verde” a codrilor a căzut, lăsînd cîntecul de sub ea gol și simplu ca o smicea, ca o creangă neagră și sumbră așteptînd colinda de fulgi a iernii — tabloul e altul. Parcă și atmosfera de bătălie, prin definiție tumultuoasă, fierbinte, se supune unor rigori ale anotimpului, se sugrumă în ele. Inginera Elena Pănoiu, președinta C.A.P.-ului, e de altă părere, ea măsoară temperatura muncii, intensitatea ei, cu un altfel de termometru, care, de fapt, e un cîntar. Cînd se încheie recolta, zice ea, cînd se pune punct unui patetic și tumultuos an de muncă, toamna devine o toamnă abstractă, o toamnă rece, o toamnă contabilă ca și un bilanț de cooperativă. Este o toamnă-bilanț, o toamnă-statistică, iar cei ce muncesc la încheierea ei măsoară și cîntăresc cu tabelul de cifre în mînă. Pînă acum, cifrele anului au fost bune, destul de bune, grîul, de pildă, a trecut de 2500 kg la hectar, a ajuns chiar la 3000, ceea ce, pentru solul Arcanilor (sol de categoria a V-a, spun scriptele funciare), s-ar putea socoti ca un fapt de laudă.

O luăm spre tarlalele de porumb, în dimineața cu cer sticlos și frig de omăt căzut în munt. Azi-noapte a plouat, a plouat și în ziua de dinainte, și ploaia asta, deși încurcă treburile campaniei, a făcut totuși, zice oamenii, „și-un lucru bun” amortizînd prin mătasea ei transparentă șocul frigului, făcînd suportabilă lumina prea albă a dimineții în care se simte iarna. Cînd cotim pe drumul spre cîmp, ajungem din urmă un grup de copii. Sînt vreo patruzeci, cu învățătorul în frunte. Unora le e cam frig, își suflă-n palme, dar, zice învățătorul, acuză-acuză o să se încălzească, o să-i treacă chiar și sudorile, cînd vor începe lupta cu strujanii de porumb, în lanurile mai înalte decît ei. După care, din nou, întimplarea va deveni una „rece”, contabilă sau statistică, fiindcă și ei, copiii, asemenea celor mari, culeg, de fapt niște cifre, pe care le vor raporta nu la pasteurile lui Ion Pillat sau la feeria Ionelteodoriană a anotimpului din cartea de limba română ci la sarcinile — matematic exacte — ce li s-au dat. Au în primire — nu numai ei, ci în-treaga școală — o postată de vreo 50 de hectare, pe care trebuie s-o culeagă și s-o depoziteze la capul lanului.

Nu-i mult de cules, dar e greu. Nu-i mult, fiindcă pămîntul C.A.P.-ului nu-i prea mare (1800 hectare, din care doar 560 teren agricol, cam jumătate din aceste ultime hectare fiind cu porumb), dar e greu, e greu fiindcă ei, luptătorii, sînt, cei mai mulți, niște bătrîni.

Nea Nicolae Bicoi are 61 de ani. Are un lot în acord global, pe care îl culege împreună cu nevasta. Doi țărani singuri, bătrîni, pierduți în lanul puternic (ei l-au făcut așa, muncindu-l cu neodihnă, cu pasiune, cu rost!), pe care acum trebuie să-l doboare. Vor izbuti? Înfipt în pămîntul umed și rece, pe care-l simte de-a dreptul pe piele, în ciuda cizmei de cauciuc, nea Nicolae Bicoi, țaran bătrîn, nu tocmai zdravăn, suferînd și cu inima, culege „în forță”, rupe strujanii cu niște mîini care par unelte, fiind scoorțoase și dure ca și unelte, fiind, ca și ele, sigure, rezezi, parcă nesimțitoare la efort. Fața lui nu e „rece”, el, cel puțin în clipa de față, culege porumb, nu cifre, și o face, se vede bine cu o plăcere care-i aprinde ochii, deși, cînd și cînd, prin acești ochi trec, s-ar părea și niște griji. Da, are și niște griji, griji cu porumbul. Nu grija lotului său („eu și muierea îl terminăm, numa' să nu dea ploaia!”) cît grija altora, ale altor bătrîni. De pildă, grija lotului lui nea Oprea Bicoi, frate-său, care are 64 de ani și care, coborînd într-o noapte, cu bicicleta, un deal ripos (venea de la saivanul de oi al C.A.P.-ului, unde făcuse de pază), a căzut și și-a frînt un braț. „O să mă duc deseară pe la el, să văd cine-i culege!”... Asta-i prost cu bătrîni, adaugă nea Bicoi, cad cînd nu te-astepti, chit că-i campanie. „Iar tinerii, i-o luăm înainte, au plecat, s-au dus la oras, lăsînd cîmpu gol”. Cîmpul, zice nea Bicoi, nu-i chiar gol-goluț, mai sînt și mașini, adică mecanizare, mai sînt, doar i-ați înțilnit, și copii de școală, o să-i înțilniți și pe ostași, o să-i cunoașteți după ranițele asezate la capul lanului, că altfel n-o să știți că-s ostași, că nu-s rînduți pe grupe, pe plutoane, ci după rînduiala țărănilor, a părinților și a fraților lor risipiți la ceasul ăsta pe toată cîmpia țării. O

LA 15 OCTOMBRIE GOSPODARII RECOLTEI TREBUIE SĂ ÎNCHEIE TREBURILE TOAMNEI

să-i mai întâlnești, după prinz, și pe ai care-s navetiști, care decum se-ntorc de la oraș mai fac ceva și pentru sat, pentru pământ. Nea Nicolae Bicoi are patru copii, trei fete și un băiat. Două fete sînt doctorițe, o fată e profesoară, băiatul a isprăvit un liceu de construcții, acum e-n armată. Dar asta-vară, pe vremea finului, și-au luat toți concedii, și-au luat permisii, au venit să-l ajute, n-au mai fost doctori și profesori, ci țărani, fii de țărani. Ii mai ajută și acum, mai ales duminicile. Toți trebuie să ajute, să pună mina, că hrana lor și a tuturor de aici se trage, din pământul ăsta muncit, îngrijit, cules, iubit, chinuit, blestemat, părăsit, dar a cărui chemare te urmărește și-n somn, dacă urechea sufletului nu ți-e surdă, adică dacă nu doar ne simțitoare pe truda altora. Arcănenii știu bine asta, ei sînt un neam străvechi de oameni ai pământului, neam teafăr, os de moșneni, legați cu prapoane istorice de pământul lor, de vatra lor; știu bine asta și cei ce se fac că nu mai știu, cei ce se fac că au uitat. Cînd zice cuvîntul ăsta atît de greu, cel cu uitarea, nu se gîndește la cei ce-au plecat de tot, fiindcă unii din ei chiar trebuiau să plece, era-n firea lor, era-n darurile acestei firi, ei puteau (deci aveau dreptul) să se facă doctori, ingineri, profesori, meseriași în orașe, că nu-l poți lega de pământ pe unul ce poate zbura mai sus. Răul cel mare nu-i asta, răul cel mare e cînd omul din sat, cel rămas al pământului, își cam uită pământul, adică uită că pământul trebuie muncit mereu, cu nădejde, cu neodihnă, fiindcă, lăsat o singură dată de capul lui, dă numai bălării și mărăcinii. „Dealul Viilor” din Arcani era faimos altădată în șapte sate, C.A.P.-ul în 1962 avea o podgorie de vreo 200 ha, acum i-au rămas doar vreo 60, restul le-au năpădit mărăcinii. Via se trudește greu, îngroapă-i cozile, desfundă, taie, pune butucii sub pa-za cîinilor, stropește frunzele cu chimicale, prășește, veghează coacerea, culege, cară strugurii, fă-i must, fă-i vin, de ce să nu-ți vezi de altele, la care munca și grijele sînt mai mici? Cum terenul agricol nu-i mare, oamenii s-au îndreptat spre pomicultură, lucru bun și de toată lauda, au o plantație de 150 de hectare de pomi, din care peste jumătate e nouă, pusă în anii C.A.P.-ului. Dar ei, acești oameni, știu că tinerii or să plece, primele valuri o și porniseră spre oraș, știu că ei, cei rămași or să-mbătrînească, știu că bătrînii fiind, or să le fie greu să se urce-n pomi și să taie crăcile, știu că tot tinerii (cîți mai sînt, cîți se mai întorc) or

s-o facă. Cu siguranță că și ei, bătrînii, pot face foarte multe pentru pomi, dar mai ușor decît să te urci în ei ar fi să dai cu sapa, cu bătrînească răbdare și bătrînească pricoperie, în răzorul unei grădini. Apa Jaleșului, care străbate satul, te îndeamnă să faci grădini. E o apă bună, cu debit statornic, curge bogat, nu îngheață nici cînd e iarna grea (frate-său, Oprea, ține pe ea o pivă pentru dimie, ultima pivă dintr-un Arcani, care, cîndva, număra cu sutele). C.A.P.-ul, cu ani în urmă, rupsesse din Jaleș un braț, o creanță de apă, o făcuse canal pentru irigații, făcuse și o grădină, mergea bine, creștea varza de 8-9 kg, dar s-a întimplat ca și cu via, canalul n-a mai fost îngrijit, grădina s-a ofilit, meșterul grădinar a plecat, s-a făcut muncitor la fabrica de ciment din Tg. Jiu. C.A.P.-ul bate acum mult pe zootehnie, asta-i foarte bine, că numai cu vitele scoți sărăcia din casă, cum ziceau ai vechi. El știe asta, că doar și el ține vite, anul ăsta a contractat trei vițe, și i-a predat, avcau 750 kg, pe 4 noiembrie o să mai prodea și un porc de 120 kg. Dar cînd ai vite (și ei au, au vreo 400 de bovine), îngrijește-te, frate-meu, și de hrana lor, nu lăsa vacile s-ajungă capre, să te doară inima, primăvara, și de ele, cînd le vezi cum te spulberă vîntul de pe picioare, să te mai doară și de plantație, de frunze și de floarea pomilor, pe care animalul le rupe, fiindcă altceva n-are ce să bage în burtă. Astea toate sînt lucruri care se pot îndrepta, se pot rezolva de către obște, chiar dacă obștea asta e mai puțină și mai bătrînă. Adică, adaugă nea Nicolae Bicoi, vreau să zic că noi putem face nu numai grâu și porumb frumos, dar și fructe, și vin, și legume, și zootehnie, dacă totii vrem (și totii vrem!) să trăim bine și noi, și țara, așa cum se cere, așa cum chiar trebuie, așa cum chiar se și poate.

ILIE PURCARU ■

JUDEȚUL BIHOR

**Simbătă,
la prînz**

La baza de recepție de la Salonta, pentru a se prelua cit mai mult porumb, anul acesta s-au construit 8 grupuri duble de pătule cu o capacitate de 5.000 de tone fiecare, din stâlpi de beton și plasă de sîrmă, înalte de 8 metri și avînd o lungime de aproape 50 de metri. Cei 47 de muncitori ai bazei lucrează în trei schimburi, fiind ajutați și de elevii școlii generale numărul 1, din localitate. O sută de elevi, timp de două săptămîni, au depănușat și insulizat o cantitate de 250 de tone. Ca munca să fie cit mai plăcută profesorilor, care muncesc cot la cot cu muncitorii bazei de recepție, inițiază zilnic concursuri între elevi, se dau premii celor mai harnici, se cîntă, se spun poezii. Simbătă seara intraseră în bază peste 5.000 tone porumb, de foarte bună calitate, urmînd ca în următoarele zile să se intensifice ritmul, astfel încît pînă la data de 15 octombrie întreaga cantitate să fie depozitată. Cu toate că recollarea porumbului, datorită condițiilor nefavorabile, aici în nordul țării a început mult mai tîrziu decît în celelalte județe ale țării C.A.P.-urile Salonta, Mădăras, Tulcea, Ghiorac se află la ora actuală aproape cu întreaga suprafață de porumb recoltată.

Situată la cîtiva kilometri de Oradea, milenara așezare Biharia se află amplasată lîngă cetatea de pămînt a lui Menumorut. Comuna este formată din 6 sate, iar consiliul unic agroindustrial coordonează activitatea a 10 C.A.P.-uri și a 5 ferme de stat, înglobînd o suprafață de 14.600 hectare de teren agricol.

Aflăm că primarul comunei, Gyorgy Carol, și Ioan Trifan, inginer șef

al consiliului unic agroindustrial, se găsesc la cel mai îndepărtat punct de lucru — Parhida. Ii găsim acolo, împreună cu mecanizatorii, pregătind frontul de lucru pentru cele aproape 300 de hectare cultivate cu porumb din zonă.

— Ne aflăm la mijlocul campaniei, ne spune primarul comunei. Din suprafața de 1.200 de hectare pînă la ora actuală s-au recoltat mai mult de jumătate urmînd ca în zilele următoare să se intensifice ritmul. Astfel, au fost recoltate mai întîi suprafețe care urmau să se cultive cu grâu și orz, așa că la ora actuală întregul teren de 600 de hectare este pregătit pentru însămînțări. Spre deosebire de anul trecut, cînd campania s-a prelungit pînă în luna noiembrie, anul acesta începutul lui octombrie s-a considerat virf de campanie. Fiecare locuitor al comunei care are trecut în buletinul de identitate domiciliul stabil în Biharia a fost prezent la marea bătălie, cum o considerăm noi, culesul porumbului. Mai mult de 90% din întreaga suprafață cultivată cu porumb se recoltează mecanizat. Fiindcă distanțele sînt mari, să nu se piardă mult timp, mecanizatorii li se aduce masa exact la punctul de lucru.

— Viteza medie zilnică de recoltare este de 157 de hectare, ne spune inginerul Ioan Trifan. Din întreaga suprafață agricolă, avem cultivate cu porumb aproape 3.000 de hectare, pe întregul consiliu unic agroindustrial. Față de anul trecut cînd hibridii de porumb nu au ajuns la coacere, obținînd o producție doar de 3.000 kilograme boabe la hectare, anul acesta prin schimbarea hibridului recolta a ajuns la coacere — obținîndu-se aproape 4.500 kilograme boabe la hectar, cu o umiditate ce nu depășește 25%. Din acest motiv în bazele de recepție, porumbul nu mai este trecut prin stațiile de uscare ci se introduce direct în siloz. Se economisește mult timp și multă forță de muncă. S-au respectat întocmai graficele de recoltare prin faptul că porumbul direct de la combină se transportă la bazele de recepție.

Mecanizatorii Aurel Leitan, Francisc Kugerka, Carol Nagy și șeful scetelor de mecanizare, inginerul stagiar Bela Angei au hotărît ca pînă la sfîrșitul campaniei ziua de lucru să fie zi-lumină.

Am luat prînzul împreună cu mecanizatorii pe malul râului Barcău. Maria Bondor Văduva și Irina Barna au pregătit pentru muncitorii cîmpului, la alegere, ciorbă de perișoare, ciorbă de vacuță, friptură, șnițele, și prăjituri.

SORIN POSTOLACHE ■

JUDEȚUL BRĂILA

**Duminică,
în zori.**

Șeful fermei nr. 1 din C.A.P. Gropeni, județul Brăila, Ion Bogoi, nu se mai poate stăpîni: „Bine, dom'le, de patru zile aștept cel puțin una din mașinile promise de tovarășul Dumitrache, directorul adjunct al I.J.L.F., și tocmai acum veniți?” Ii explică că nu sîntem de la I.J.L.F. Se scuza și mi se destăinuie: „Priviți și dumneavoastră, am aici 150 de tone de cartofi. A fost pe aici acum patru zile directorul adjunct al I.J.L.F., și a promis că ne trimite patru mașini, dar n-a venit nici una. Asta e prima pe care o văd”. Ion Bogoi, dîndu-și seama că timpul trece pe lîngă noi, se-ntoarce către oamenii care deja umpluseră gălețile cu cartofi și zice: „Hai, deci, fraților, s-o încercăm cit mai iute”. Oamenii încep a trece căldările de la unul la altul, pe cele umplute și pe cele goale și într-un sfert de ceas mașina cu băiatul blond în volan pe care am prins-o în drum pornește din nou și face cale întoarsă la Brăila, scriind și gîndind mai abil decît înainte sub povara celor 5 tone de cartofi încercate. La marginea unei sîte de porumb li înlînesc pe primarul comunei Gropeni, Mihail Căprean, care ne zice: „Eu, aseară, la planificare am primit sarcina să mă ocup de cele 12 combine și de mobilizarea bratelor de muncă. După cum vedeți, astăzi toate merg ca ceasul. Precis pînă diseară depășim sîta de hectare, cit prevede graficul. Mai greu o ducem cu transportul — spune primarul cu năduf. Avem 70 de tone de roșii culese și depozitate pe cîmp și cei de la fabrica de conserve din Vădeni, cu care avem contract, nu ne trimit decît foarte rar mașini. Cu I.T.A. pămîm la fel. Noi le-am promis să asigurăm, în comună, cazare și masă căldă soferilor pentru a sta peste noapte la noi și să nu mai facă seara și dimineața cite un drum în gol pînă la Brăila, dar degeaba. Astăzi e prima zi cînd s-au înscris și ei în grafic, trimițîndu-ne toate cele 10 mașini necesare și cred că nici astăzi n-o făceau dacă nu intervenea tovarășul Rogu, secretar al comitetului județean de partid.”

Munca este bine organizată, numai în această zi, de duminică, au ieșit la cîmp peste 2.000 de brate și realizările de pînă la prînz garantează depășirea cifrelor planificate. Cei din Gropeni, buni gospodari, nu tolerează lucrul la voia întîmplării. Slau măturărie în acest sens raportările care s-au asternut duminică seara pe operațiunile Direcției agricole județene: 3.759 ha cu porumb recoltat și aproape 5.000 de hectare însămînțate. Cu aceasta, recolta de porumb pe întreg județul a fost strînsă

de pe 60% din suprafața planificată. I.A.S.-ul din Insula Mare a Brăilei se înscrie și el în această raportare de duminică seara cu mai bine de 1.000 de hectare recolate în ziua respectivă. Dealtfel, pe frontul recoltei din insulă, unde acționază 340 de combine, 6.000 de brate de muncă, 400 de mijloace de transport auto și numeroase sleepuri, s-a strîns recolta pînă acum de pe aproape 20.000 de hectare. În fruntea „bătăliei” sînt lucrătorii de la complexele de produse Maicanu și Blăsava. Și pe terasă sînt unități, mai ales din raza consiliilor unice agroindustriale Dudesti și Bertesti, care se apropie de finalizarea recoltării porumbului. Cifrele comunicate, realizările pe care mi le-a prezentat din operativă de duminică seara nu l-au multumit pe deplin pe „generalul” acestei bătălii, directorul Direcției agricole județene, inginerul Emil Bălăuță, pe care l-am întîlnit abia seara tîrziu. „Se poate face mai mult, mi-a spus acesta. Azi n-am atins viteza zilnică stabilită și anume 4.165 de hectare, realizînd doar 3.759 hectare. Totuși, măsurile pe care le vom lua în cursul acestei ultime săptămîni de campanie sînt garanția că ne vom încadra în indicațiile date de a termina recoltatul pînă la 15 octombrie”.

VIOREL CHIURTU ■

JUDEȚUL GALAȚI

**Luni,
în zori**

Întreocînderea agricolă de stat Tulucești are treburile pe locul unde cu ani în urmă se afla lacul Brates, adică în imediata vecinătate a Galațului. Se cultivă aici aproape de toate, o mare suprafață — 3.222 ha anul acesta — fiind ocupată de porumb. Aflînd că ne interesăm de soarta acestuia, directorul unității, inginer Vasile Popa, un specialist recunoscut ca atare nu numai în perimetrul județului Galați, se arată mai întîi mîhnit de ploaia care nu a vrut să cadă în luna august, ceea ce a făcut ca tulpina plantei să se usuce înainte de maturitate, frîngîndu-se. Așa că acum în bună măsură porumbul de aici este culcat la pămînt...

Așadar, un prim impediment să-l numim obiectiv — și singurul de această natură — pentru că celelalte (pe care le vom trece în revistă mai jos) în totuși de oameni. Socotind cu grijă, împreună cu conducerea unității, reiese că luni, 8 octombrie, mai rămăseseră aici de recoltat cea. 1.300 ha cu porumb. O suprafață destul de mare... Se lucrează cu 50 de combine tractate CT-2R (cam vechi) de unde și defectiunile ce apar destul de frecvent, dar, mi s-a spus, în condițiile de față, cu porumbul culcat, ele dau randament mai mare decît „Gloriile”.

În ce ritm se lucrează? Inginerul Emil Tudorache, directorul tehnic, cu situația operativă înainte, ne spune că, de pildă, în săptămîna 1-7 octombrie, s-a recoltat pe zi între 40-78 ha porumb. Rezultă o medie aproape de 50 ha pe zi, față de peste 100 ha cit ar fi trebuit să se recolteze zilnic, dacă toate combinele și-ar fi îndeplinit norma planificată. Or, în acest ritm, cele 1.300 ha rămase s-ar putea deci încheia de recoltat exact în 26 de zile, adică pe data de... 3 noiembrie. Inadmisibil de tîrziu!

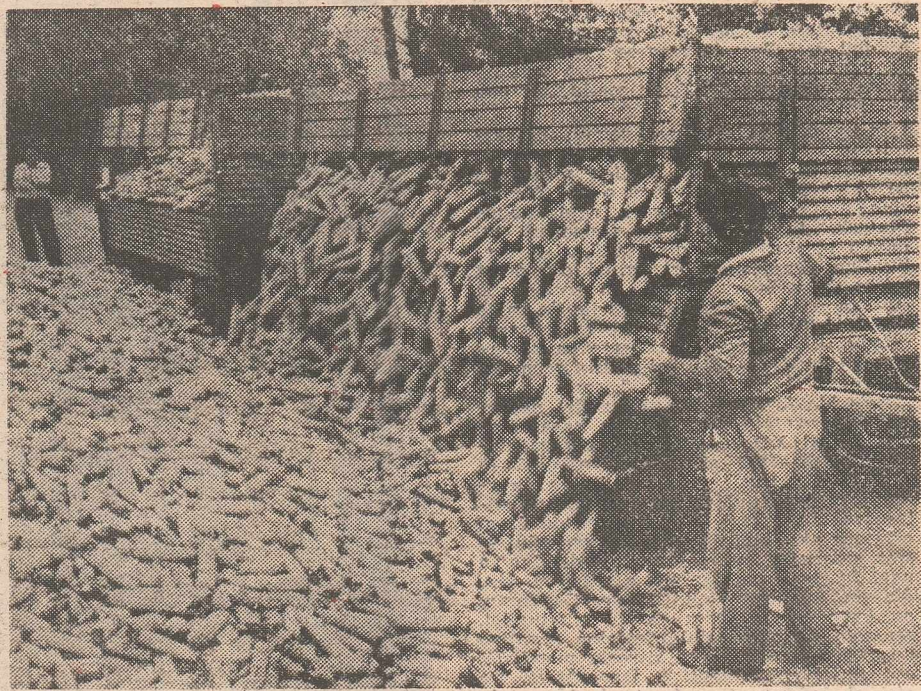
„Este luni, mi se explică. Oamenii au venit mai tîrziu la lucru. Însă în cursul săptămîinii trag mai tare...”

Unul dintre mecanizatorii de pe combine, Ion Matei de la S.M.A. Săndreni, ne explică destul de supărat cit de tare a trăs el săptămîna trecută. „Pînă vineri am recoltat, dar pe urmă mi s-a defectat combina. Am muncit la ea, împreună cu mecanicul de întreținere de la fermă, simbătă și duminică. Acum am terminat reparatia și vreau să intru în lan”. Lucru pe care între timp l-au făcut și ceilalți mecanizatori, cu excepția unuia, pe nume Oancea Drăghici, a cărui combină, în absența stăpînului, a rămas nemişcată...

La sediul fermei nr. 2, mecanicul de întreținere Emil Pascanu laudă pe de o parte utilajele care „odată lucrau de mama focului”, iar pe de alta critică slabă activitate de întreținere a lor: „Am cules piese de schimb din toată țara, de la cei care nu le mai folosesc. Uneori se rupe acolo unde nu sîntem pregătiți și trebuie să remediem cum putem și cu ce putem, chiar dacă asta ne ia ceva mai mult timp”.

Să vedem însă cum merge și transportul. Din capul locului, adică înainte de a întreba noi dacă nu cumva se depreciază gramezile de porumb rîmase pe cîmp, sîntem informați că mai este de transportat o cantitate importantă de porumb cules, care se ridică la cea. 3 mii tone. Cum mașinile I.A.S. sînt toate concentrate la recoltatul legumelor și a soiilor. Întreocînderea de transport auto Galați, urma să asigure prin repartiție un număr de 70 capacități de transport. Însă de venit, în perioada 29 septembrie — 6 octombrie, au venit între 24 și 64 capacități pe zi iar fiecare dintre ele n-au efectuat nici măcar 2 curse zilnic! Maximum de eficiență a fost înregistrat pe 5 octombrie, cînd 56 de capacități au realizat 103 curse.

DAN PLĂEȘU ■

Democrația noastră este democrația participării active a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea treburilor obștești!

**Interviu cu tovarășul
Stefan Szanto,
secretar al Comitetului județean
Bihor al P.C.R.**

— Tovarășe secretar Ștăfan Szanto, vă propun să începem acest interviu cu problemele principale, pe care le aveți dv. de rezolvat astăzi; aceasta, cred eu pentru a nu tulbura prea mult firescul lucrurilor.

— Depinde ce înțelegem prin astăzi: o zi oarecare de lucru, un astăzi mai general sau pur și simplu astăzi — momentul de față. Indiferent de zi, vă asigur că nu avem timp de irosit timpul! În momentul acesta, după ceasul meu, este ora 17: până acum deci am avut o sesiune de comandament, o instruire cu secretarii comitetelor comunale de partid, am fost în județ, pentru că pregătim serios campania de toamnă iar după ce terminăm noi de vorbit în cadrul acestui interviu, sint așteptat la o adunare cu cetățenii.

— În ce direcții principale se desfășoară activitatea aici, în sectorul de propagandă, de care dv. răspundeți?

— Ca în oricare alt județ, activitatea de propagandă, în întregul ei, este subordonată realizării sarcinilor și obiectivelor economice. Și Bihorul, beneficiind de atenția deosebită a conducerii partidului și statului, are o industrie diversă, începând cu cea a aluminei, și a construcțiilor de mașini, continuând cu energetica și producția de mobilă, cu ramura chimiei, bunurilor de consum și altele. Și avem, zic eu, și succese: în primul semestru al anului, de pildă, producția industrială suplimentară a trecut de 130 milioane lei, cu peste 600 milioane lei mai mult decât s-a obținut, pe perioada corespunzătoare, anul trecut. Mai adaug că oamenii muncii din industria Bihorului și-au realizat angajamentul de a da 3,5 miliarde lei peste prevederile cincinalului.

— Se poate deduce deci, că oamenii muncii români, maghiari, germani, de alte naționalități au înțeles mai bine scopul și telul muncii lor, responsabilitățile lor de făuritori de bunuri materiale, de făuritori ai unei noi civilizații: înțeleg că activitatea de propagandă a avut un rol hotărâtor în acest sens.

— Ajungem și aici — dv. mi-ați cam anticipat răspunsul — dar eu doresc să mai spun că în Oradea, în celelalte orașe, în numeroase comune din județul nostru se pune în aplicare un amplu program de investiții industriale, dar și sociale: numai în acest an vom construi peste 7.000 de apartamente! Or, tuturor acestor sarcini trebuie să le răspundem cu efort, cu responsabilitate. La acest mare efort, oamenii trebuie mobilizați prin diferite forme și mijloace: fie că e vorba de muncă de la om la om, fie că e vorba de propagandă vizuală și așa mai departe. Cel mai prielnic timp de dezvoltare a României este acum! Simțim și noi că nu e

totdeauna ușor, dar acest timp nu trebuie scăpat. Să facem tot ce putem face noi, pentru că și generațiile viitoare vor avea destule de făcut. Un accent deosebit punem acum pe munca politică de explicare a măsurilor de reducere a consumurilor de energie și combustibili.

— Sinteți, știm, un vechi activist, din 1951 ați făcut parte din biroul regional, apoi județean de partid. Am dori să vă referiți mai concret la această experiență a dumneavoastră în munca de propagandă.

— Sigur că propaganda vizuală își are un rol bine definit. Noi promovăm însă o propagandă vizuală dinamică, adaptată zi de zi la cerințele concrete ale muncii. O lozincă, o chemare la întrecere, un îndemn, un panou de onoare, mă rog, orice formă ar fi, are viabilitate într-un anumit context.

— Ce trebuie însă, după dv., să nu-l lipsească unui act de propagandă, să zicem astfel?

— Puterea de sugestie, forța de mobilizare a oamenilor la realizarea obiectivului propus: graficele, bunăoară, cuprind date și fapte în legătură cu întrecerea socialistă, creșterea calității produselor, sporirea retribuțiilor oamenilor muncii, cu lupta fermă pentru economisirea energiei și combustibilului, pentru evitarea risipei. Dealtfel, în oricare întreprindere vă veți duce, vă veți putea convinge nu numai de formele concrete ale propagandei de partid și economice, ci veți putea afla și despre rezultatele, efectele acestei activități.

— Cum credeți că trebuie să fie un activist care lucrează în sectorul de propagandă? Ce calități, ce cunoștințe trebuie să aibă?

— Mi se pare că se impune o remarcă aici: fiecare activist de partid, fiecare membru al partidului trebuie să fie un bun propagandist, așa cum secretarul nostru general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-o cere todeauna. Dacă ne referim însă numai la activiștii din sectorul de propagandă, cred că o primă calitate trebuie să o constituie experiența vastă a muncii de partid. Apoi, e nevoie să fie oameni foarte bine informați, deopotrivă să-și susțină ideile cu argumente clare, imbatabile.

— Sectorul de care răspundeți, tovarășe secretar Ștăfan Szanto, îndrumă, coordonează și controlează și unitățile școlare: cum pregătește rețeaua școlară bihoreană viitoarelor cadre de muncitori și specialiști, dat fiind faptul că și în județul Bihor, în anumite sectoare, se resimte lipsa unor muncitori calificați, a unor specialiști?

— În Bihor există o întinsă rețea școlară cu 412 școli și cuprinde peste 89.000 elevi; avem și un institut de învățământ superior cu secții pedagogice și de subingineri. Din aceste numeroase institutii de învățământ, 22 sint licee de specialitate,

17 sint școli profesionale, însumând împreună peste 32.000 elevi.

— Cite dintre acestea sint școli cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare? Există vreo diferențiere în acest sens?

— Avem 109 școli și secții cu limbă de predare maghiară, cu peste 22.000 elevi, și 8 școli cu limba de predare slovacă, instituții care se adaugă aceluia de care am vorbit până acum. În sistemul de învățământ, între drepturile pe care le are un român și un maghiar sau slovac nu poate exista nici o diferențiere. Drepturile noastre constituționale sint aceleasi cu ale tuturor cetățenilor români, iar acela care aici sau aiurea ar căuta diferențiere între drepturile inalienabile ale cetățenilor statului nostru, înseamnă că, așa cum zice o vorbă de duh, ar căuta nod în papură. Dacă au timp de așa ceva, de irosit adică, n-au decît să caute nodul în papură. Noi, am mai spus parcă, nu avem timp de irosit timpul. Sintem prea preocupati cu propria noastră dezvoltare. Noi, maghiarii din România, trebuie să mulțumim partidului, în mod deosebit tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru sentimentul deplină egalității pe care-l trăim și-l lăsam moștenire bogată fiilor noștri.

— Aș dori să ne completați răspunsul la o întrebare anterioară: cum pregătiți noile, viitoarele cadre de muncitori?

— Corespunzător cerințelor economiei bihorene, avem licee specializate în minerit, secții de extracție și prelucrare a țigului, licee de construcții de mașini, construcții civile, de transporturi și telecomunicații, licee industriale pentru pregătirea cadrelor din industria ușoară, licee agroindustriale și liceu economic. Aici învață mii și mii de elevi, viitorii muncitori calificați și cu înaltă calificare ai actualilor și viitoarelor întreprinderi, în mine, șantiere, schele de extracție. Tocmai lipsei de cadre, de pildă în minerit, i-a răspuns înființarea unui liceu de specialitate în orașul Dr. Petru Groza, la fel — o secție de specialitate în Popești, iar pentru fabricile de mobilă am înființat liceul de industrializare a lemnului din Beius. În orice caz, învățământul bihorean este astfel structurat încît poate asigura cadrele necesare în funcție de evoluția dinamică a economiei județului în următoarele două decenii.

— Vorbiți-ne, vă rog, despre democrația drepturilor și a obligațiilor.

— Tema, tovarășe, este foarte vastă, iar un răspuns, în context, mi se pare mai mult enunțiativ în cadrul acestui dialog. Democrația drepturilor, să spunem astfel, este democrația participării active a tuturor oamenilor, indiferent de naționalitate, la muncă, la dezvoltarea acestei țări, la conducerea treburilor obștești, de la cea mai mică verigă, locul de muncă, pînă la conducerea treburilor statului. Aș dori să concretizez puțin: uite, avem și în Bihor oameni bine pregătiți politic și profesio-

nal, români și maghiari, de alte naționalități, care sint directori de întreprinderi, secretari și secretari adjuncți ai unor comitete de partid, membri aleși în comitetul județean de partid, cadre cu mult de răspundere la toate nivelele producției, în administrație. Se înțelege că t

avem și aceleasi obligații: să muncim bine, să valorificăm întregul potențial uman fizic și intelectual, pentru a ne realiza toate aceste importante sarcini propășire a României socialiste.

— Dar vorbiți-ne despre democrație sub un alt aspect: al audienței la publicitatea tuturor organelor și al accesului la aceste organe al publicului.

— Fără să exagerez măcar un pic, cetățeanul are acces, mai bine-zis are poartă deschisă la comitetul comunel de partid și consiliul popular comunel, la comitetul orașenesc, la comitetul municipal, la comitetul județean de partid. Dacă dori omul de la intrarea comitetului județean de partid nu stă acolo pentru a nu pe mite intrarea oricînd a cetățeanului, pentru a-l îndruma la un birou sau altu la un șef de secție sau altul, la un secretar sau altul. Nemaivorbind aici despre sistemul audiențelor.

— Conșiderați că, în județul Bihor, u artist, scriitor, oricare alt creator de artă, român, maghiar, de altă naționalitate, se poate realiza pe deplin? Ce argumente aduceți în acest sens?

— Dar aceasta mi se pare un lucru firesc, mai ales în Oradea, municipiu c îndelungată tradiție literară și artistică. Orice artist, orice scriitor, pictor, sculptor se poate realiza, indiferent dacă este român, maghiar, de altă naționalitate. Aver o filială a artiștilor plastici unde s-a afirmat numeroase talente, recunoscute p plan național: amintesc de pictorii Traian Goga, Coriolan Hora, Mihai Tompa Roman Mottl, Aurel Pop, Iosif Kristoffi, de sculptorii Rodica Stanca Pamfil, Feket Iosif și tânărul Nicolae Kruch. Avem revista „Familia”, fondată de Iosif Vulcan se tipăresc ziare și reviste în limba română și maghiară, așa încît orice talent se poate realiza. De lăudabilă reputație se bucură poezii Alexandru Andrițoiu Horvath Imre, scriitorul Robotos Imre, sau mai tinerii Teodor Crisan, Ion Davideanu Sandor Fabian. Condiții, după părerea mea, sint excelente, dar afirmarea propriu-zisă depinde de talentul fiecărui de harul lui și mai ales de crezul lor despre artă și de felul în care își reprezintă arta. Depinde de transpirație, după cum spunea, mi se pare, Argezi.

— Tovarășe secretar Ștăfan Szanto, stau de citeva zile în Oradea și am auzit pe mulți orădeni spunîndu-vă, oarecum prietenos, Pișta-baci; cum să înțelegem aceasta?

— Ați putea, dacă doriți, înțelege și astfel: lucrez în acest oraș de 27 de ani și în aproape trei decenii, nu-i așa, am reușit să cunosc mulți orădeni, de fapt cunosc mulți oameni din tot județul. Mai puteți înțelege că nu-mi stă în fire să ocolesc oamenii, dimpotrivă, îmi place să-i cunosc, să discut cu ei, să le știu bucuriile și necazurile. Pișta-baci este un apelativ care nu mă deranjează. Poate doar așa, că a-i spune cuiva Pișta-baci, ar însemna că a îmbătrînit un pic. Dar asta e cel mai puțin important.

N. GRIGORE-MĂRĂȘANU

A CONDUCE FRUMOS... A URMA FRUMOS...

(Urmare din pag. 1)

Exceptional, în cazul tovarășului Nicolae Ceaușescu — și aceasta rezultă, în mod direct sau indirect din toate cuvintele pe care oamenii le rostesc în adunările de partid — este faptul că tot ceea ce s-a cumulat a fi experiența cea mai bună în sfera de reguli a conducerii sociale este intruchipat în actul activității sale zilnice de dirijor al destinelor poporului român. Oamenii știu foarte bine că dacă țara are astăzi un ideal foarte clar, concret intruchipat la scară macrosocială în Programul Partidului Comunist Român, aceasta se datorează în primul rînd bărbatului din fruntea ei, capacității sale de a înțelege cu exactitate situațiile prezente dar și de a trasa contururile viitoarelor proiectii. Oamenii știu că dacă avem astăzi, cu toții, conturată cu limpezime, o idee privitoare la ceea ce putem și trebuie să fim cu toții, ca indivizi luați în parte, aceasta o datorăm în foarte bună măsură modelului uman al cetățeanului societății noi, proiectat și fixat, de asemenea, într-un generos portret al comunistului, la inițiativa și pe baza indicațiilor secretarului general al partidului.

Cerința de a da societății o aspirație luminoasă, de a naște în oameni virtutea, de a-i forma să fie activi întru împlinirea idealurilor lor — ca cerințe de bază ale bunei conduceri — trebuie să se însoțească, ne arătau înțeleptii veacurilor anterioare, cu introducerea unei exemplare rînduiești în raporturile dintre oameni, atît unia față de alții cît și între ei și statul cărui îi aparțin. Nimic, cred, mai potrivit spiritului de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu a cărui continuare preocupare pentru perfecționarea formelor de conducere socială se impune ca una dintre cele mai însemnate din cite a cunoscut istoria acestei țări vreedată.

Gîndindu-mă la marile calități ale celor mai mari conducători ai milenilor trecute, două s-ar cuveni, de asemenea, enumerate aici și care își găsesc în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu o strălucită intruchipare. Prima este aceea a capacității de a trezi spiritul constructiv al poporului. Faima, puterea, strălucirea date de Pericle Helladei, spunea Plutarh, au fost determinate de „construcția monumentelor”. „această adevărată faptă politică”. Or, omul, comunistul care a vorbit sau vorbește în adunările noastre de partid din aceste zile știe că niciodată în existența lui pămîntul României nu s-a populat cu atîtea construcții monumentale, că niciodată acest pămînt n-a renăscut sub aspect constructiv — fie pe plan urban sau rural, fie sub aspect industrial — ca în anii care au urmat începutului de epocă nouă ce s-a chemat 1965. A doua calitate a mîsei de conducător, fixată în cultura veacurilor, impusă ca o necesitate, a fost și rămîne aceea de a așeza propriul popor într-un raport de bună conviețuire cu națiile vecine, cu toate celelalte popoare. Și în această privință, faima de „construcător de pace”, cum este numit adesea tovarășul Nicolae Ceaușescu, sau cum i se mai zice „omul care întreține azi bune relații cu toate țările socialiste, cu toate țările lumii” — a devenit o frumoasă expresie a spiritului însuși al României și oamenilor ei, pe toate meridianele.

La vechiul și înțeleptul „a conduce frumos”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus el însuși strălucite completări. Aș cita — între multe altele — implicarea directă a filosofiei și folosirea cu totul fertilă a descoperirilor științei. Aș mai cita, de asemenea, un principiu și o practică — îndrăznesc s-o afirm — aproape fără egal la ora aceasta în lume, aceea a contactului direct cu realitățile fiecărei localități, dialogul viu cu poporul. Nu mai departe, zilele

trecute ascultam în sala unde se desfășura consfătuirea cu cadrele de conducere din industria cărbunelui, minereurilor și petrolului un dialog care, pe scurt, pornea de la întrebări ca acestea: „În Maramureș, la mina cutare producția ajunsese la atît... Cît este acum? Pe valeda cutare din județul Gorj ați descoperit cărbunele cutare. Stratul avea 2 metri, cum au mai evoluat lucrurile în ultimele zile? În Moldova, la sonda cutare se ajunsese cu forajul la atîția metri. La cît sinteți acum?”. Și uite așa, județ după județ, localitate după localitate, mină după mină, strat cu strat, sondă cu sondă, țara toată îi era în gînd și în priviri. Pentru ca, după citeva zile, la o discuție cu cadrele de conducere din agricultura tuturor județelor despre nevoia urgentării lucrărilor de recoltare să rămii, din nou, impresionat de cunoașterea situației în fiecare loc, la fiecare cultură, de nivelul dotărilor, de ceea ce trebuie făcut în modul cel mai concret. Iată, îmi ziceam, ce înseamnă a fi un conducător bun în epoca actuală.

În entuziasmul cu care comunistii susțin propunerea de realegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului se găsește, în mod sigur, și o altă dimensiune. A conduce frumos, cum spunea Plutarh, înseamnă a da poporului nu numai idealuri privind viitorul, ci și certitudinea împlinirii lor. Or, și din acest punct de vedere, tocmai în aceste zile cînd în presa lumii, la posturile de radio și televiziune din multe țări se lansează prognoșticiări foarte îngrijorate cu privire la perioada pînă la sfîrșitul secolului („Anii '80 — ani periculoși”, scria revista „Paris Match” în ultimul număr) pachetul documentelor ce stau la baza Congresului al XII-lea al P.C.R. pentru cincinalul 1981—1985 și perspectiva pînă în 1990 — Directivele generale, liniile directoare în domeniul energiei, cercetării științifice, dezvoltării în plan teritorial, al creșterii nivelului de viață al poporului — sint emanația unei încrederi depline, a unei foarte bune stăpîniri a situației. Nu, din gîndirea tovarășului Nicolae Ceaușescu nu lipsește aprecierea exactă a situației, nu este omis calculul efectelor negative pe care le poate crea situația mondială, economică sau politică. Dimpotrivă. De aici și îndemnul foarte lucide ale

tovarășului Nicolae Ceaușescu, existente și în documentele pregătitoare pentru Congresul al XII-lea. Evident, însă, „ce-tatea” care se numește România este bine condusă, mersul înainte al poporului este asigurat, perspectiva este optimistă, luminoasă.

Iar oamenii știu aceasta. Noi toți cunoaștem bine acest adevăr. Aceasta ne și determină ca la o conducere frumoasă să răspundem cu o ascultare frumoasă a bărbatului ce dirijează cu strălucită înțelepciune destinele poporului român.

— In imaginația mea, tovarășe Gheorghe Leheceanu, o navă care încă nu s-a născut, care există doar ca idee, seamănă cu un albatros care trebuie să vină; uite, mă așez aici, pe cheul din fața căpitaniei, și îl aștept să apară: în zbor, dînd din aripi, ori pe apă, lopotînd cu picioarele. Imaginația unui șef de proiect cu ce o aseamănă?

— Chiar și în imaginație, o navă, pentru mine, e totdeauna o navă, una foarte concretă, atît de concretă încît am impresia că oricînd o pot atinge cu mina. Visez și eu, dar atît cît visul poate deveni realitate.

— Și care e cea mai nouă realitate a șefului de proiect Leheceanu?

— Am gîndit mult, mi-am imaginat mult nava pentru operațiuni geotehnice și seismice care va fi folosită pentru cercetarea platformei continentale românești. A trebuit să înțeleg de la cei care vor lucra pe o astfel de navă, utilitatea ei, cum va funcționa aparatura cu care va fi dotată. Apoi, mi-am imaginat ce se întîmplă pe mare, pentru a le putea amplasa pe navă, în condițiile cele mai optime, ținînd cont că toate aceste echipamente, aparate sînt minuite de oameni.

— Și ce se întîmplă pe mare?

— Se pot întîmpla două grupuri de situații: situații cînd nava asta, multifuncțională, cu grad ridicat de tehnicitate, poate fi surprinsă de „mare rea”, în marș, și situații cînd nava poate fi surprinsă tot de „mare rea”, dar în poziție de lucru: adică e ancorată cu cele 4 ancore speciale, are lansată la apă instalația specială pentru operațiile seismice. În ambele situații, nava trebuie să facă față mării revoltate, să învingă aceste fenomene potrivnice vieții și muncii pe mare.

— Ce înseamnă această navă pentru noi?

— Dotarea flotei românești cu un asemenea tip de navă ne situează pe noi, românii, la nivelul țărilor cu tehnologie avansată în domeniul cercetării platformelor continentale marine, pentru depistarea zonelor de interes privitoare la hidrocarburile lichide sau gazease. Noi avem condiții optime pentru amplasarea platformelor de foraj marin, pentru cercetare. Fără operațiile de cercetare ale echipajului acestei nave, platformele de foraj marin n-ar face altceva decît să întreprindă o deplasare haotică pe mare.

— Dezvoltarea, extinderea forajului marin depind de această navă?

— Nava a apărut ca urmare a indicațiilor conducerii superioare de partid, de a ne realiza în țară tot ce ne este necesar pentru extinderea forajului ma-

rin, dar și pentru dezvoltarea noastră socială. Evident, la aceasta se adaugă dorința noastră de a proiecta și construi nava la nivelul tehnicii mondiale.

— Această navă e la nivelul tehnicii mondiale? Care e acest nivel?

„Putem proiecta și construi orice tip de navă de care are nevoie țara”

Gheorghe Leheceanu este inginer, șef de secție la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru construcții navale. S-a născut la Tecuci, în 1931. A absolvit Facultatea de mecanică, secția nave și instalații de bord, la Galați. Membru de partid din 1960. Este șef de proiect al platformei de foraj marin, al platformei pentru derocare, al navelor de aprovizionare a platformelor, al navei de operațiuni geotehnice și seismice, al navelor roll-on/roll-off, al altor nave proiectate și construite pentru prima dată la noi.

— Multifuncționalitatea, în primul rînd: în afară de operațiile geotehnice și seismice, nava poate să transporte materialele necesare platformei de fo-

raj marin; poate participa la operații de remorcare a platformei. E dotată cu spații de cazare pentru marinarii și pentru cercetători, este foarte manevrieră, pentru că e dotată cu două elice în duze și cu propulsor lateral prova; se poate roti pe loc!

— Proiectați, înțeleg, numai lucruri de excepție?

— Colectivul pe care îl conduc este profilat pe navele neconvenționale. Adică mai puțin obișnuite, dacă nu unice în felul lor.

— Cînd v-ați bucurat ca un copil?

— Cînd am conceput platforma auto-riducătoare pentru foraj de derocare. Nu e vorba de platforma de foraj marin, e alta, realizată tot în timpul dintre cele două congrese. Cu ea se va putea exploda albiile bazinelor Mării Negre, în vederea adîncirii sau a amenajării unor porturi pentru nave mari.

— Ați spus: „cu ea se va putea exploda”; sincer să fiu, mi-e frică de acest cuvînt!

— Atunci, să folosim cuvîntul puscare; pentru că platforma este dotată cu zece foreze care fac găuri de 3—10 metri, în stîncă de pe fundul mării. Toată coasta Mării Negre e cu rocă. Se introduce material exploziv, în gurile astea, platforma se coboară la apă, în stare de plutire, se deplasează la o distanță de siguranță, după care se detonează explozivul. O astfel de pușcătură dizlocă roca de pe 500 mp!

— În lume există o astfel de tehnologie?

— Există, dar noi nu aveam de unde o cunoaște; a existat chiar și o ofertă, dar nici din aceasta nu reieșea modul în care se poate face dizlocarea rocilor prin detunare. A trebuit să găsim singuri această soluție și, iată, am găsit-o.

— Ce altă lucrare de excepție urmează?

— E o problemă de inginerie tehnologică: dotarea platformelor de foraj marin cu saboti, în vederea amplasării lor pe locații, acolo unde solul marin, să zicem astfel, e mai puțin rezistent. Trebuie să asigur platformelor stabilitate. Am găsit ceva, dar n-am ajuns să definitivez soluția.

— Ce fel de navă v-ar plăcea să proiectați?

— Visez la o platformă de foraj marin submersibilă, pentru ape mai adînci de 100 metri. În lume există, au americanii, japonezii, norvegienii și R.F. Germania. Am putea proiecta și noi o astfel de navă-platformă: sînt două corpuri mari în stare de imersiune, pe care se rezază, cu ajutorul a citorva coloane, structura care conține echipa-

mentul pentru foraj, spațiile de locuit ale personalului și, firește, platforma pentru elicopter.

— Ce comparație ați putea face între tehnica noastră navală și tehnica din lume?

— Din punct de vedere al realizării, cercetării și ingineriei tehnologice pentru construcții de nave în țara noastră, consider că, prin grija conducerii de partid, printr-o planificare înțeleaptă a tuturor ramurilor industriale, institutul nostru este dotat cu specialiști și cu o bază materială modernă care permit situarea noastră la nivele comparabile cu institutele din țările dezvoltate. Nu mai avem bariere peste care să nu putem trece. Putem proiecta și construi orice tip de navă de care are nevoie țara!

— Dar în privința asimilării unor echipamente ce ne puteți spune?

— Au fost asimilate multe echipamente, mecanisme de punte: vincinuri pentru instalațiile de încărcare, pentru manevră și ancorare, macarale de bord, cabostane, altele. A crescut și crește gradul de integrare a construcției navale, a ajuns în prezent la peste 75 la sută. Această realitate acordă o independență nemaiîntîlnită industriei constructoare de nave românești, pe de o parte. Pe de altă parte, fluxul tehnologic de realizare a cercetării și proiectării navelor devine continuu, datorită faptului că nu mai importăm nici informații, nici marca majoritate a echipamentelor. Sigur, industria noastră producătoare de echipamente trebuie să se preocupe în continuare pentru asimilarea unor echipamente cu caracter navalizat.

Toate aceste realizări au apărut în perioada dintre cele două congrese, cînd România a înregistrat cele mai mari salturi în construcțiile de nave, avînd în vedere și gradul înalt de echipare a navelor cu echipamente utilaje și materiale românești. Pe plan uman, acest salt a însemnat creșterea nivelului de gîndire tehnică românească. Retineți: în 1966 la Șantierul naval Galați, muncitorii nu realizau mai mult de un cargou pe an. Azi, construiesc 10—12 nave de tipuri diferite. Jules Verne a imaginat zborul spre Lună, submarinul, adică zborul invers, spre adîncurile mării, călătoria spre centrul pămîntului. Dar diferența dintre Jules Verne și proiectanții și constructorii de nave ai lumii, printre care, firește, și cei români, constă tocmai în faptul că toți aceștia din urmă aplică în practică tot mai multe dintre aceste fantezii. Forajele marine nu sînt oare niște călătorii ale omului spre centrul pămîntului?

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

„VOCES PRIMAVERA”, niște copii minunați și lumea lor de sunete cutreieră Europa

„Voci cristaline de copii: 39 în total. Este un cor celebru din București, corul „Voces primavera” al Școlii generale nr. 4. Are un repertoriu clasic și contemporan, universal și românesc. Piesele muzicale folclorice, binecunoscute prin strălucirea și originalitatea lor, formează fondul programului... „Un concert excepțional: Voces Primavera. Turneul micilor artiști români a vădit calități ieșite din comun. A fi sensibil, a cînta fără greșală, a dansa, a fi vioi tot timpul, pe parcursul a două ore, a culege aplauze entuziaste nu este la îndemina oricui. Le mulțumim micilor artiști români...” „Egală sic însăși, formația vocală VOCES PRIMAVERA a interpretat minunate opere de căpătîi ale muzicii clasice universale și naționale, dovădind, o dată în plus, extraordinară calitate vocală, pregătire și mare talent...”

Sînt aprecieri pe care coloanele presei din Luxemburg și Republica Federală Germania le-au inserat recent, dedicînd nu

mai puțin de 38 de articole și cronici concertelor corului „Voces Primavera” al Școlii generale nr. 4 din București. „Un cor celebru” spun aceste ziare și — după cum vom vedea, nu este un elogiu deloc gratuit — iar dacă noi știm încă puțin despre acești copii extraordinari, vina ne aparține în întregime. Dar amintiri-vă: în aprilie 1979, revista „Flacăra” scria despre ei. A fost o poartă spre lume, pentru că acel articol revela valoarea de excepție a „laboratorului” muzical de la școala din Bulevardul Ilie Pintilie, numărul 27, unde o mină de dascăli inimoși conduși de profesoara Maria Ivan, directoarea școlii, făcea dincolo de inițiere, dincolo de obligațiile școlare, înaltă performanță artistică. Sînt profesorii Claudiu Negulescu, Emilia Nagiț (profesoară de istorie!), Rodica Băluță — pianistă acompaniatoare, care vine de la Liceul de muzică numai din bucuria de a cînta cu co-

pii Școlii generale nr. 4, și Grigorescu Ion.

Ce este acasă „Voces Primavera”? Un cor creat în 1969, sub îndrumarea profesorului și compozitorului Claudiu Negulescu, din copii între 9 și 14 ani. Și ambiția unui repertoriu care a cîntat de la început între clasici — Bach, Mozart, Schubert, și nume de vîrf ale muzicii corale românești — Rădu Paladi, Laurențiu Profeta, adăugîndu-și în permanență prelucrări din muzica populară românească, piese de mare valoare, care dau de fapt forța și autenticitatea repertoriului. Prezența de marcă în Festivalul național „Cîntarea României”, înregistrări la radio și la televiziune. Și în anul acesta, deloc întîmplător, An Internațional al Copilului, ca urmare a „cărții de vizită” pe care o transmitea revista noastră, copiii de la „Voces Primavera” au fost invitați pentru o serie de 12 concerte în Luxemburg și R.F.G. Ecoul cîntecului lor a intrat în tiparele cuvîntului, teancuri de ziare stau mărturie, dar a intrat mai ales în sufletul unor copii la fel ca ei, care i-au auzit și îl iubesc, al unor oameni de toate vîrștele, care — iată — scriu rînduri emoționate și emoționante în „caietul albastru”.

„Caietul albastru” este jurnalul de inimă al corului, în care s-au adunat gîndurile a zeci de spectatori. Pentru acei copii, pentru acei oameni, corul celor 39 a însemnat, pentru o clipă, sau poate pentru todeauna, ROMANIA. Spune Eugen Raicu, elev în clasa a VIII-a B și titular al formației: „Și de noi depindea părerea pe care și-o făceau oamenii aceia despre țara noastră”. „Spune Jacques Santer, locțiitorul primului ministru al Luxemburgului: „Copiii români au suflete pure, ochi limpezi, privirea senină și blîndă. Deslușim în această adevărul asupra României și le legăm de declarațiile făcute cu diferite prilejuri de către domnul Nicolae Ceaușescu. Așa cum copiii noștri au un singur țel comun, acela de a trăi prieteni și în pace, și noi, părinții și conducătorii lor, sîntem hotărîți să milităm pentru ca aceste deziderate sublimale ale fetelor și băieților noștri să se transforme în realitate”.

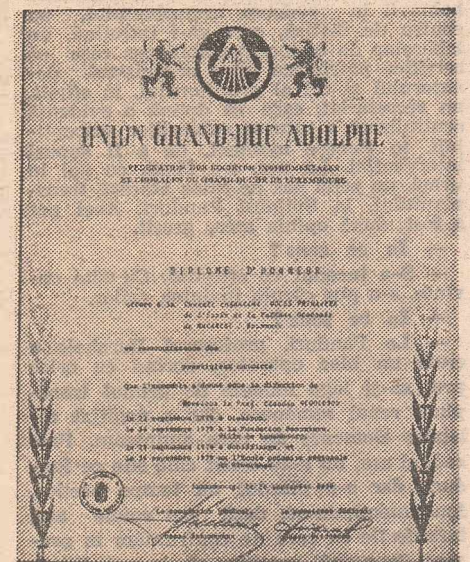
Am stat de vorbă zilele trecute cu cîțiva dintre copiii de la „Voces Primavera”. Erau încă sub impresia puternică a recentului spectacol pe care l-au dat pe scena Sălii Mici a Palatului. Ceea ce mi s-a părut extraordinar, ceea ce mi s-a părut minunat este faptul că, după toată această întimplare sublimă care a însemnat contactul lor cu lumea, contactul lor cu gloria artistică, au rămas aceiași copii modeste, aceiași elevi buni, vorbind cu egală bucurie despre muzică și despre pasiunile lor de fiecare zi. Eugen Raicu este laureatul Olimpiadei naționale de fizică, ediția 1979. Descoperă relații strîns între cele două pasiuni ale sale. „Toate instrumentele muzicale, modul lor de funcționare — spune el — se bazează pe principiile fizicii.

Înălțimea sunetelor, frecvența lor sînt caracteristici fizice”. Compozitorul lui preferat este Beethoven. L-am găsit în sala de sport a școlii, la un antrenament de scrimă. Și el, și ceilalți copii cu care am stat de vorbă — Simona Belgun, solistă și președintă a corului, Cristina Chivu, amîndouă din clasa a VIII-a A — m-au uimit prin complexitatea preocupărilor lor, prin firescul cu care se mișcau în domeniul aparent foarte diferite.

În scrisoarea de mulțumire adresată de Fundația culturală „Union Grand — Duc Adolphe” din Luxemburg se spune: „Gravioasa formație corală de copii VOCES PRIMAVERA a Școlii nr. 4 din București a fost puternic apreciată de mii de melomani luxemburgezi... „copiii dirijați de profesorul Claudiu Negulescu au fost răsplătiți pentru spectacolul de neuitat cu aplauze frenetice... „am vrea să-i vedem, dacă este posibil, chiar în 1980”.

Nu sînt cuvinte de protocol. Stau mărturie și noile invitații care au sosit pe adresa corului, din Olanda, Danemarca, Spania, țările nordice, Venezuela. O lume românească de sunete este așteptată în lume. Prin ea, vocile de primăvară ale copiilor acestei minunate școli din București vor vorbi despre sufletul nostru, despre arta noastră, despre copilăria lor fericită. Și poate, de această dată, Ministerul Educației și Învățămîntului va găsi timp și mijloace pentru a sprijini mai mult, inclusiv financiar, pe inimoșii „ambasadori ai prieteniei” care sînt „Voces Primavera”.

DOINA FRUNTELATĂ ■

Ce se întâmplă cu transplantul renal?

Începând cu 1974, „Flacăra” a scris în repetate rânduri despre transplantul renal, scoțind în relief unele din greutățile care au împiedicat realizarea la noi a primei intervenții de acest gen, practică în mod curent în străinătate. Din dorința de a urmări modul de transpunere în practică a indicațiilor de partid și din obligația de a răspunde zecilor de solicitări sosite la redacție, ne-am propus o nouă investigație pe această temă, investigație pe care am sperat-o cât mai amplă, cât mai lămuritoare. Din păcate, strădaniile noastre de a pătrunde în miezul problemei s-au lovit de refuzul, fățis sau voalat, al citorva specialiști cu renume, legați într-un fel sau altul de problema transplantului renal. Cu motive mai mult sau mai puțin plauzibile, s-au eschivat de la răspuns conferențiar Alexandru Oproiu, directorul Spitalului Fundeni, profesor Constantin Blaja, șeful secției de urologie de la Spitalul C.F.R. numărul 2, profesor Barbu Romel, șeful secției de explorări funcționale de la Spitalul Municipal, conferențiar Dragoș Bocancea, șeful secției de urologie de la Spitalul județean Ilfov.

Primul dintre cei solicitați care a dat curs invitației noastre a fost profesorul Nicolae Ursea, șeful secției medicale de la Spitalul „Dr. Carol Davila”, al cărui punct de vedere îl înfățișăm în cele ce urmează.

— **Tovarășe profesor Ursea, din câte cunoaștem, cu ani în urmă ați fost la o specializare în străinătate pentru probleme de transplant de rinichi. E exact?**

— Da. În 1970—1971 am fost în Franța lucrând 6 luni la Spitalul Necker, în clinica reputatului profesor Jean Hamburger, unul din pionierii transplantului renal. Hamburger a realizat, în 1952, unul din primele transplantate de rinichi din Europa. Nu numai eu am urmat o asemenea specializare, ci și mulți alți confrăți, Franța fiind, în ceea ce privește transplantul de rinichi, un centru de referință. După părerea mea, s-a greșit când am fost trimiși să învățăm câte unul, câte unul, izolat, în vreme ce specialiștii bulgari, de pildă, pe care i-am întâlnit la Necker, s-au prezentat la specializare în echipă. Firește, ei au deprins întregul ansamblu de probleme, ajungând să facă, în 1974, cea dintâi greșă.

— **Pentru că veni vorba, în câte țări se practică azi transplantul renal?**

— Asociația Europeană de Dializă și Transplant, E.D.T.A., cuprinde 29 de țări. La 31 decembrie 1977, statistica ei vorbea despre 60 371 de bolnavi luați în evidență, din care 15 204 cu transplant. La aceeași dată se efectuaseră în Europa 17 243 de transplantate, începând de la 658 de intervenții în 1969 și ajungând la 3 086 în 1977. Asta, repet, numai în Europa, în întreaga lume numărul de grefe depășind 35 000.

— **Să înțelegem că transplantul renal e, să-i zicem așa, la modă?**

— Oarecum. În orice caz, dintre toate organele, rinichii pare să fie cel mai disponibil la transplant. Față de alte intervenții asemănătoare, transplantul renal se însoțește de cele mai mici riscuri post-operatorii.

— **Ca să fie mai clar, ciți dintre bolnavii supuși transplantului renal sînt în viață?**

— Peste 60 la sută din ei supraviețuiesc la 10 ani după transplant. Voi da câteva exemple. La 1 ianuarie 1978, Bulgaria a-vea 8 centre de dializă și 11 transplantate funcționale. Cehoslovacia, 16 și 88. Iugoslavia, 44 și 91. Polonia, 32 și 48. R.D.G., 34 și 201. În sfîrșit, Ungaria, 6 și 25. Noi deținem 3 centre de dializă, unul aici, la Spitalul „Dr. Carol Davila”, un altul la Timișoara și al treilea, abia amenajat, la Cluj-Napoca.

— **Reiese limpede, din cele ce spuneți, că școala românească de medicină, din multe puncte de vedere apreciată și prețuită pe plan mondial, a rămas serios în urmă în ceea ce privește transplantul de rinichi. Care să fie cauzele acestei stări?**

— Aș dori, mai înti, să fac unele precizări.

— **Vă ascultăm.**

— După mine, transplantul renal ține mai puțin de urologie și mai mult de nefrologie, de medicina internă. Exceptînd intervenția chirurgicală propriu-zisă, foarte importantă sînt etapele de pregătire a bolnavului și de urmărire a lui după operație, etape care intră în competența nefrologului. Sigur, spre a realiza transplantul e nevoie de o echipă operatorie de elită, ea execută intervenția, prelevă și conservă organul, dar echipa nu e totul, căci acțiunea ei acoperă cam 15—20 la sută din totalul unei grefe. Intervin în discuție alți citiva factori, absolut indispensabili. O secție de nefrologie, care să furnizeze bolnavii în vederea transplantului, un centru de dializă, care să-i întrețină, un laborator de histocompatibilitate, care să certifice potrivirea între organismul donatorului și cel al primitorului, în sfîrșit, un secretariat, care să dețină o evidență centralizată a tuturor subiecților susceptibili. În fiecare moment, de a fi supuși intervenției. La noi, s-a făcut, cu ani în urmă, un prim pas pe calea atacării transplantului, la Spitalul Panduri. Acel pas a fost, după opinia mea, greșit.

— **În ce sens?**

— S-a început cu sfîrșitul. Cu alte cuvinte, s-a pus căruța înaintea cailor.

— **În ce sens?**

— La Panduri, profesorul Burghelă a creat un bloc operator, dorind cu orice preț să-și lege numele de primul transplant renal românesc, dar a neglijat celelalte elemente de care aminteam. Procedind așa, nu s-au irosit cine știe ce fonduri, dar s-a pierdut un tempo prețios, fundamentîndu-se, dacă pot spune așa, întîrzierile cu care ne confruntăm în prezent. Personal, consider că, la noi, trans-

plantul renal nu poate fi conceput în afara unui sistem național, spre care să circule toate datele. Așa se procedează, dealtfel, peste tot în lume, funcționînd centre internaționale chiar, numite Eurotransplant, Scandinaviatransplant, France-transplant și așa mai departe.

— **Tovarășe profesor, să precizăm ceva. De cînd se discută la noi problema transplantului renal?**

— De vreo 10—12 ani.

— **Ce s-a realizat, concret, în acest răstimp?**

— N-am stat pe loc dar, din cauza unor greutăți, de ordin organizatoric mai ales, n-am ajuns încă să facem primul transplant.

— **La ce vă gândiți cînd ziceți că n-am stat pe loc?**

— Statul ne-a sprijinit permanent, acordîndu-ne fonduri substanțiale. Aici, la Spitalul „Dr. Carol Davila”, am pus la punct o secție de dializă bine dotată cu personal și cu aparatură, în ideea transformării ei într-un centru național.

— **O clipă. Să lămurim termenul de dializă. Ce înseamnă el?**

— Atunci cînd rinichii unui om încetează să mai funcționeze, sarcinile lor sînt preluate de un aparat. Altfel zis, singele bolnavului e curățat în acest aparat, uneori de 3 ori pe săptămînă. În felul acesta, bolnavul cronic devine dependent de dializor, în vreme ce transplantul l-ar elibera, oferindu-i șanse de a acționa la fel ca înainte de a se îmbolnăvi.

— **Am văzut această secție și credem că e de datoria noastră să subliniem că am găsit-o într-o ordine desăvîrșită, funcționînd ca un adevărat avanspost al bătăliei pentru sănătatea publică. Cu asta, am încheiat. Aveți cuvîntul în continuare.**

— Laboratorul de histocompatibilitate, ținînd de Centrul de hematologie, e și el pregătit pentru transplant. După stagiile de specializare petrecute în R.F.G. și S.U.A., doctorița Doina Ilina stăpînește perfect tehnica respectivă, cunoștințele ei putînd fi oricînd folosite. Secția de nefrologie există, avem un bloc operator bine utilat, ne lipsește numai echipa de intervenție, ne lipsește chirurgul. Postul meu coleg de facultate Eugen Proca, distins profesor și eminent chirurg, a fost de acord, în 1977, să vină aici și să realizeze cel dintîi transplant renal românesc, dar se pare că a renunțat, avînd intenția, după cit cunosc, să încerce acest lucru la Spitalul Fundeni, în clinica pe care o conduce.

— **Cînd a fost profesorul Eugen Proca de acord cu propunerea dumneavoastră de a face aici, la „Carol Davila”, primul transplant renal din istoria medicinei noastre?**

— E o poveste lungă.

— **Nu ne grăbim, tovarășe profesor!**

— Vedeți, după întoarcerea din Franța, am scris și iar am scris memoriile și note, pe care le-am înaintat Ministerului Sănătății. Rareori, recunosc, am primit răspuns, deși propunerile mele erau concrete, vizînd funcționarea unui centru național de dializă și, implicit, de transplant renal. Între altele, am întocmit citeva variante de organigrame. Postul ministrului ne chema pe rînd, cînd pe mine, cînd pe Proca, de parcă am fi avut ceva de împărțit! De parcă transplantul renal, chestiune de interes național, ar fi fost o bagatelă, o piatră de aruncat de la unul la altul! La 27 decembrie 1977 am formulat o nouă notă către minister, iar o, prin care propuneam ca transplantul renal să se facă la „Carol Davila”, iar profesorul Eugen Proca, după cum puteți vedea, s-a declarat de acord cu propunerea. Apoi însă, cum spuneam, și-a schimbat punctul de vedere.

— **Tovarășe profesor Nicolae Ursea, dacă-ți avea la dispoziție o echipă operatorie capabilă să facă transplantul, cit timp v-ar trebui pentru a-l realiza aici, la Spitalul „Dr. Carol Davila”?**

— Pentru a fi siguri de reușită, 4 luni.

— **O ultimă întrebare. S-ar găsi amatori pentru o eventuală greșă?**

— Firește. Din cei 100 de bolnavi aflați în prezent în dializă cronică, mulți ar fi de acord cu transplantul. Pentru ei, o asemenea intervenție ar fi, din toate punctele de vedere, binefăcătoare.

O discuție mai scurtă, dar la fel de fructuoasă, am purtat la Spitalul Panduri, avînd ca interlocutori pe profesor Valentin Neagu, directorul spitalului, pe confe-

rențiar Petre Ioanid, pe doctor Dan Costescu, șef de secție. În rezumat, convorbirea s-a desfășurat astfel.

— **Tovarășe doctor Costescu, ați fost trimis, în 1973, la un curs de specializare pe probleme de transplant renal în Franța, la renumitul Spital Necker? Cit a durat specializarea și, mai ales, cu ce v-ați ales după urma ei?**

— A durat 3 luni, interval în care am învățat multe lucruri utile. La întoarcere, am scris un amplu raport, la care, ca să fiu sincer, nu știu cine s-a uitat!

— **Vorbiți-ne, vă rugăm, despre modul cum se efectuau acolo grefele de rinichi. Chirurgii care executau intervențiile propriu-zise erau neapărat ai Spitalului Necker sau veneau și de alte clinici?**

— Baza era, firește, la Necker, unde existau laolaltă toți factorii necesari transplantului, inclusiv un laborator de histocompatibilitate dotat corespunzător. Chirurgii însă veneau și din alte clinici, ope- rau, urmăreau bolnavii după intervenție, apoi îi lășau în seama nefrologilor. După opinia mea, transplantul renal e, în primul rînd, treaba nefrologilor.

— **Din câte știm, tovarășe profesor Neagu, aici, la Panduri, s-a amenajat, cu ani în urmă, un fel de secție de transplant renal. Așa-i?**

— E exact. Poftiți s-o vedeți. După cum ați constatat, secția e, de fapt, un bloc operator, prevăzut cu aparatură puțină și ieftină, în mare parte recondiționată. S-a scris, fără temel, că s-au investit în această secție milioane, afirmația a fost gratuită, după cum v-ați putut lămuri.

— **Inclinăm, după ce-am văzut ce-am văzut, să vă dăm dreptate. Credeți că, începîndu-se acțiunea de transplant de la blocul operator, s-a procedat cu chibzuință?**

— Pornindu-se cu sfîrșitul, s-a greșit. Nu încapă nici o îndoială.

— **În ciuda acestor recunoașteri, așa tardive cum sînt ele, secția așa-zisă de transplant renal, lipsită e drept de firma pe care am văzut-o în urmă cu 5 ani, continuă să fie închisă, văduvind spitalul și, implicit, pe bolnavii de un spațiu care ar fi putut primi o destinație utilă. Ce părere aveți, tovarășe conferențiar Ioanid?**

— De 3 ori am ridicat această problemă în Consiliul Oamenilor Muncii, dar n-am ajuns la nici un rezultat.

— **Credeți că mai e posibil un transplant renal la Panduri?**

— Cel puțin momentan, nu.

— **Atunci?!**

— Am încercat, în repetate rânduri, să obținem defacțurarea secției de la Direcția sanitară a municipiului, dorind să folosim cele două săli de operație pentru intervenții curente, dar n-a vrut nimeni să ne dea dezlegare! Probabil că de săptămîna viitoare vom intra în ele fără aprobare.

— **Poate că e un pic cam tîrziu, 5 ani sînt, oricum am lua-o, 5 ani, dar asta-i situația, mai bine mai tîrziu decît niciodată! În altă ordine de idei, de ce credeți, tovarășe profesor, că s-a pierdut atîta timp pe drumul realizării celui dintîi transplant renal românesc?**

— Au fost, desigur, mai multe cauze, între care lipsa unei legislații care să statueze cadrul legal de trecere la transplant.

— **După cum probabil cunoașteți, Legea numărul 3 din 6 iulie 1978 privind asigurarea sănătății populației stipulează, în capitolul V, secțiunea 2, că „prelevarea de organe umane, ca și transplantarea de țesuturi și organe umane se pot face în scop terapeutic”, ceea ce rezolvă problema, lăsînd cale deschisă grefel de rinichi. De atunci, a trecut mai bine de un an, s-a realizat ceva? Vă ascultăm, tovarășe conferențiar.**

— N-au fost ușor de rezolvat chestiunile de histocompatibilitate. Alții, bulgarii de pildă, au importat totul, noi am căutat, și am găsit, o altă soluție, încercînd să rezolvăm situația în țară. Probabil că asta ne-a întîrziat dar, din cite cunosc, primul transplant renal e pe punctul de a fi realizat la Spitalul Fundeni.

— **De unde cunoașteți?**

— Am auzit. Dealtfel, a scris și în ziar că se caută, la Fundeni, personal pentru secția de transplant renal.

— **Se zice că profesorul Ursea posedă, la „Carol Davila”, întreg arsenalul necesar celei dintîi grefe, mai puțin echipa operatorie. Nu sînteti de părere, tovarășe profesor Neagu, că ar fi mai ușor să se realizeze la „Carol Davila” primul transplant, nemaierzîndu-se timp pînă la încheierea unei secții similare la Fundeni?**

— Nu dețin date exacte, dar cred că profesorul Eugen Proca, dînsul a urmărit îndeaproape problema, s-a specializat în Anglia și în Statele Unite, e cel mai în măsură să-și asume responsabilitatea transplantului renal numărul 1. Eu, ca să zic așa, merg pe mina dînsului. Nu pentru că e ministru, ci pentru că e un excelent profesionist.

— **Să fim bine înțeleși, nimeni nu se îndoiește de asta, numai că profesorul Eugen Proca e chirurg. Care e, după opinia dumneavoastră, aportul unui chirurg la realizarea unui transplant de rinichi?**

— Pînă în 20 la sută.

— **OVIDIU IOANIȚOIA**

La 6 octombrie, revista noastră a adresat, sub semnătura redactorului șef, următoarea scrisoare profesorului Eugen Proca, ministru al sănătății:

„Revista „Flacăra” a publicat, în repetate rânduri, începînd cu anul 1974, articole referitoare la problema transplantului renal, punînd în relief unele din greutățile care au împiedicat realizarea în țara noastră a primei intervenții de acest gen, știut fiind faptul că în străinătate transplantul renal se practică în mod curent. Spre tristețea și surprinderea noastră, nici unul din aceste articole n-a primit răspuns din partea Ministerului Sănătății. Procedîndu-se astfel au fost contrariate așteptările miilor de suferinzi și încălcate totodată prevederile legale, care obligau la un răspuns, indiferent care ar fi fost acela.

Față de această situație, vă invităm respectuos să faceți precizările de rigoare, explicînd opinii publice care este, concret, stadiul în care se află problema transplantului renal.”

La 9 octombrie, am primit din partea tovarășului ministru al sănătății, Eugen Proca, acest răspuns:

Tovarășe redactor șef Adrian Păunescu,

La scrisoarea dumneavoastră din 6 octombrie a.c., vă răspund următoarele:

Articolele publicate în revista „Flacăra” referitoare la problema transplantului renal au relatat foarte exact, au adus informații corecte și au criticat în mod judicios unele probleme legate de întîrzierea efectuării transplantului renal la noi în țară. Deoarece informațiile care au stat la baza acestor articole au fost unilaterale, consider că realitatea nu a fost elucidată.

Nu s-a răspuns de către Ministerul Sănătății revistei „Flacăra” tocmai datorită faptului că informațiile dumneavoastră au provenit de la cadre medicale cu competență unilaterală. Iată de ce aș dori în cele ce urmează să vă informez pe dumneavoastră despre această problemă, de care mă ocup de aproape 30 de ani.

Deoarece transplantul renal reprezintă o formă de tratament a insuficienței renale cronice, mă voi referi bineînțeles și la aceasta din urmă.

Semnatarul acestor rînduri a organizat primul centru de hemodializă cu rinichi artificial din țara noastră și a efectuat prima dializă la un bolnav cu insuficiență renală cronică la data de 9 aprilie 1959. El a dezvoltat și a condus acest centru pînă în anul 1975, cînd și-a schimbat locul de muncă.

În acest lung interval, centrul de hemodializă organizat la Spitalul clinic Panduri s-a dezvoltat, a executat citeva mii de dialize cu rezultate deosebit de bune, a organizat și pregătît cadre în această problemă, astfel că alte stații de hemodializă au luat ființă la Spitalul clinic de urgență, Spitalul militar central din București, la Cluj-Napoca și la Iași.

Ani de zile, semnatarul acestor rînduri a dializat bolnavii veniți din țările socialiste, mai ales din Bulgaria, și a pregătît cadre din Ungaria, Bulgaria și Uniunea Sovietică.

Paralel cu această activitate, semnatarul acestor rînduri a desfășurat și activitate publicistică, scriînd două monografii despre insuficiența renală și publicînd numeroase articole în țară și în străinătate (Franța, Ungaria, U.R.S.S., Iugoslavia).

Totodată, semnatarul acestor rînduri a efectuat primul transplant renal reușit la animale de experiență între anii 1961—1973, publicînd numeroase articole în țară și străinătate, pentru punerea la punct a diverselor probleme legate de transplantul renal.

Odată cu schimbarea locului de muncă, semnatarul acestor rînduri a reușit să efectueze primele două autotransplantări renale la om, în clinica de la Spitalul Fundeni, cu rezultate deosebit de bune.

Cu toate acestea, realizarea unui program de transplantare renală la om, cu folosirea unei grefe de la alt om, a întîrziat datorită următoarelor elemente, unele obiective, altele subiective:

1. Transplantarea renală a fost inițiată la Spitalul clinic Panduri, unde s-a și amenajat o aripă a spitalului în acest scop. Această aripă nu a funcționat niciodată, de mai bine de 7 ani de zile, deoarece principial a fost organizată nepotrivit într-un spital monospécializat, fără să aibă colaborarea și aportul altor clinici ajutoare. Criticile aduse faptului că centrul de la Panduri nu a funcționat niciodată pînă în prezent sînt oportune, dar — așa cum am spus — centrul nu trebuia organizat acolo.

2. Programul de transplantare nu poate fi început decît dacă se bazează pe activitatea corespunzătoare a unor centre de hemodializă. Deși între cele două centre nu există identitate de activitate, ele trebuie să conlucreze și în orice caz centrul de hemodializă este cel care furnizează recipientii pentru transplantul renal. Activitatea acestor centre a început tîrziu la noi în țară și s-a conturat de abia în ultimii ani, cînd s-a putut trece la aplicarea pe scară largă a dializei cronice. Avem în prezent centre de dializă cronică la Spitalul „C. Davila”, la Timișoara, Cluj-Napoca și Iași. Totuși, experiența acestor centre este în curs de consolidare. Pînă în prezent, centrele noastre au o experiență extrem de limitată în legătură cu menținerea în viață a unui bolnav cărui i s-au îndepărtat ambii rinichi.

3. Atît problema insuficienței renale, cît și a transplantului în special, sînt de domeniul nefrologiei, specialitate medicală

Reșaparea cauciucurilor — un fel de a economisi în care încapă încă prea multă risipă

Reșaparea s-a născut în Italia și ea se practică acolo de circa 10 ani. În Anglia, în anul 1977, 27% din cauciucurile diverselor mijloace de transport erau reșapate. În S.U.A., 22%, iar în R.F. Germania 20%. În 1977, la noi, doar 12% din cauciucuri se reșapau. Pretutindeni procentele s-au mărit în cei doi ani care au trecut. La noi ele au rămas staționare. De ce?

Avem sau nu nevoie de reșapare? Răspunsul la această întrebare este dat de un tabel din care rezultă cantitățile de cauciucuri prevăzute, prin plan, a fi preluate unităților specializate în reșapări. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare trebuia să trimită de la 1 ianuarie și până la 31 august 1979, o cantitate de 71 533 anvelope dar nu s-a achitat de obligație decât în proporție de 35,6 la sută. Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții și-a realizat doar în proporție de 28,3% sarcina. Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, cel mai „bogat” deținător de mijloace auto, avea o restanță de 17 773 bucăți anvelope nepredate la 31 august 1979. Consiliile populare județene, și ele cu un parc important de autovehicule (24 420), n-au trimis decât 7 937 cauciucuri la reșapat. Lista ar putea să continue însă concluzia rămâne una și aceeași: cei care trebuie să beneficieze de posibilitatea reparării anvelopelor nu o fac, dovedind o inexplicabilă neînțelegere atât față de propriul interes, cât și de cel general.

Cifra anvelopelor reșapate de particulari o depășește (cu o singură excepție: M.A.I.A.) pe aceea a ministerelor și a instituțiilor de stat care dețin autovehicule! De necrezut și totuși adevărat.

Să rămânem puțin la un prim și foarte important aspect: cel al preturilor. O anvelopă pentru un autoturism Skoda costă, la magazin, 524 de lei, iar reșaparea ei 111,64 lei; pentru Dacia 1300, cauciucul nou, dacă este pe cord clasic, costă 488 lei, iar pe cord metallic 539, reșaparea limitându-se la 111 lei. Din suma cheltuită pentru reșaparea a 4 anvelope se poate cumpăra doar una singură, nouă! La dimensiunile mari, de peste 800/20 și până la 1200/20, diferențele sînt și mai mari, cu toate că preturile de stat, pentru unitățile socialiste, sînt cu mult inferioare celor practicate la fondul pieței. Astfel, un cauciuc de 1200/20 are prețul de cost 2 036 lei, iar reșaparea lui se face cu doar 600 de lei! Unul de Bucegi se repară cu 217 lei, iar nou revine la 895 lei. Pentru autobuze, care folosesc dimensiunea de 1 000/23, reșaparea revine la 284,50 lei per bucată, iar prețul unuia nou se cifrează la 1 328 lei.

Mergînd prin diferite baze, din Bucești și din alte orașe, am văzut fluide mijloace de transport immobilizate din lipsa anvelopelor. Și asta deși puteau fi reșapate.

Ce este reșaparea?

Foarte pe scurt: reconstrucția unei anvelope. Însă nu numai atât. Dacă ea ajunge la timp la atelierele specializate, din cele 6 localități unde au fost înființate: București (Întreprinderea „Victoria” din cartierul Militari), Buzău, Oradea, Luduș, Bucov — lângă Ploiești, Tg. Frumos, jud. Iași, este cojită, până la textură (cord simplu ori inserție metalică), și „reimbrăcată” în cauciuc, ca orice anvelopă nouă, trecînd pe la vulcanizare și la prese, unde și capătă profilul inițial. Comparînd două asemenea anvelope doar un specialist își poate da seama care a fost reșapată și care provine din magazin sau fabrică. Cu toate acestea, rezistența beneficiarilor apare, din cifre, evidentă. Ținînd seama de sarcinile de export, ca și de necesitățile interne, era de așteptat ca măcar ministerul amintit să dovedească o înțelegere deplină și complexă a situației, deoarece toate neajunsurile ajung, mai devreme ori mai târziu, la nivelul său. O primă observație este aceea că unitățile de reșapare existente au subordonări diferite: cea de Buzău ține de Întreprinderea de mase plastice din orașul respectiv, „Victoria” București aparține de Centrula medicamentelor, din bd. Ion Sulea și așa mai departe. În consecință, activitatea celor 6 întreprinderi nu poate fi coordonată uniform și deplin concordant cu interesele generale ale economiei noastre și, implicit, cu cele ale Ministerului Industriei Chimice, din care face parte atât Întreprinderea „Danubiana”, cit și „Victoria” Florești și care nu reușesc, întotdeauna, să răspundă sarcinilor ce le revin. Pînă la intrarea în producție a altor întreprinderi similare va mai trece timp, dar chiar de acum este cazul ca mijloacele de transport să circule și să-și îndeplinească, integral, obligațiile lor atât de importante.

Încercînd o primă luare de contact cu problemele ridicate de reșaparea anvelopelor uzate, am ajuns, în mod firesc, la Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodării Fondurilor Fixe.

— Iată o problemă de care merită să ne ocupăm!

Cu aceste cuvinte ne-a primit inginerul Mircea Pirjol, șeful Direcției organizare

și control din Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodării Fondurilor Fixe, îndată după ce i-am înfățișat scopul vizitei.

— Noi am început să acordăm o atenție aparte acțiunii de reșapare a cauciucurilor uzate, mai întii prin inspectorii noștri și apoi chiar la nivelul conducerii ministerului. În prezent putem furniza un volum important și edificator de informații și soluții. Dacă ar fi să ne oprim doar asupra unui aspect, căutările îndreptate spre obținerea, prin descompunerea cauciucului, a benzinei ori a gudroanelor și încă ar fi suficient pentru descoperirea unor noi valori care justifică preocupările respective. Dar, mai înainte de a vorbi despre ce se aruncă, e cazul să ne gândim la materiile prime, prețioase, care se folosesc pentru producerea unei anvelope: cauciuc natural, sintetic, negru de fum (obținut cu mari cheltuieli de energie electrică), diverși ingrediente din import, cord ori inserție metalică etc. și o mare cantitate de energie. Toate acestea se reduc sau dispar în cazul reșapării. De exemplu: cordul și inserția metalică scad la zero, energia inclusă atinge doar 10—12 procente. Avantaje care se reflectă în prețul convenabil al reșapării. Foarte important este sectorul anvelopelor de mari dimensiuni, cele care echipează autocamioanele, autobuzele și alte mijloace de locomotie folosite în șantiere de toate tipurile, mai ales că la aceste tipuri producția națională este încă deficitară. O economie la o asemenea anvelopă echivalează cu cea obținută la 5 cauciucuri de autoturism. Acum, cînd se pune un accent major pe autoconducere și autogestione, interesul conducătorilor de unități, indiferent de domeniu, trebuie să fie mult superior celui înregistrat în prezent.

— Ce posibilități au cele 6 unități de reșapat?

— Pot executa lucrări pentru 300 000 de anvelope, dar lucrează doar la jumătatea capacității lor, din diverse motive, principalul fiind, după părerea mea, insuficiența preocupare a beneficiarilor. Cele ținînd de întreprinderile și atelierele de reșapat vă sfătuiesc să le căutați la fața locului, mergînd la cîteva dintre ele. În luna iulie a avut loc, în cadrul ministerului nostru, o analiză a situației prezente, bazată pe un amplu material documentar. În urma discuțiilor s-a decis luarea unor măsuri de stimulare a beneficiarilor, hotărîndu-se ca acei ce vor preda anvelope la reșapat, în iulie, să primească în schimb cauciucuri noi. Raportul stabilit a fost de unul nou, pentru unul adus la reparat, bineînțeles, contra cost. Unii au știut să profite și cred că nu au regretat, mai ales că, după reșapare, atunci cînd aceasta s-a făcut cu respectare riguroasă a tehnologiei, beneficiarii s-au putut convinge de avantajele. Vă spun că rulajul, după o asemenea operație, poate egala și chiar depăși durata de exploatare a fostului cauciuc nou. Dar chiar în situația că s-ar obține 75—80 la sută din rulajul stabilit pentru o anvelopă nouă, tot ar fi bine. S-a mai introdus și o altă noutate: întreprinderile de reșapare trebuie să-și formeze un stoc de anvelope lucrate, pe care să le poată livra imediat, în momentul în care sînt aduse altele pentru reșapare, dar cu condiția ca acestea să fie apte pentru aplicarea procedurii și nu exploatate dincolo de limitele admise. În privința normelor actuale de rulaj, cred că s-ar mai putea interveni, pentru ca ele să devină mai judicioase, mai stimulante. De asemenea, sînt de părere că acordarea primelor pentru depășirea timpului și distanțelor de exploatare a încetat să mai fie interesantă pentru economie, deoarece unii șoferi „trag” de cauciucuri pînă ajung la pînă, situație în care ele nu se mai pot reșapa. Ce folos dacă s-a mers cu ele 1 000 sau 2 000 de kilometri în plus, dar s-a pierdut posibilitatea reșapării care le-ar fi făcut bune de exploatat încă 35 000—40 000 de kilometri? Dealtfel, unele întreprinderi și instituții nu aplică legea în litera și spiritul ei: prima se dă numai dacă, pe lângă depășirea duratei de exploatare, cauciucul se mai află în stare de a fi reșapat. De asemenea, nu toate întreprinderile de reșapat lucrează în 3 schimburi egal încărcate, ceea ce duce la scăderea numărului de anvelope ce ar putea fi reconstruite, și la „gîtuirea” fluxului de producție. În general, deficiențele constatate de noi la atelierele de reșapat țin de o organizare necorespunzătoare a acestora, începînd cu încărcarea pe schimburi, despre care am mai amintit, și continuînd cu utilajele de care dispun. Aș dori să mergeți în aceste ateliere și să vă formați o idee proprie despre starea actuală de fapte. După care vom mai vorbi, apelînd și la inspectorii noștri care cunosc bine toate întreprinderile cu acest profil. Ca o primă concluzie pot să vă spun că, potrivit unor evaluări sumare, risipa pe care o înregistrăm, în prezent, în sectorul de care vorbim, se cifrează la circa 40 000 000—50 000 000 de lei.

EMANUEL VALERIU ■

care la noi în țară de abia acum se conturează și încă nici nu este „născută” bine din medicina internă, deoarece noi avem extrem de puțini medici care se ocupă în exclusivitate de nefrologie. Totuși, specialiștii noștri nefrologi din București, Timișoara, Cluj-Napoca, au reușit ca, prin eforturi susținute, să ridice nivelul cunoștințelor nefrologice la standardul nevoilor țării noastre.

4. Transplantul renal nu se poate efectua decât într-un complex spitalicesc cu mai multe clinici, în care să existe nefrologi, urologi, chirurghi cardio-vasculari, imunologi, specialiști în exploratii vasculare renale etc. Niciodată transplantul nu va putea fi efectuat într-un spital mono-specializat sau într-o clinică izolată, deoarece nu vor exista posibilități materiale și de cadre reunite într-o singură clinică.

Personal, am opinat pentru organizarea centrului de hemodializă cronică la Spitalul clinic Fundeni și am insistat mult ca actuala clinică medicală de la Spitalul „C. Davila” să fie transferată în cadrul complexului spitalicesc Fundeni, unde avem toate condițiile materiale și de cadre mai sus enumerate. Spre marea mea dezamăgire, conducerea ministerului de atunci nu a înțeles acest lucru și centrul de hemodializă a fost organizat la Spitalul „C. Davila”. Activitatea pe care o desfășoară acest centru este dintre cele mai bune, iar eforturile făcute de colectivul de acolo sînt deosebite. Totuși, nicio dată nu se va putea realiza transplantul de rinichi în acest centru, deoarece nu pot fi întrușiți numeroșii specialiști necesari, care să aibă ca preocupare exclusivă transplantul renal.

Pentru a face lucrurile și mai bine de înțeles, vă informez că în lume decedează aproximativ 400.000 oameni anual cu insuficiență renală. Din acestia, numai la cel mult 60.000 li se poate acorda un ajutor calificat, alfit ca dializare, cit și ca transplantare. Franța cheltuiește anual jumătate de miliard de franci francezi noi numai pentru tratamentul insuficienței renale eroice, iar în R.D.G. un singur bolnav luat în dializă costă 76.000 mărci pe an. În S.U.A., inițial un bolnav de acest gen costa pe an aproximativ 20.000 \$, iar după o experiență de peste trei decenii s-a ajuns în jur de 8-10.000 \$ anual. Rezultă clar că nici o țară din lume nu poate asigura tratamentul cu dializă sau transplant tuturor bolnavilor cu uremie din țara respectivă, din care cauză se face o selecție foarte serioasă a lor; cei mai mulți sînt abandonați, fiind tratați numai cei recuperabili și care pot deveni apti de muncă. În unele țări capitaliste, colectivul de hemodializă cuprinde și un preot care — citez — „trebuie să învețe bolnavul să moară cu demnitate”.

La noi în țară apreciem că cifra bolnavilor care ar avea nevoie de acest tratament specializat este de aproximativ 800 pe an. Centrele de dializă menționate nu pot asigura în prezent și în anii viitori decât tratamentul a cel mult 150—170 bolnavi, deoarece dializa se face cu materiale din import, iar posibilitățile valutare ale Ministerului Sănătății sînt limitate.

Vă informez pe dumneavoastră că de abia în ultimii ani aparatura de hemodializă a fost tipizată, astfel încît toate centrele au același tip de aparate, ceea ce ar permite o raționalizare mai bună a materialelor.

Ca valoare terapeutică, transplantul de rinichi este practic neînsemnat, deoarece cele mai avizate centre internaționale, cu experiență de zeci de ani, nu pot efectua decât cel mult 20—25 de transplanturi pe an. În primii ani de activitate, un centru nu poate realiza, pînă la cîștigarea experienței necesare, decât 5—10 cazuri pe an.

La noi în țară avem dificultăți cu obținerea grefelor. Concluziile centrelor cu experiență interzic recoltarea rinichilor de la voluntarii sănătoși, deoarece rezultatul transplantului este incert, iar cel care își sacrifică de bunăvoie un rinichi riscă îmbolnăviri ulterioare sau tulburări psihice. Din aceste motive, în aproape toate centrele se folosește rinichi de cadavru. Donarea unui asemenea rinichi de la o persoană care moare nu se obține ușor. Personal, m-am deplasat la Spitalul clinic de urgență și la clinicile de neurologie din București pentru obținerea de grefe și în cinci cazuri recente rudele muribunzilor au refuzat donarea rinichiului. Cred că și din acest punct de vedere trebuie dusă o campanie de educație, care să permită recoltarea de organe pentru grefare.

La noul loc de activitate al semnatarului rîndurilor de față s-au organizat, cu posibilități locale, cîteva încaperi pentru efectuarea transplantării. Cele două transplantări renale semnalate au fost efectuate într-o sală de operații obișnuită. Precizez că în momentul de față dificultățile rezidă în obținerea de grefe și în eforturile de a coordona activitatea mai multor specialiști.

Am trecut sub tăcere faptul că foarte numeroase cadre medicale au petrecut diverse perioade în străinătate în legătură cu insuficiența renală sau transplantul de rinichi, deoarece aceste cadre, reîntoarse în țară, nu au pus în aplicare ceea ce au învățat: fie că alegerea a fost nepotrivită, fie că locul de muncă era nepotrivit, fie că și-au schimbat locul de muncă, fie din motive subiective.

În perspectiva lunilor și a anilor viitori, personal cred că insuficiența renală trebuie rezolvată în principal prin intensificarea activității centrelor de hemodializă. Transplantul renal va aduce foarte puțin la rezolvarea insuficienței renale cronice, dar va constitui un pas înainte din punct de vedere științific.

Nu cred oportună dezbateră publică a acestui capitol de patologie, deoarece a trezi speranțe premature în rîndurile bolnavilor care așteaptă o rezolvare. Cei mai mulți dintre ei se prezintă în stadiu avansat de boală, în care nici la noi, nici în altă parte nu li se mai poate face nimic. Nici trimiterea în străinătate pentru transplantare nu reprezintă o soluție, deoarece nici o țară din lume nu are grefe renale de dat străinilor. Există în momentul de față un român care a fost grefat în S.U.A., unde întimplarea a făcut ca el să lucreze acolo mai bine de un an de zile; a făcut pînă în prezent două crize de rejecție a transplantului, fiind tratat cu succes de subsemnatul. Alt bolnav, care a studiat doi ani de zile în Olanda, a fost grefat în această țară, dar insuccesul a fost total.

Pe baza experienței acumulate în decursul a 20 de ani de activitate în acest domeniu, mi-am căpătat convingerea că transplantul renal nu poate să fie efectuat — așa cum am mai spus — decât într-un complex clinic și nu într-un spital mono-specializat izolat.

Mă găsesc în situația de a folosi avantajele oferite de Spitalul clinic Fundeni de relativ puțină vreme. Preocuparea pentru realizarea acestui transplant imi este tot așa de imperioasă ca și atunci cînd am început studiul insuficienței renale la noi în țară. De abia acum mi se conturează pentru prima jumătate a anului viitor posibilitatea realizării acestei grefe. În ceea ce mă privește am reușit ceea ce era cel mai important: transplantul unui rinichi la om; restul se referă la organizare și obținerea de grefe de la muribunzi.

Din poziția în care mă aflu acum, am putut să coordonez mai bine activitatea centrelor de hemodializă, am putut să înființez o comisie pentru transplant care se ocupă de această problemă la nivelul teritoriului țării noastre și am putut realiza un contact strîns între specialiștii celor patru centre, pentru coordonarea eforturilor.

Rîndurile „Flacării” au rămas fără răspuns și pentru faptul că nu se poate da un răspuns față de unele greșeli efectuate cu mulți ani în urmă, greșeli ale căror efecte se văd de abia astăzi. În același timp, titlurile și tonul materialelor publicate nu erau de natură să stimuleze răspunsurile, tocmai datorită faptului că cei care puteau da un răspuns corect nu au fost întrebați niciodată. Desigur că se pot face multe încredințări, se pot aduce critici mai blinde sau mai vehemente, dar fondul problemei nu poate fi omis. Într-o specialitate care de abia acum se naște în țara noastră, cu cadre care de abia acum se formează, într-o problemă în care investigațiile și cercetările de laborator se situează la un nivel de tehnicitate care a devenit cunoscut nouă de abia recent, întîrzierile sînt intructivă justificate.

Nu neg importanța elementelor subiective care au contribuit mult la tergiversarea rezolvării, dar mai ales la orientarea incorectă a unor activități medicale. Latînii spuneau că „De mortuis nihil nisi bene”, deși unii dintre aceștia sînt încă în viață. Nu cred că „dezgroparea morților” ar mai folosi cuiva și cu atît mai puțin unei categorii de bolnavi în care incurabilitatea duce deseori la disperare.

Pentru mine, problema se pune pe două planuri: ca specialist urolog, care am dedicat 20 de ani din viața acestei idei, dar mai ales ca responsabil al departamentului pe care îl conduc acum, poziție din care trebuie să extindem tratamentul prin hemodializă la nivelul întregii țări. Pînă nu vom reuși să convingem industria noastră — care are mari posibilități — să ne furnizeze materiile care în prezent costă mulți lei valută și pînă ce nu vom reuși să producem noi echipamentul necesar, nu vom putea rezolva în mod satisfăcător numeroasele cereri de hemodializă.

Ca specialist urolog, vă informez că în clinica de la Spitalul Fundeni se efectuează toate operațiile de urologie modernă și că nu există nici o cerere de plecare în străinătate pentru operații urologice. Dimpotrivă, un număr de bolnavi din străinătate vin și se operează la noi în clinică. Spun acest lucru pentru a argumenta și pentru a dovedi preocuparea permanentă pe care o am pentru modernizarea urologiei noastre, în care nu poate lipsi — este de la sine înțeles — problema transplantului renal, în care am făcut muncă de pionier.

Este inutil să vă spun că dumneavoastră vă revin libertatea și responsabilitatea de a dezbate în paginile revistei ce cu onoare o conduceți, orice aspect medical, inclusiv cel de care am discutat.

Ca unul care am muncit și muncesc multe ore pe zi în mijlocul bolnavilor de mai bine de 30 de ani — și în consecință le cunosc psihologia — opinez că cea mai bună informare despre transplantul renal este realizarea lui. Consider încă o dată că nu este oportună discutarea publică a acestei probleme, înainte ca noi să fim pregătiți pentru a face față — cel puțin — unor cereri selecționate pe criterii medicale judicioase.

Am convingerea — repet — că readucerea acestui subiect în actualitate nu ar contribui cu nimic la rezolvarea lui. Dimpotrivă.

Acesta este punctul meu de vedere, pe care vi-l comunic cu speranța nedismulată că va fi înțeles în intenția lui și nu în forma, care, poate lasă de dorit, eu nefiind scriitor.

Finalizarea practică a invențiilor — o cursă cu obstacole?

Intrebarea din titlul anchetei noastre și chestionarul adresat interlocutorilor noștri au în vedere o situație de fapt: drumul sinuos și nu de puține ori dramatic ce condiționează validarea și finalizarea practică a unor cercetări și creații tehnico-științifice.

Cine și ce anume mai handicapează valorificarea promptă a unor idei generoase, cum se desfășoară promovarea sau scoaterea din competiție a unor creații originale, care sînt mijloacele și argumentele prin care pot fi înfrînte inerția, dogmatismul tehnic, ignoranța, reaua-voință, conservatorismul?

Pentru elucidarea acestor probleme am adresat următoarele întrebări unor cunoscuți și prestigioși autori de invenții și descoperiri interesind diverse compartimente ale economiei naționale.

- 1) Cum apreciați drumul care separă sau care leagă o idee de realizarea ei?
- 2) În cazul dumneavoastră, cum a arătat acest drum?
- 3) Credeți că poate fi și altfel? cum?

Prof. dr. ing. Adrian Petrescu,
șeful catedrei de calculatoare
Institutul politehnic București

A conceput microcalculatoarele de proces Felix MC 8 și Felix M 18, primele microprocesoare românești, fără importuri de licențe. Este autorul părții logice, de memorie, a instalației de conducere automată a producției — SICAP — U 78, invenție a unui colectiv de cercetători și proiectanți de la Institutul de proiectări și inginerie tehnologică pentru industria ușoară.

1. Să nu privim această cale a ideii spre fapt, de la nivelul unor prejudecăți. Ori numai din punctul de vedere al uneia dintre părțile implicite. Această cale trece și azi, nu numai la noi, pretutindeni în lume, chiar și în cele mai industrializate țări, prin punctul nodal numit **tehnologii**. Prin posibilitățile materiale și tehnice existente la un moment dat. Se cunoaște, de pildă, că atomul intra în atenția specialiștilor acum 30-40 de ani ca o promisiune energetică, dar ea a ajuns la realitate abia în ultimul deceniu. Și încă mai are o mulțime de probleme tehnologice de rezolvat. E foarte bine că avem azi la O.S.I.M. o bancă atât de bogată de brevete românești, că inteligența tehnică națională este protejată și că avem drept de proprietate asupra ei — numai Institutul politehnic este titularul unei serii importante de invenții înregistrate — dar să gîndim obiectiv, nu toate se pot realiza, deocamdată. Pentru unele nu avem încă pregătite condițiile tehnice, tehnologice pentru a le materializa industrial. Nu absolv pe nimeni prin asta, nu acord circumstanțe atenuante rutinei, inerției, intereselor meschine, relei-credință, unor răfuieli și orgolii personale pe care le întinlesc în drumul lor multe invenții ori idei noi care, aplicate mai repede, ar aduce servicii enorme economiei naționale, ar determina învingerea tocmai a unora dintre pragurile actualelor tehnologii. Or, programele tactice — așa cum este cel al saltului la o nouă calitate în întreaga economie, recentul Program director al cercetării științifice pentru viitorul cincinal și în perspectivă — elaborate de partidul nostru cu o extraordinară clarviziune pentru a da realitate strategiei dezvoltării înalte și rapide pe care ne-am propus-o la scară socială, au în vedere tocmai revoluționarea tehnologiilor și aplicarea cerceririlor științei pentru a putea face societatea tot mai aptă ca posibilități de a produce noul despre care vorbim. Dacă până în actualul cincinal și mai ales pînă la cel viitor, deja prefigurată de documentele, în proiect, ale Congresului al XII-lea nu s-a putut vorbi, de pildă, despre valorificarea energetică și chimică a șturilor bituminoase, despre gazeificarea cărbunilor inferiori, despre extragerea de substanțe utile din mineruri mai sărace, despre realizarea de complexe hidrotehnice pe toate riurile interioare ale țării,

asta nu pentru că oamenii noștri de știință, specialiștii n-ar fi fost capabili să le gîndească și să găsească soluții, ci pentru că nevoia nu ne presa. De aici, o altă fațetă a lucrurilor și anume: cu cît specialiștii, cercetătorii, oamenii de știință își vor îndrepta gîndirea, cercetarea, potențialul creator spre cele mai stringente necesități ale societății, cu atît drumul care duce la materializarea ideilor va fi mai scurt.

2. Ceea ce pot exemplifica prin ineseși experiența colectivului pe care îl conduc, de la catedra de calculatoare a Institutului politehnic din București. Domeniu cu o dinamică pe plan internațional cu totul ieșită din comun. La intervale de 3-5 ani asistăm la apariția de noi tehnologii. Tehnica noastră de calcul, producția de asemenea echipamente a depins la început de importuri de licențe. Catedra noastră s-a îndreptat spre studierea, cercetarea și realizarea în țară, în concepție proprie, de minicalculatoare de proces, așa cum ne cerea conducerea partidului, prin nimic mai prejos de cele mai bune reușite pe plan mondial. În 1976 aveam puse la punct două asemenea echipamente, realizasem două modele experimentale în funcțiune, **Felix M.C.8** și **Felix M 18** care au fost distinse cu premiul „Traian Vuia” pentru tehnică pe anul 1975 al Academiei Republicii Socialiste România. Într-o vizită de lucru a secretarului general al partidului pe Platforma Pipera, ele au făcut obiectul unui interes deosebit și analize foarte pertinente și chiar atunci, pe loc s-a hotărît punerea lor în fabricație. În 1977 aveam contracte ferme cu întreprinderea de calculatoare și în același an, lucrînd împreună, specialiștii de la catedră cu cei din fabrică, în același 1977 s-a realizat proiectarea, prototipul, seria zero, s-a omologat și s-a introdus în producția de serie **Felix M.C.8**, iar în anul următor **Felix M18**. Deci, se poate! Se poate o colaborare model între cercetare-învățămînt-industrie. Cu efort din ambele părți, asumat cu devotație și voința de a face în țară calculatoare de proces, pentru a dota economia cu tehnică de calcul de înaltă valoare. De curînd „Electronum”, întreprinderea românească de import-export, a și încheiat contracte cu parteneri străini.

3. cred că am și răspuns la ultima întrebare. Aș mai tine să subliniez două idei ce s-ar voi propunerii o mai mare grijă și responsabilitate — care trebuie să se exprime prin controlul perseverent, în timp al acestei situații — în repartizarea specialiștilor în domeniile și sectoarele industriale pentru care s-au format pe băncile școlilor superioare. Să ajungă acolo unde e nevoie de ei, să li se acorde creditul necesar capacității și ideilor lor proaspete, racordate la circuitul de ultimă oră al cuceririlor în respectivul domeniu, să li se ceară să facă, să acționeze, să rezolve, să răspundă! Ținuți prea mult departe sub sabia neîncrederii „e încă stagiar!” li se taie repede aripile, sînt repede convertiți la inerție, la rutină. Va trebui să găsim posibilități și pentru a mișca mai mulți specialiști între unitățile productive și catedrele din învățămîntul superior, astfel încît să se poată accelera transferul de cunoștințe tehnologice și informații științifice în ambele sensuri.

Prof. univ. dr. ing. Valeriu Petriciu

Brevetul său „Helioterma artificială”, ar aduce la îndemina locuitorilor marilor orașe tratamentele de tip Sovata.

1. Mi-e greu să înțeleg de ce, uneori, drumul de la nașterea unei idei tehnice la materializare este atît de lung și întortocheat. De aceea, prefer să mă limitez la istoria invenției mele, helioterma artificială, brevetată acum aproape 25 de ani și încă neaplicată.

2. Despre helioterma s-au mai scris în „Flacăra”, în mai multe rînduri, articole ample și documentate. Ideea în sine este foarte simplă: e vorba de construirea unor bazine lungi de 3 m în care se dizolvă sare pînă la saturație, iar deasupra se lasă să curgă o peliculă de apă dulce. Se reproduce astfel „efectul Sovata”, cu toate avantajele balneologice corespunzătoare pentru zeci și zeci de mii de cetățeni, care nu au timp, mijloace sau posibilitatea să se deplaseze în stațiuni și care astfel ar beneficia de tratament balnear, ca să zicem așa, la domiciliu. Ca la ștrand... Firește, aceasta este doar ideea, dar ea se bazează pe calcule amănunțite, ingineresti. (La urma urmei, este meseria mea: sînt doctor în geologie și geofizică la Göttingen, am fost profesor de geologie inginerescă și hidrogeologie la Politehnica din Timișoara și la Universitatea București. În total, 52 de ani de activitate inginerescă și 27 de ani în învățămîntul superior). Și totuși în cei 25 de ani scurși de la obținerea brevetului, nimeni nu s-a ostenit să ducă o discuție competentă cu mine, să invoce contra-argumente ingineresti sau de altă natură. Pur și simplu, invenția și brevetul au fost date uitării, fără a se aprofunda o propunere care, repet, dacă s-ar fi realizat (în trecut fie zis, despre validitatea concepției m-am convins într-un experiment la Praid, realizat cu sprijinul Ministerului Industriei Chimice), poate ar fi adus beneficii pe planul sănătății unui mare număr de cetățeni.

Una din cauzele acestei stări de lucruri o constituie superficialitatea cu care sînt privite de unele foruri de avizare ideile noi, îndrăznite. Iată doar un exemplu. Cu ani în urmă, un medic din Ministerul Sănătății care trebuia să opineze asupra brevetului a spus că apa sărată a heliotermei, propusă atunci a fi amplasată în zona lacului Băneasa, ar polua celelalte lacuri ale Capitalei. Ceea ce dovedește că el nici măcar nu a citit cu atenție brevetul, în care se indica foarte clar soluția: un bazin de evaporare, prezentînd și avantajul de a permite recuperarea sării. Dealtfel, tot în brevet se preconiza folosirea energiei calorice (născută din diferența de temperatură de 25-40 grade de la suprafața și din fundul lacului) în scopul producerii de electricitate. Preconizam, încă acum 25 de ani, utilizarea în acest scop a pompelor de căldură, atît de la modă azi.

Desigur, orice idee tehnică poate fi îmbunătățită pe parcurs sau chiar infirmată de practică sau de argumente teoretice temeinice. Totul trebuie însă, mai întîi, analizat, experimentat. Ceea ce nu se poate admite este indiferența.

Subliniez că nu am nici un interes personal, material — brevetul a fost cedat Ministerului Sănătății —, mă gîndesc numai la binele general.

3. În cazul concret al heliotermei, aș sugera să se inițieze o discuție între autorul brevetului și specialiștii. Dealtfel, nu pot să înțeleg de ce, după apariția articolelor din „Flacăra” închinat acestui subiect, nimeni și nici un for nu a considerat necesar să dea un răspuns, o explicație opiniei publice. La urma urmei, nu era vorba acolo de o problemă personală, ci de o investiție de inteligență de pe urma căreia ar fi putut beneficia țara, cetățenii. Repet, admit foarte bine că o idee să fie contestată — din discuție se face lumină! — dar nu îngropată sub tăcere!

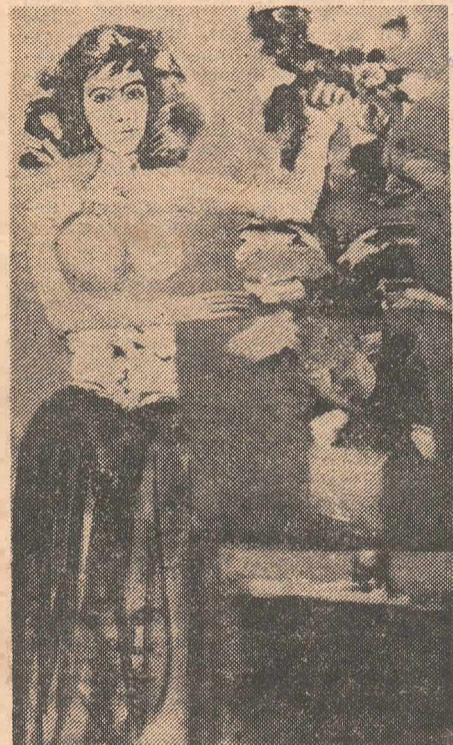
Pe plan mai general, aș propune ca Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci să joace un rol mai activ ca pînă acum în valorificarea ideilor tehnice cărora el însuși le acordă girul brevetului. Cite un reprezentant al întreprinderii beneficiare,

al Oficiului și inventatorul să stabilească, de comun acord, termene de experimentare și aplicare!

Dr. Florin Dumitrescu,
șeful Laboratorului
de electrografie și bioinginerie
aplicată

Conducătorul unui colectiv de biofizicieni recunoscut pe plan mondial pentru elaborarea unor metode originale privind investigarea bioelectrică a organismului uman.

1. O idee se înlăptuiește într-un timp determinat de mai mulți factori dintre care enumăr cîțiva: cerințele societății contemporane; accesibilitatea cercetării și validării ei prin tehnologiile existente; durata impulsă de cercetarea specifică fiecărui domeniu și alți factori legați de modul de prezentare, de „rezistență” (fizică și morală) a creatorului, de opoziția față de nou a unor specialiști de formație clasică, și alți factori care fac de multe ori împrăzibile modul și timpul de afirmare chiar a unei idei de certă valoare. O idee este cu atît mai valoroasă cu cît din ea derivă nu o înlăptuire ci cît mai multe și mai diferite, cu cît interesează nu o arie știin-

țifică restrînsă, ci mai multe domenii, ce va dura peste timpul său de elaborare, alimentînd creația științifică a viitorului.

2. Dificultăți legate de înțelegerea semnificației unui nou domeniu de explorare biologică în care se includ și metodele noastre, dificultăți legate de tehnologia de care dispunem, de capacitatea de industrializare a lor și implicit de acumularea unei experiențe largi de către medici și biologi.

3. Prin dezvoltarea și aprofundarea științifică a fiecărui domeniu nou găsit, prin atribuirea lui unor scopuri practice, precise (condiții ce depind de mine și de colaboratorii mei), prin valorificare industrială a realizărilor din urmă și din prezent de cei îndreptățiți s-o facă, prin înțelegere și respect nu numai față de reușitele cercetării ci și față de munca fiecărui cercetător.

Ing. Petre Buleci

Autorul unei metode de regenerare a arborilor cotiți rupți și a unei soluții pentru construirea unor arbori cotiți de mari dimensiuni, din buciți detașabile.

1. Drumul de la idee la aplicarea ei seamănă cu acțiunea de cucerire în primăria a unui vîrf de munte. Cine vrea să-și vadă invenția pusă în practică, trebuie să-și facă un veritabil plan de luptă, să se înarmeze cu toată energia de care dispune pentru ducerea unei lupte cu durată nedefinită. Dar cei puși să aprobe o invenție vor s-o

facă fără nici un fel de risc. Se pot sprijini, în acest sens, chiar pe prevederi legale. Ce-ar fi dacă legea i-ar sancționa pentru tergiversarea drumului de la idee la aplicarea ei? Se mai întâmplă și altceva: organele de avizare nu sînt, totdeauna, pe deplin competente în domeniul supus judecății lor. E vorba, firește, de niște oameni. Drama este aceea că acești oameni nu spun nici „DA”, nici „NU” și îndrumă prin atitudinea lor multe idei prețioase spre tristul „Dosar al uitării”, probabil cel mai voluminos dintre toate dosarele birocrăției. Am constatat că este mai ușor de pronunțat un „NU”, care nu se soldează decât cu anume răspundere morală, foarte vag circumscrisă. Inventatorii sînt uneori supuși unei tentative de demobilizare tocmai din partea celor care ar trebui să-i stimuleze. Li se spune cam așa: „Vezi-ți de treabă omule, nu înțelegi că ce vrei dumneata este imposibil? N-au reușit alții mai deștepti și tocmai dumneata o să reușești?” Importul rezolvă mai ușor problemele, gîndesc acești oameni, fără să țină seama de interesul general al economiei noastre cît și de un alt aspect: exportul de inteligență românească, care se plătește bine. Să cîștigăm, în loc să șcheltuim.

Personal am trecut prin toate aceste labirinturi descrise foarte pe scurt, cu prilejul realizării elicei pe ax și a axului de cîrmă. Era prin '76. N-am brevetat nici astăzi, dar la noi în șantier, la Brăila, aplicăm invenția și în prezent. Fără patalama, dar cu efecte economice. Alte șantiere continuă să importe. Vi se pare firesc?

Ca să se schimbe actuala stare de fapt ar trebui să se producă ... o schimbare. În ce ar consta ea? Cred că tîrzie că mai multe dezbateri în presă, exprimare publică a opiniei și emularea corectă a situațiilor critice nu ar putea să aibă decît un rol binefăcător. Am mai spus-o și o repet: pe mine m-a „descoperit” revista „Flacăra”, tocmai într-un moment de cumpănă cînd îmi puneam problema dacă să continuu cercetările ori să mă potolesc. Văzînd că mi se dă totuși atenție, am perseverat. S-a întîmplat chiar ca, dintr-o neînțelegere, să-mi canalizez atenția spre un domeniu nou și nu regret, acum: „Flacăra” a scris despre construcția de arbori cotiți noi și unii au înțeles că este vorba de reparații. Așa am ajuns să primesc comenzi și să studiez posibilitatea „reabilitării” acestor arbori. O adevărată dramă își are izvoarele în ideea unora că în societatea noastră sarcinile sînt urgente toate și... nici una, cum mi-a spus un maestru de la I.M.G.B. chiar zilele trecute cînd i-am solicitat o piesă ce-mi era absolut necesară pentru a repara doi arbori de mari dimensiuni la Combinatul de ingrasăminte chimice din Turnu Măgurele. Numai că asta era chiar urgentă, pentru că se pierdeau sute de mii de lei pe zi, prin inactivitatea motoarelor respective. Apoi, nu prea există înțelegere omenească tocmai atunci cînd ea este necesară. După ce s-a scris despre modulizarea compartimentului motor la vasele construite la noi în șantier, am ieșit cu prima navă, timp de cîteva zile, în mare, pentru verificările de rigoare. Am fost însoțit de colectivul alături de care lucrasem. Economia realizată pe un singur va-

por era de 2,5 milioane lei. Acum, după atîta timp, mi-a sosit o imputație de 2.500 lei, depășiri de cheltuieli de deplasare, pe care o suport din retribuție! Nu mi se pare corect, deși, sînt de acord, că s-au depășit niște sume pentru că n-am știut cît puteam cheltui și fiindcă bucuria noastră a fost atît de mare, văzînd cum se comportă vasul, încît ne-am îngăduit să fim mai generoși. Consider important modul de abordare a unei invenții, perspectivele pe care le poate ea deschide. În cazul reparațiilor de arbori cotiți rupți, se cere apreciat un fenomen real și anume acela că, pe măsură ce ne perfecționăm în tehnică, numărul pieselor în mișcare devine tot mai mare, ceea ce duce și la creșterea probabilității de rupere a acestor piese. De aceea trebuie insistat și în practică și în cercetare la dezvoltarea actualii metode SANAB, chiar dacă ea nu va căpăta investitura de brevet.

Prof. univ. dr. doc. ing. Ion Antoniu,
membru corespondent
al Academiei
Republicii Socialiste România

În actuala criză energetică mondială, PQD-metrul, medaliat cu Aur, al profesorului Antoniu ar putea avea un cuvînt greu de spus.

Există două categorii de invenții. Unele apar în procesul de producție ca urmare a îmbunătățirii metodelor de lucru, a tehnologiei. În aceste cazuri, brevetul nu face decît să consfințească o stare de fapt și drumul de la idee la realizare este relativ scurt. Aceste invenții, deși cuprind elemente de noutate, nu constituie o noutate în sensul absolut. Ele sînt însă extrem de utile, împing înainte tehnologia, producția, și nu doresc cituși de puțin să le diminuez valoarea.

A doua categorie: invențiile care aduc o noutate absolută, izvorită din studii teoretice fundamentale imbinat cu experiența practică, pe baza realizărilor tehnice existente. Ele propulsează tehnica și știința, dar, din păcate, au adeseori de parcurs o cale mult mai lungă și mai spinoasă.

Voi ilustra afirmația precedentă cu propria mea experiență. Împreună cu fostul meu student, devenit ulterior coleg la politehnica bucureșteană, conferențiarul universitar doctor inginer Mihai Leon, am brevetat un aparat denumit PQD-metru în 1969. Acesta a fost apoi brevetat în S.U.A., Franța, Marea Britanie, Republica Federală Germania și alte țări, căpătînd astfel recunoaștere internațională, la care s-a adăugat și Medalia de Aur primită la un prestigios Salon de invenții internațional. S-ar părea o situație destul de clară. Tată însă

că acestul aparat, unic în lume, i-au trebuit zece ani ca să intre în producție. În producție, un fel de a spune, căci beneficiarul, ICEMENERG, nu realizează în prezent decît cinci aparate, ceea ce înseamnă, practic, că PQD-metrul nu este folosit în industrie. Eu consider că economia națională are mult de pierdut din această situație, mai ales în condițiile actualei crize energetice mondiale. În adevăr, PQD-metrul măsoară, într-un regim energetic așa-numit deformant, puterile activă, reactivă și deformantă. Amintesc că regimul deformant e introdus în rețeaua electrică de funcționarea unor instalații extrem de diverse și de răspîndite; metalurgia, industria chimică, tracțiunea feroviară electrică etc. sînt surse continue de regim deformant și el cauzează serioase prejudicii în sistemul energetic național. Pentru a le combate, este necesar, în primul rînd, să se depisteze și să măsoare regimul deformant, adică exact ceea ce realizează PQD-metrul, care este, repet, unic în lume.

Milioane de kWh se pierd anual la noi din cauza regimului deformant. Nu trebuie să fii specialist pentru a-ți da seama ce înseamnă pentru economia națională irosirea acestor milioane de kWh. Eu socot că fiecare întreprindere industrială ar trebui să aibă montată pe tabloul de distribuție electrică, alături de aparatele clasice, de ampermetru, wattmetru etc., și un PQD-metru. De construcție relativ simplă, el poate fi realizat cu piese electronice produse în țară. Și totuși, bilanțul apare, cum am arătat, descurajant: doar cinci exemplare după zece ani de la brevetare!

Cred că una din cauzele principale ale tîrăgării aplicării unor brevete utile economiei naționale o constituie lipsa de condiții pentru realizarea prototipului de către beneficiar. În adevăr, acesta din urma își are propriile sarcini curente, de producție, iar uneori prototipul implicat în materializarea unei invenții reprezintă o sarcină suplimentară, care, în plus — consideră el — nici nu-i aduce beneficii imediate. Eu propun crearea unei întreprinderi de realizare a brevetelor, mai exact, de realizare a prototipurilor. În această întreprindere specializată se vor putea aduce și eventuale îmbunătățiri constructive și se va pune la punct tehnologia. Aci, prototipul nu va reprezenta o sarcină suplimentară, o bătaie de cap nedorită, ci preocuparea de bază. Cît privește cheltuielile noii întreprinderi, ele ar putea fi acoperite, ulterior, de beneficiarul brevetului, după ce brevetul își va fi relevat eficiența. Desigur, propunerea am expus-o foarte schematic, dar cred că merită atenție. Altfel, riscăm ca idei valoroase să se piardă pe drum sau să nu fie valorificate la întregul potențial. Or, aceste idei reprezintă cea mai prețioasă „valută”: aur cenușiu.

Ing. Alexandru Forje,
Institutul de cercetări
și modernizări energetice —
București

Animatorul unui vast program de cercetări energetice și matematice concretizate prin numeroase invenții (mașini de fluaj, gazcificarea sisturilor bituminoase etc.).

Inerția. Dar nu în accepția ei clasică, ci ca un univers complex, cu nenumărate componente. Între acestea: superstiția... tehnică, lipsa de îndrăzneală, reaua voință, reaua credință, lăcomia, invidia, conservatorismul. Lucruri foarte omenești de care trebuie să ne ocupăm omenește.

Voi răspunde, propunînd în primul rînd o soluție, la care am ajuns printr-o îndelungată experiență: instituirea spiritului de echipă. Spun acest lucru, deoarece pentru ducerea la bun sfîrșit a unor idei generoase, a unor invenții cu pondere însemnată în economia țării, avem nevoie nu de inventatori solitari, ci de colective de inventatori alcătuite din ingineri, matematicieni, fizicieni și chiar psihologi. De ce psihologi? Fiindcă invenția trebuie să învingă de cele mai multe ori mentalități înghețate, să spulbere inerția unor oameni obișnuiți, să acorde credit numai unor concepte tradiționale. Or, invenția reprezintă în ultimă instanță o nouă soluție de viață. Toate acestea nu reprezintă doar un mod teoretic de a pune problema, ci rezultatul unei experiențe pe care am dobîndit-o în decursul anilor împreună cu colectivul pe care îl conduc. Dovada cea mai evidentă: invențiile noastre au

devenit în proporție de 90 la sută produse de uz curent.

Aș vrea să subliniez faptul că trebuie să acceptăm ideea că există o profesiune de inventator așa cum se acceptă în mod unanim că există creatori profesioniști în literatură și artă.

Conf. dr. ing. Radu Gaiginschi

Creatorul unui motor alimentat cu metanol, folosit în mod curent de taxiurile din Iași.

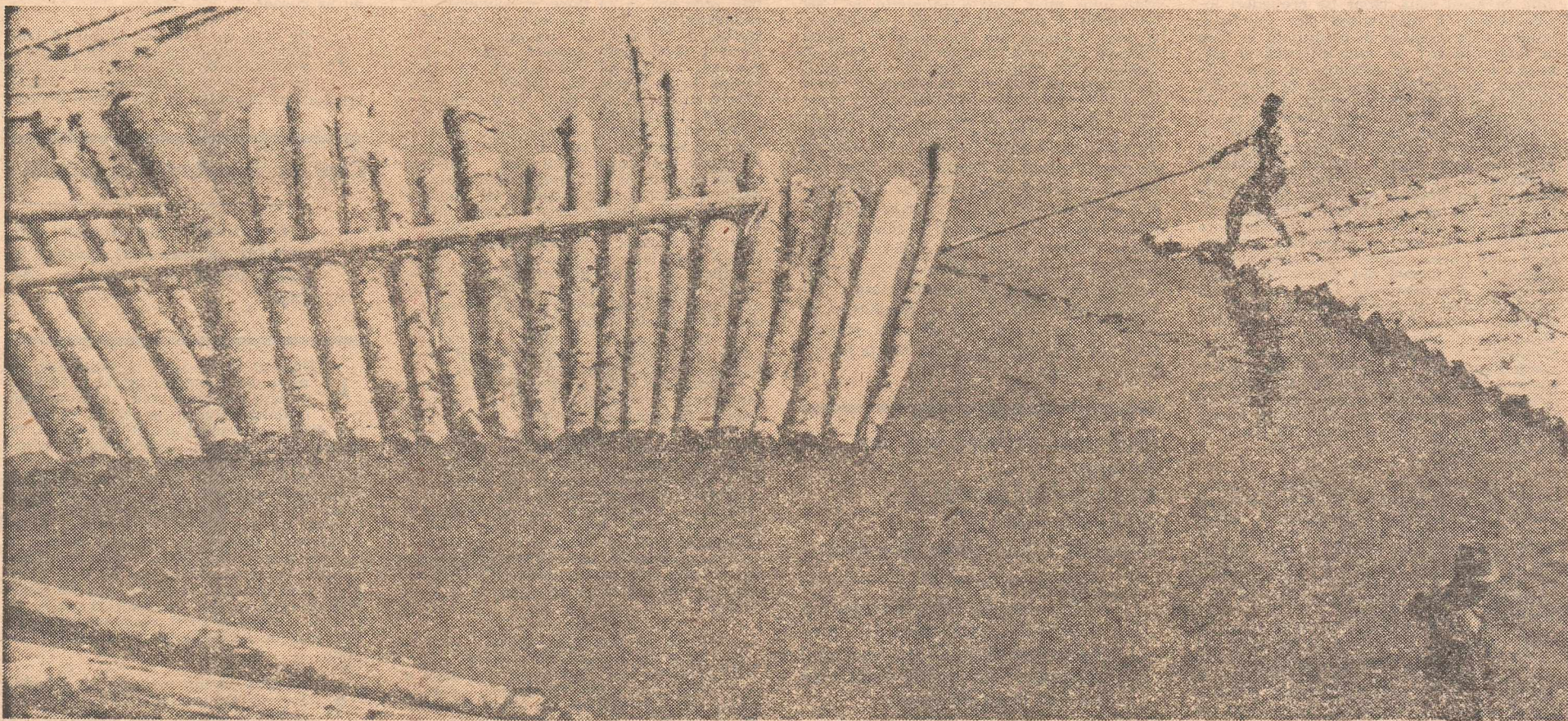
Drumul de la idee la faptă are, în mare, două etape: prima se încheie o dată cu realizarea prototipului, cealaltă privește producția de serie. Cea dintîi s-a scurtat simțitor, datorită, în primul rînd, pasiunii creatorilor și creșterii nivelului de dotare tehnică a unităților (un exemplu în acest sens îl oferă și Institutul politehnic de la Iași, unde muncesc). Trecerea la producția de serie înseamnă un drum încă lung, prea lung. Explicații? Birocrația, pe de o parte, iar pe de alta comoditatea beneficiarilor. Aceștia primesc, odată cu sarcina aplicării unei invenții, ceva în plus de făcut față de ceea ce sînt obișnuiți să facă și încă în condițiile unei răspunderi deosebite față de sarcinile curente, legate de plan.

În ceea ce mă privește vă referiți, desigur la motorul alimentat cu metanol, despre care „Flacăra” a scris la timpul potrivit și înaintea altor publicații. S-a aplicat direct și fără prea multă zarvă, printre altele și datorită faptului că ideea s-a bucurat de atenția și de sprijinul organelor locale de partid din Iași. Este adevărat că și conjunctura crizei energetice, de carburanți, în acest caz, a oferit o actualitate specială cercetărilor noastre. Actele s-au făcut ulterior. Vreau să vă informez că, de citva timp, toate taximetrele din Iași au fost alimentate cu reziduuri de metanol, obținute chiar din industria locală. Întregul parc de 106 mașini așa a funcționat. Ne-a părut rău că parcul de taximetre a fost redus, aplicarea măsurilor de economisire a benzinei făcîndu-se mecanic, fără a se ține seama de situația specială din orașul nostru unde nu se consuma benzină! Ne-a părut cu atît mai rău cu cît foștii șoferi de taximetre de la Iași au muncit cu dăruire pentru construirea celor două stații de alimentare a mașinilor cu reziduuri de metanol. S-ar fi putut generaliza sistemul nostru și în alte orașe. Noi am realizat prototipul mai înainte de a introduce actele pentru brevetare, pentru că eram siguri de rezultate și pentru că aplicarea invenției ne-a interesat mai mult decît obținerea unui act oficial în care să se recunoască ceea ce noi știam că am și făcut. Menționez că un litru din combustibilul folosit de noi costă 0,35 lei! În prezent, cantitățile de reziduuri de metanol se acumulează și nu sînt folosite.

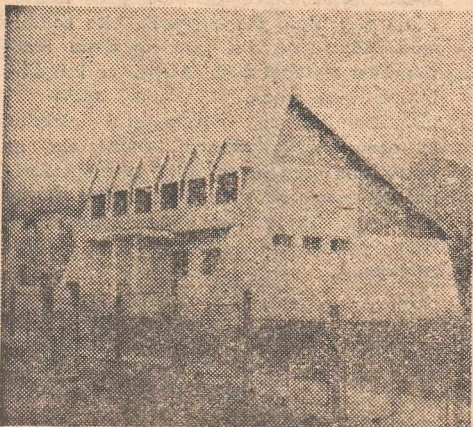
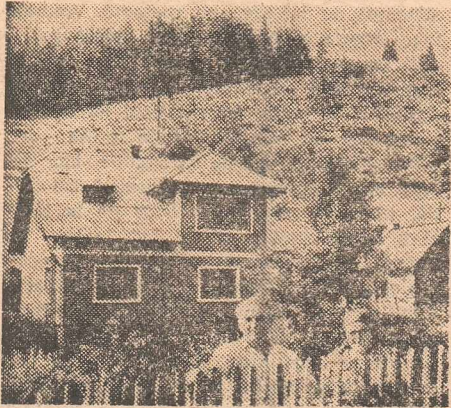
Scurtarea termenelor actuale se poate obține, și primele semne au și început să apară, prin prelucrarea de către institutele centrale, a problemelor ridicate de invenții. De exemplu, Institutul național de motoare termice, din București, se ocupă de formalitățile de brevetare a invențiilor noastre ca și de sistemul de injecție pe metanol. Ambele faze despre care am amintit devin astfel mai scurte. Mai cred că ar trebui găsită o posibilitate de cointereseare a celor care aplică o invenție. Inventatorii își fac un nume și un renume și, de multe ori, asta reprezintă marea satisfacție. Dar cei care aplică invenția ce primesc? De pildă, trecerea unei Dacia 1300 de la benzină la metanol a costat 100 de lei de mașină, iar economia antecalculată, pentru cele 106 taximetre, ar fi ajuns la peste 3 milioane de lei într-un an. Un beneficiu ar fi trebuit să revină și întreprinderii de transporturi auto. Sînt de părere că ceea ce întreprinde, de citiva ani revista „Flacăra”, adică promovarea unor idei noi, ar putea deveni o preocupare și pentru alte publicații, deoarece curentul de opinie miștă angrenaje blocate de indiferență și rutină. De exemplu, cîte combinate industriale din țară nu dețin reziduuri de metanol fără să știe ce întrebuintare li se poate da? Citînd acum în „Flacăra” despre experimentul introdus la începutul lunii august la Iași, ele ar putea oferi aceste cantități întreprinderilor de transport, care le-ar aplica fie la taximetre, fie la alte autovehicule, ușurînd transportul cetățenilor în condiții economice.

**CICI IORDACHE ■
LIVIU TIMBUS ■
LIONEL NIȚESCU ■
EMANOIL VALERIU ■**

Oameni buni și locuri frumoase pe Bistrița

1. Cirlibaba — cea mai de sus așezare de pe Bistrița „iute și aurie”. Pe aici trece, spre Moldova, în 1359, voievodul maramureșean Bogdan — moment însemnat în constituirea statului independent. După 620 de ani, Bistrița a rămas tot iute și aurie, doar că în această seară, în care plouă cu găleata, e pămîntie și de-a dreptul furioasă. Malurile sînt înalte și pămîntu-i insetat, așa că nimeni nu-și face griji. Prin centrul comunei, pe asfalt, ploaia se prelinge și oamenii, de sub umbrele, își văd de treburi.

2. Iacoveni este un loc cunoscut pentru exploatarea manganului. Meseria de minier, pe aceste meleaguri, dăinuie de peste o sută de ani. Valentin Ciornî, minor din Iacoveni, locuiește sus pe deal și are casa nouă. Dar iată ce ne spune: „Să vă zic că sînt mulțumit? Sînt. Ce mai e de făcut? ...Cred că de-acu ar trebui să ne manifestăm și ca cetățeni. Uite, abia azi, cînd le-am rezolvat pe toate ale mele, imi dau seama cît de urît e centrul comunei noastre”.

3. Broșteni. Aici, și mai sus, spre Barnar, minerii sînt nou-tatea ultimilor 15 ani; „uaica mină fiind cea de mangan, de la Iacoveni. La exploatarea minieră Lesu Ursului s-au statornicit numeroase familii de mineri, unele venite chiar din Apuseni sau din Maramureș, atrase de gradul superior de mecanizare, calificare și policalificare. Broștenii lui Creangă numără, astăzi, 14.000 de locuitori. La cîțiva pași de biserică, la care Creangă a lăsat școala de catifelei s-a construit un frumos cartier de blocuri cu peste 1.000 de apartamente.

4. Sub Ceahlău, pe cealaltă parte a lacului și cam la jumătatea lui, trăiesc locuitorii comunei cu același nume. Nu sînt mulți, dar sînt iuți și întreprinzători — ca apele de munte. Cei rămași după strămutarea de pe vechea albă a Bistriței, au urcat spre munte și-au făcut case și drumuri, s-au angajat în construcții sau la mină și-au dus viața mai departe. Trei sferturi din case sînt noi. În ultimii ani și-au făcut o școală generală cu 8 clase, un internat școlar de 120 de locuri, sală de sport, seră, spital, cîmin cultural, poștă și baia comunală. Dacă despre poștă se poate spune că seamănă cu cea din Mangalia, sera, sala de sport și baia sînt unicate. Sala de sport este îmbrăcată în lemn, iar baia este o vilă ultramodernă. Toate acestea constituie zestrea celui mai tînar primar din județ, Ion Ghervasia are 28 de ani și nu se va ocupa singur de destinele comunei, dar simte răspunderea că la capătul fiecărei bucăți de drum parcurs, comuna va trebui să devină tot mai puternică.

5. - La Potoci-Bicaz își desfășoară activitatea Baza ecologică de acvacultură a stațiunii de cercetare „Stejarul” din cadrul centrului de cercetări biologice Iași. Un plutăș, întîlnit pe cealaltă parte a lacului, glumea spunînd că cei de-aci caută peștii cu scafandrii. Într-adevăr, legătura între pești și scafandri există. La această bază de cercetare, de pe lacul de acumulare, doctorul biolog Ionel Mi-

ron urmărește obținerea unei biomase piscicole permanente. Pentru a cunoaște modul de comportare, în condițiile unei densități dirijate a acestor organisme, diferitele perioade de creștere și mod cum asimilează hrana din exterior (pînă la o mișcă sub formă de granule), au fost realizate cercetări aprofundate, prin observări directe în mediul acvatic. S-a folosit tehnica scafandruului autonom, a laboratoarelor submerse, realizate în țara noastră. Cu aceste laboratoare s-au efectuat observări neîntrerupte sub apă, rîndurile îndelungate, de la 10 la 30 de zile după care s-a stabilit programul de acvacultură și modul în care trebuie să dirijat.

Rezultatele obținute, în acest domeniu, asigură trecerea într-o etapă nouă, a realizării unei ferme experimentale de acvacultură, de circa 1 ha, cu o populație de 50 tone păstrăvi, în cadrul căreia s-au definitivat soluțiile de aplicare a acvaculturii la scară industrială.

6. Notiunea de plutărit a dispărut. Singurul loc în care se poate vedea, astăzi, plute și plutășii, rămăsese lacul de acumulare, de la Potoci. Plutele vin remorcate de salupă, iar plutășii nu-și mai zice, nici el, plutăș, ci mincitor forestier. Aici se crează echipa lui Mihail Mihailă, adică Constantin Savu, Emil Tăranu, Gheorghe Ungureanu și Dumitru David. De cînd s-a închis lacul, de 20 de ani, buștenii vin din gati în plute, sînt scoși pe rampă și ucați cu ajutorul troliului pe remorci.

7. Cea mai reușită zi a marșului în Portul Bicaz, spune G. Amarineu, a fost în 1964. Parcă oia toată flota: 32 de nave, 20.000 de spectatori. A fost exact ca la Constănta, cu Nețun și cu sirene. Pe atunci, neterminîndu-se șoseaua, transportul se făcea pe lac. Plute..., mișcătoare! Mil de călători, din toate satele din vale. Căram masini, căruțe, vite, mărfuri pentru populație, mobilă și frigideri. Acum e-o liniste pe lac, de te poți înholnăvi. Mi-ar plăcea să construim o stație, chiar pe malul lacului. Și o pluta. Există puține puncte de atracție. Turistii, dar sînt în trecere, din păcate. E cazul rămîne locul de naștere al hidroelectricității românești. El a marcat, mintii, schimbarea destinului acestei așezări, al acestor oameni harnici, care trăiesc pe malurile ei și mai ales al locurilor prin care trece. Mai mult, cu Bicazul începe electrificarea și industrializarea țării: aici se formează generația de constructori și specialiști. Bicazul pune temelie unei noi științe a muncii.

Odată cu lucrările barajului, Bicaz s-a format ca cel mai puternic centru materialilor de construcții. Primele tehnologii ale fabricii de ciment au furnizat cimenturile speciale pentru baraj. La 4 km de Bicaz, anul acesta, a intrat în funcțiune prima linie de ciment a țării: aici se formează generația de constructori și specialiști. Bicazul pune temelie unei noi științe a muncii.

8. Săvineștii rămîine în istoria țării. Cetatea chimiei românești. Cu 20 de ani în urmă începea, aici, producția de fibre sintetice. Acum produce, anual, în locuitorii de lină echivalînd cu produc-

Călărași, orașul celor două șantiere

(Urmare din pag. 1)

de loc în care nu se întâmplă nimic. Industria fiind că și inexistentă, curată timid și sporadic de câteva mori cu valuri, de 2-3 prese de ulei și de un pușcă de ateliere meșteșugărești, chiverniseala orașului provenea mai ales din tranzacțiile cu grâne. Pe vremea copilăriei lui Dumitru Simionescu, căruia îi datorăm evocarea de față, cerealele Bărăganului se imbarcau de aici în lungi călătorii, încheiate adesea la Sтамbul sau la Pireu, călătorii de pe urma cărora cei puțini își rotunjeau averile, iar cei mulți rămneau mai departe în foame și în sărăcie.

Practic, Călărașul și-a schimbat felul de viață după 1960 când, ca o dovadă grăitoare a politicii inteligente a partidului de dezvoltare armonios toate zonele țării, investiții considerabile, în creștere de la an la an, au fost dirijate către oras. A fost, mai întâi, o întreprindere de confecții, care a trezit gustul localnicilor pentru industrie și, implicit, pentru bunăstare. Mai degrabă încropită la început, fostă secție a unei renumite fabrici bucurestene amenajată în clădirea unei cazărni dezafectate, ea s-a extins și s-a modernizat neînțecat. Azi, când vocația călărășenilor pentru industrie e un fapt dovedit, confecțiile acoperă o producție de 1 miliard de lei, mai bine de jumătate din ele fiind drumul exportului. A urmat, în 1964, un combinat de celuloză și hârtie, folosind drept materie primă paiele, și el cu o producție tinzând spre 1 miliard. În 1966, s-a inaugurat o întreprindere de materiale de construcție, a cărei biografie se ascumără, năstrind proporțiile, cu cea a fabricii de confecții.

Cum spuneam, Călărașul se înfățișează ochiului ca un vast și tumultuos șantier, cu schele, cu buldozere, cu macarale, în sfârșit, cu toată recuzita de rigoare. De fapt, sînt aici cel puțin două șantiere, cel al orașului propriu-zis și cel al platformei siderurgice. Le leagă o arteră cu nume simbolic, Bulevardul Otelarilor, desemnînd o profesie pe care localnicii au descoperit-o abia după 1976, dar de care se simt tot mai atrași, după măsura fantelor lor de muncă. Primul dintre șantiere se întâmplă pe străzile municipiului, deopotrivă în centru și spre margini, deosebit de construindu-se într-un ritm accelerat, ritmul de fiecare ceas al României socialiste. Acest șantier are ca principale roșeri un spital cu 430 de paturi, inaugurat anul trecut, cînd vechiul asocîmînt de sănătate al orașului și-a sărbătorit centenarul, un cinematograful cu 500 de locuri, un magazin universal și, firește, o salbă de blocuri de locuit. Numai în 1979, numărul apartamentelor va atinge cifra de 2.000, dar ea va rămîne, respectînd adevărul, încă insuficientă față de nevoile de spațiu locativ ale unui oraș ajuns azi la 70.000 de locuitori, din care 12.000 au sosit pe malul Borcei în ultimii 4 ani! E lesne de dedus că urbea prăfoasă și insalubră de altădată se transformă, cu fiecare zi, într-o așezare modernă, dispunînd de confort și de verdeată, iar primarul Vasile Martin e foarte mîndru cînd aduce vorba despre parcurile Călărașului, fie că ele se numesc „Dumbrava”, „Jirîu” sau „1 Mai”, amenajate toate prin muncă voluntară, a cărei valoare depășește anul acesta 120 de milioane de lei. Antrenînd, după o inițiativă devenită metodă de lucru, întreaga suflare a municipiului în acțiunile de frumusețare, Călărașul a fost distins, în 1977, cu „Ordinul Muncii” clasa I pentru ocuparea locului I pe țară în întrecerea patriotică.

Pe platforma siderurgică, al doilea șantier al Călărașului, de fapt, centrul său de greutate, secția de construcții metalice a intrat parțial în funcțiune, lucrările la otelăria electrică și la laminorul de profile mijlocii sînt foarte avansate, raportînd importante depășiri ale graficilor. Unitate tinăra, întreprinderea de construcții și montaje siderurgice Călărași, are firește personal tinăr, căci și aici, ca în alte cetăți ale industriei noastre, valoarea nu așteaptă numărul anilor. Așa se face că inginerul Gheorghe Bărca e director de grup de șantiere, deși va mai trece destulă apă pe Borcea pînă va împlinea 40 de ani. De fel din Petrosani, a terminat facultatea la Timisoara și a ajuns, după un scurt stagiul petrecut la Pitești, la Galați de unde a venit aici, în dimineața zilei de 10 octombrie 1977. A venit, cum zice, cu mașina și cu multă dorință de a face ceva, convins că datoria unui om e aceea de a pune, fără fașoane și fără lamentări, umărul la greu. Iar la Călărași, să spunem lucrurilor pe nume, a fost și mai greu, ca în orice șantier pe care trebuie să-l iei de la zero. Odată cu inginerul Bărca, au sosit la fața locului o multime de siderurști călători la focul nestins al furnalelor gălățene.

Ziceam mai devreme că, la Călărași, se mai fredonează încă refrenul cu „mai mult praf decît oras”. Lucrurile se mai petrec pe ici, pe colo așa, rivna edililor neputînd să înlăture praful, de teama căruia se pare că, s-au închis o parte din chiosourile ce desfăceau, sub cerul liber, mititei sau gogoși. Numai că praful acesta nu e cel stătut din urbea de altădată, praful al nemîșcării și al lîncezelii, el e rezultatul firesc al muncii și al ardorii cu care constructorii de azi se îndreaptă, cu mistria și buldozerul spre Călărașul de mine, ctitorie de seamă a industriei noastre, oraș pe care locuitorii îl zidesc cu ambiție și entuziasm. El nu murdărește, el innobilează.

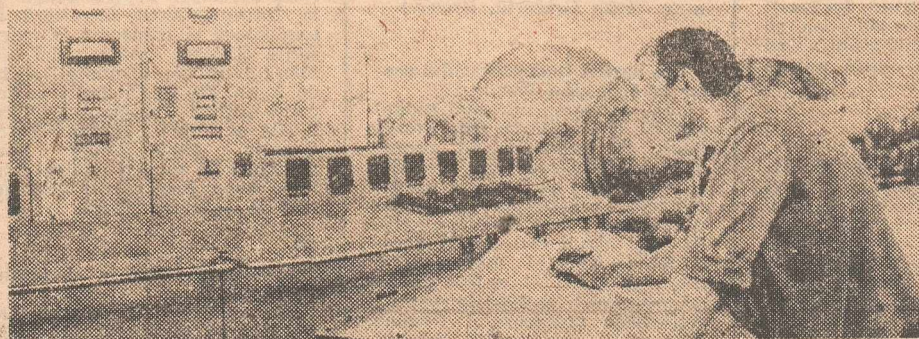
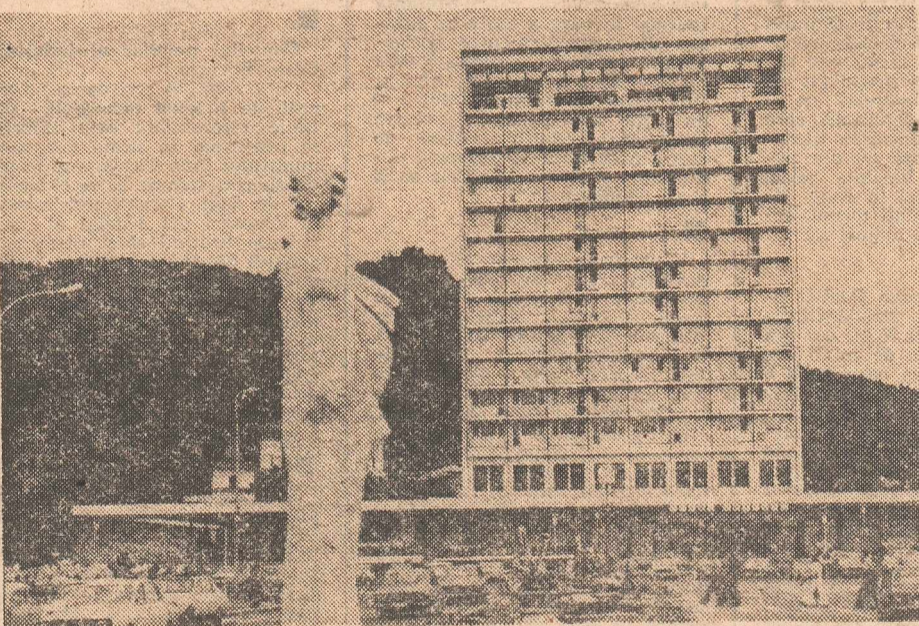
20 de milioane oi. Sau, exprimer conventional, în fir de 60 deniar, la anulă a Săvineștiului ar par 40.000 de ori distanța de la păună. O altă exprimare, deloc ională, ci extrem de reală ar fi că firele și fibrele sintetice românu au cîștigat un prestigiu pe piața ională, după renumitele producă R.F.G., Italia și Austria. Perfecționehnologiei și crearea unui potențial de specialitate vor asigura dinamica ării viitoare. Pentru anul 2000 se e o asemenea dezvoltare, încît 3/4 esarul de materii prime pentru ia textilă să poată fi furnizată de l fire și fibre sintetice.

Piatra Neamț, primul mare oraș de pe valea Bistriței — „Perla Moldovei”. Destinul său este strîns legat de cel al Bistriței. Nu ar fi putut exista în afara bazei a fabricii de ciment și a căii Bicaz-Piatra Neamț. Ar fi rămas tîrziușor cu case mici, cu o fabrică te și una de chereștea. Azi, este un ristic și industrial. Este orașul floin oraș cu numeroase cartiere — cu alitate: cartierul Dărmănești, Măzona Casei de cultură sau bulevardia. În vara aceasta, orașul a prio dar, onerele a 14 sculptori din onele țării, intruniri în prima tabăsculptură din poiana Cozla.

Ion M. Căpătină, operator chimist la Combinatul de îngrășămînte chimice, tot din Săvinești, mărturiseste: „La 16 ani avut altă cale de-a cîștiga o piine a plute. Asta se întâmpla imediat război. Veneam acasă, într-o simonaptea, pe la 12, obosit și nespălat. În octombrie 1965 cînd stăteam — cu meu, în deal la Dochia (satul Dochia). Se vedea lumină mare la Săvinești a zis: uite cum vine ala... îi domn, ai să mă vezi, da acolo nu mă duc, clar; am să trag la plute... Dar mai scăpat de gura lui. M-am încăam făcut niște cursuri la locul de ; era greu, n-aveam nici o noțiune mie, dar am fost numai ochi și la maistru și n-am mai dat înapoi. ănci am mai făcut și alte cursuri. urmăresc, singur pe schimb, toți etrii de compresie la coloanele de ale amoniacului.

Bacău este, deocamdată, cel mai mare și ultimul oraș de pe Bistrița. Dintr-un firg de negustori, acum a devenit un puternic industrial al Moldovei. Un oraș cu o industrie tot atît de tinăra în aproape jumătate din locuitorii lui au sub 25 de ani. Pentru acești tineri ntru dezvoltarea armonioasă a acestururi în municipiul Bacău funcționează întreprinderi ale industriei republi. În orașul care-î sugera, altădată, acovia imagini funerare, cenușiul de o al unei lumii mizere, asistăm astăzi xplozie de civilizație, concretizată în le construcții moderne: blocuri, ino de cultură și de artă care, dacă ne n la rolul lor, redimensionează coivilizației României.

Fotoreportaj de ELENA GHERA ■

În anul 1977 am absolvit un curs de scurtă durată cu specialitatea ofician presă. Nu am reușit în cei doi ani care au trecut să-mi găsesc post, conform contractului cu Oficiul P.T.T.R. Giurgiu. Anul acesta, în lunile iunie și august s-au pensionat două oficiante. Firesc, am depus o cerere la D.J.P.T.T.C. Ilfov pentru ocuparea unuia din cele două posturi vacante. Cum solicitarea mea a rămas fără răspuns și cum, între timp, au fost încadrate deja câteva persoane pe post de oficiante, vă solicit și dv. sprijinul în rezolvarea situației mele. (Nicolae Vilcea, Giurgiu)

Direcția generală comercială București: „În legătură cu sesizarea adresată redacției dv. de către cetățeanul Nicolae Svoeni cu privire la unele aspecte negative în folosirea mijloacelor de transport și în activitatea de recuperare a ambalajelor, vă comunicăm: Cele semnalate reflectă realitatea în mare măsură. De aceea s-au luat numeroase măsuri de remediere a situației, printre care și următoarea: ICVA a înființat un punct de colectare a ambalajelor la liniile de desfacere a apelor minerale de la depozitul Rahova vamă antrepozite. Totodată, s-a pus problema căutării de noi soluții și posibilități de îmbunătățire a circulației mărfurilor.”

Primim din partea Asociației sportive „Rapid” Vărăștii (Județul Ilfov) următoarele:

„La data de 16 septembrie, echipa noastră, înscrisă în campionatul județului Ilfov, a jucat la Hotarele, împotriva formației locale „Argeșul”. La completarea foii de arbitraj, delegatul „Argeșului” a cerut permisiunea arbitrilor de a folosi un jucător pe bază de buletin de identitate. Acesta a încuviințat, cu condiția ca jucătorul să fie trecut în foaie. Delegatul însă nu s-a conformat, iar la terminarea jocului, după contestația noastră, jucătorul respectiv (Miu Paul) a fost trecut în grabă pe spatele foii de arbitraj. A doua zi, la sediul Comisiei județene de fotbal, am aflat că jucătorul în speță fusese suspendat pe timp de 6 etape, care ar fi expirat chiar înaintea jocului cu echipa noastră. Dar, am mai aflat, jucătorul Miu nu avea drept de joc, intrucât „Argeșul” nu plătește taxa de 100 de lei. În plus, el nu a fost trecut pe foaie de la începutul partidei, deci nu a putut fi verificat de noi, și nici viză medicală pentru jocul respectiv nu s-a anexat la documentul prezentat de arbitrul partidei. Vă rugăm să ne ajutați în această problemă, știind că dreptatea se află de partea noastră!”

U.J.C.A.P. Neamț: „Verificându-se la fața locului cele sesizate de Vameșu T. Maria din satul Tirzia, comuna Brusturi-Drăgănești, privitoare la sistarea pensiei pe luna aprilie, s-a luat hotărârea ca în adunarea generală a C.A.P. Brusturi din luna septembrie a.c. să se urmărească comunicarea din timp a hotărârii la Oficiul de pensii pentru ca petiționara să intre retroactiv în drepturile cuvenite.”

Mă numesc **Camelia Croitoru** din Caransebeș, țin să vă mulțumesc pe această cale pentru ajutorul prețios pe care l-am primit din partea revistei FLACĂRA și a forurilor în drept: actualmente sint învățătoare în orașul Caransebeș — s-a ținut așadar, în sfârșit, cont de prioritatea de domiciliu — la Școala generală nr. 7. Încă o dată, vă mulțumesc.

Din parte Ministerului Sănătății:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Geza Ilie Ciucu**, care solicită internarea fiului său suferind de leucemie la Spitalul de copii Caraiman pentru efectuarea transfuziilor indicate de tovarășul dr. M. Dănilă, vă comunicăm că prin Direcția sanitară a municipiului București s-a rezolvat internarea copilului ori de câte ori va fi nevoie, la spitalul solicitat.”

Sint **Dumitru Rădulescu**, locuiesc în Tulcea și vă scriu după ce am citit articolul „Dimbovița, apă dulce, cin-te bea nu se mai duce?” zicându-mi că depoluarea râurilor ar trebui făcută chiar de la izvoare. În luna august am vizitat cabana Brusturet din Cheile Dimbovicioarei și pot să vă spun că numai dulce nu mai e aici apa Dimboviței, de când s-a construit pe malul râului la circa 200 metri de amonte de cabană un grajd pentru boi, mustul din bălegar scurgându-se din abundență în apa până acum rece și limpede.

Din partea I.T.B.: „Urmare scrisorii tovarășului Ion Călin, șofer la Întreprinderea de transport București, Exploatarea transportului taximetre, vă comunicăm că acestuia i s-a aprobat transferul în interesul serviciului la I.T.A. — București, Autobaza 3 călători, începând cu data de 14.09. a.c.”

Stațiunea climaterico-turistică „Poiana Mărului”, situată la 60 km de Caransebeș și la 21 km de Oțelul Roșu a intrat definitiv în circuitul turistic, mai ales după 1977, după darea în folosință a complexului „Scorillo” ce asigură excelente condiții de cazare și masă. Din păcate, alături de astfel de realizări se mai găsesc și unele dureroase lipsuri în gospodărirea stațiunii, multe clădiri fiind lăsate în părăsire. De exemplu vila „Bistra”, situată în imediata apropiere a complexului „Scorillo” — care adăpostea altădată un renumit sanatoriu — azi stă pustie și negrijită; vila nr. 12, unde funcționase până nu de mult oficiul poștal, este acum o jalnică dărăpănătură. Cel mai revoltător spectacol îl reprezintă însă vilele 095/1 și 095/2, clădiri mari, frumoase, cu etaj, cu bazin de înot, care au ajuns într-un grad de degradare greu de închipuit: sobe devastate, nici o ușă întreagă, ferestre distruse, peste tot o murdărie înspăimântătoare. (Gh. Tărcuș, Arad)

Procuratura județeană Hunedoara:

„Referitor la scrisoarea lui **Mihal Ilea** publicată în revistă, prin care acesta sesiza că el și o parte din figurații filmului „Întoarcerea lui Vodă Lăpușeanul” nu au primit drepturile bănești: Centrul de producție cinematografică București ne anunță că pentru figurații care au participat la turnarea filmului menționat, plata nu s-a putut face la fața locului, astfel banii depuși inițial în cont de bancă fiind expediți poștal, celor în drept, la 28 august a.c.”

Mă numesc **George Gaciu**, locuiesc în Băilești, strada Libertății 67. În ziua de 30.07. a.c. am cumpărat un ceas de mână din municipiul Craiova care după o lună s-a defectat. M-am adresat, firește, unității de reparații din Băilești — Cooperativa meșteșugărească „Victoria” — unde însă șefa unității m-a informat că nu mi se poate repara ceasul aici, deoarece pe certificatul de garanție este scrisă adresa unității din municipiul Craiova — „Deservirea”, strada A. I. Cuza nr. 32 — deci ceasul se poate repara numai acolo. Nu înțeleg: nu mai poți cumpăra un obiect garantat, dintr-un alt oraș decât cel în care domicilezi, fără a fi nevoit, în caz de defecțiune, să te așterni la drum, atunci când în orașul propriu există unități de același profil?!

Din partea M.E.I.: „Urmare scrisorii **Luciei Silvia Fiodor**, vă facem cunoscut că la indicația ministerului biroul executiv al Inspectoratului școlar al județului Galați a reanalizat situația învățătorilor de la Școala generală Tătarea și a hotărât ca L.S.F. să rămână în unitatea respectivă, urmând să se restrângă activitatea învățătoarei **Maria Chirilă**.”

Consiliul popular al județului Iași:

„Urmare scrisorii adresate redacției FLACĂRA de către **Maria Petrea** din Iași, vă aducem la cunoștință că numita a fost programată pentru consultație la Clinica de oftalmologie a Spitalului militar București unde în urma examenului făcut i s-a aplicat și o ședință de tratament cu laser.”

Din partea A.E.I.V. — Cogea-lac, jud. Constanța:

„În FLACĂRA din 6 septembrie a.c., un **Grup de elevi din satul Tariverde, comuna Cogea-lac** au sesizat că sint nemulțumiți de retribuția primită pentru lucrările prestate în perioada vacanței de vară, respectiv 16-31 iulie a.c., perioadă în care au lucrat cite 4—10 zile. Vă informăm că au fost plătite în totalitate lucrările efectuate, fapt constatat și de organele băncii, ca urmare a sesizării. Diferențierea de plată la care se referă semnatarul se datorește înțelegerii dintre elevi și părinții acestora, cit și alți cooperatori, în sensul că deși au lucrat împreună atit părinții cit și elevii, cei din urmă au efectuat o cantitate mai mică de muncă, datorită lipsei de experiență și specializare.”

Din partea Consiliului popular al sectorului I:

„La sesizarea lui **Vasile Leu** adresată revistei FLACĂRA (care se plîngea de poluarea aerului de către gazul provenit din încărcarea brichetelor la o cooperativă de profil din Calea Griviței — N.R.), în urma cercetărilor s-a constatat că aceasta se adevărește. S-au luat măsuri ca până la data de 1 octombrie să se construiască un burian pentru evacuarea gazelor produse.”

Din partea Trustului S.M.A. Constanța:

„Urmare scrisorii adresate redacției de către **Dumitru Costanciu** din comuna Cobadin: dînd dovadă de înțelegere pentru situația sa familială, conducerea S.M.A. Castelul a fost de acord cu transferul său în județul Argeș, dar spre sfîrșitul anului în curs, mai exact după terminarea campaniei agricole de toamnă. D.C. a fost rugat să înțeleagă situația deosebită ce o are unitatea pe linia acoperirii forței de muncă în această perioadă, măsura fiind în conformitate cu acceptul lui D.C. dat în scrisoarea înaintată redacției.”

Consiliul popular al orașului Buhuși:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Ștefania Ionescu** în care aceasta se plîngea de comportamentul necivilizat al vecinului ei **Barna Vasile** din Buhuși: acesta din urmă a fost sever atenționat dîndu-i-se un ultim avertisment, înaintea deschiderii acțiunii juridice în cazul în care nu va respecta delimitarea dintre gospodăria sa și cea a Ștefaniei I.”

Vă scriu în numele sutelor de navetiști care circulă pe ruta București — Brașov: pină anul trecut a circuitul un accelerat cu plecarea din Brașov la ora 6.15, la înapoiere plecînd din Capitală la orele 16.30 — tren care a fost anulat, deși în Mersul trenurilor valabil pină la 30 mai, 1180 figurează ca existent. Pentru a ajunge acum la București, trebuie să te scoli — mai ales dacă locuiești într-un cartier îndepărtat de gara Brașovului — la ora 3.30, pentru a prinde acceleratul de 5.25, ore la care nu circulă încă mijloacele de transport. Următorul tren e un personal care, dacă nu întîrzie, pleacă la 6.55 și face pină la București... patru ore și 30 minute. (Ioan Grigoriu, Brașov)

Din partea Inspectoratului școlar al județului Neamț:

„La scrisoarea adresată redacției de către **Maria Gh. Ciorbitea**, din satul Poiana, comuna Brusturi-Drăgănești: vă facem cunoscut că în urma reexaminării aprobate de către Inspectoratul școlar județean pentru toți elevii clasei a X-a corigenți la obiectul „matematică”, fiul **Mariiei Gh. C.** a fost declarat promovat. Refuzările privind activitatea profesorului **Nicolae Vrîncanu** constituie obiectul unei anchete la terminarea căreia se vor lua măsurile ce se cuvin.”

Din partea Comitetului orașene Babadag al P.C.R.:

„Referitor la scrisoarea cititorului **Ștefan Mititelu**: numitul, șofer la Atelierul de mobilă din oraș, a refuzat să îndeplinească o sarcină de serviciu — aducerea unei mașini ARO de la IFET Constanța — sarcină încredințată unui alt șofer, căruia i s-a și repartizat mașina, cum era și

normal, St. M. urmînd să primească o alta. Dar acesta a părăsit unitatea, încadrîndu-se în august a.c. la coloana I.T.A. Babadag. În legătură cu celelalte probleme relatate în scrisoare, numitul St. M., în discuțiile purtate cu el, a recunoscut că „am fost furios cînd am scris, acum să fiu lăsat în pace, îmi convine noul loc de muncă” (N.R. — nu știm însă dacă organelor implicate în rezolvarea scrisorii, inclusiv redacției noastre, le convine atîtîudinea acestei „păsări călătoare”, gata să pună oamenii de drumuri!).

Din partea M.E.I.:

„Referitor la scrisoarea adresată revistei de către elevul **Ion Corlățan** din Focșani: am discutat cu toată atenția problemele pe care le ridică în legătură cu mai buna organizare și desfășurare a olimpiadelor școlare. Colectivul care organizează olimpiadele se va strădui să fructifice concluziile desprinse și să imprime în continuare un stil de lucru corespunzător scopului și obiectivelor urmărite de concursurile școlare. Vă mulțumim pentru sprijin.”

Facem următoarea propunere: credem că este necesar ca în stațiile C.F.R. Zimnicea, Alexandria, Smîrdoașa și altele de pe linia C.F.R. Zimnicea — Roșiori Nord, să se construiască un al doilea peron, pentru a se evita astfel multiplele escaladări ale vagoanelor și pericolele ce pîndesc sutele, mile de călători din aceste zone, datorită multiplelor încrucișări de trenuri. (Prof. **Marin Gh. Cazacu**, Zimnicea)

Mulțumesc redacției pentru concursul acordat și totodată conducerii Casei de discursi „Electrecord” pentru promptitudinea dovedită în înlocuirea unei casete defecte. Cea primită recent, avînd înregistrate cîntecul regretatei **Ileana Sărăroiu**, este de natură să restabilească încrederea între beneficiar și producător, confirmînd că rîndurile mele anterioare au relatat doar un accident singular din activitatea reputei întreprinderi amintite. (Ștefan Gherciu, Cluj-Napoca)

Consiliul popular al județului Caraș-Severin:

„Referitor la scrisoarea semnată de **Erjebet Schnarch**, din Băile Herculane: cele sesizate se confirmă. În urma decesului numelui **Ioan Tasch**, s-a dezbătut succesiunea de către Notariatul de Stat Caransebeș, intrînd în drepturi cei 4 frați al săi, petenta urmînd să-și primească acotul dat la apartament. Avîndu-se în vedere că aceasta din urmă locuiește în apartamentul respectiv și de la decesul titularului de contract a achitat ratele lunare, s-au luat măsuri de către organele locale ale puterii de stat pentru perfectarea și autentificarea actului de vânzare a apartamentului în favoarea ei.”

Din partea Centralei de exploatare a lemnului București:

„În articolul „Cine dă liber trenurilor în gara Odobesti” apărut în Flacăra din 16 august a.c. s-a strecurat o eroare. Cooperativa meșteșugărească „Milcovul” din Odobesti primește lemn rotund de slejă pentru doaje de la Întreprinderea forestieră de exploatare și transport Orșova, stația Șimian, intrucît I.F.E.T. Focșani nu are disponibil astfel de lemn. De la Odobesti se încarcă pentru Combinatul de celuloză și hîrtie Drobeta-Turnu Severin — stația Șimian — lemnul steri de carpen pentru celuloză, lemn care este folosit numai în acest combinat.”

Direcția sanitară a județului Prahova:

„În scrisoarea dr. **Teodor Lazăr** primită la redacția FLACĂRA, acesta solicită sprijin în vederea transferării de la Policlinica Vălenii de Munte la Secția Brazi. Cu data de 15 august a.c., tovarășul dr. T.L. a fost transferat la secția Brazi, ca urmare a solicitării făcute Direcției sanitare.”

Poșta redacției

ÎNVĂȚĂMÎNT

Gheorghe Amurăriței — Tg. Jiu: La vîrsta dumneavoastră (29 ani), aveți dreptul să vă prezentați la concursul de admitere pentru învățămîntul superior secția serală sau fără frecvență, cu condiția de a fi încadrat în cîmpul muncii. Or dumneavoastră îndepliniți, din cite ne scrieți, și această condiție

● **Theodor Vasilescu — Craiova:** Ne pare rău, dar nu vă putem comunica nimic în plus față de răspunsul primit de dv. din partea M.E.I.: intrucît au trecut peste trei ani de la absolvire, nu mai aveți dreptul să susțineți Examenul de stat. Dosarul conținînd motivele obiective care v-au împiedicat să vă prezentați în termenul legal, trebuia înaintat mai de mult

● **Ioan Chilom și Antoaneta Lazăr — București;**

● **Vichentie Apăvăloaie — Lugoj;**

● **Dumitru Antoci — Iași:** Adresați-vă direct Ministerului Educației și Învățămîntului

● **Niculina Boeșan — Gogoii, Vrancea:** M.E.I. ne comunică mutarea disciplinară a fostului dv. soț, **Nicu Boeșan**, la Școala generală Valea Sării, ca urmare a unor comportări imorale

● **Dr. Ivan Aurel — Iași:** Cel sesizat de dv. cu privire la orientarea profesională a învățămîntului superior medical au fost reținute de către Direcția învățămîntului superior și cercetării științifice din Ministerul Educației și Învățămîntului. Materialul va fi înaintat comisiei de alcătuire a planurilor de învățămînt al M.E.I. spre a fi luate în considerare la alcătuirea noului plan de învățămînt 1980—1985.

HORIA PATRAȘCU

ADMINISTRAȚIE

Felicia Buihă — Craiova ș.a.: Pentru pîtele electrice cu putere pină la 2 kW/h se cere acordul întreprinderii de distribuire a energiei electrice din punct de vedere tehnic, ce se dă după verificarea instalației de alimentare ce trebuie să fie separată de restul locurilor unde sint instalați receptori electrici. Referitor la consumul de 120 kW/h lunar pentru pîte electrice prevăzute de Decretul 283/1979, acesta se distribuie consumatorilor de energie electrică din bucurile noi care prin proiectul de execuție au prevăzute la bucatării instalații speciale pentru gătit electric și nu au altă sursă de combustibil

● **Ion Burlacu — București:** Combinatul apicol ne-a informat că ați fost trecut pe lista de locuințe la urgente, pe locul II pentru anul 1979. În măsura în care combinatului i se vor repartiza locuințe se va rezolva și situația dv. locativă

MARGA NEDELEA

CURIER LITERAR

Mărgean Petrescu — Ploiești: Versurile pe care le dedicați patriei rămîn nobile în intenție, dar cu totul exterioare unui sentiment profund, lipsite de angajare

● **Aurel Fortuna — Rădăuți:** Urmărind o temă atit de generoasă, ca aceea a evocării marilor noștri înaintași, dumneavoastră nu vă îndepărtați de nivelul unei parodii după Eminescu

● **Ion Constantin — Strehaia, Mehedinți:** Deși atestă o anume știință a versului, o singură poezie nu ne poate edifica asupra disponibilităților dumneavoastră lirice

● **Elena Tatiana Dumitrescu:** Nu lipsită de sensibilitate, caligrafiați la nesfîrșit versuri fără vigoarea necesară poeziei, creînd lectorului o acută stare de monotonie. Rămîne să reflectați

● **Paul Doru Chinezu — București:** Familiarizat cu poezia contemporană, obsedat de soarta planetei încă brăzdată de tranșee, ne trimiteți două poezii, insuficiente însă pentru a vă recomanda ca un nume nou. Deci mai trimiteți.

ADI CUSIN

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

219 hectare scăpate printre degete și un primar care a uitat cite case are

Din comuna Tîrșolt, județul Satu Mare, a scris redacției Vasile Hrihor. El reclama, între altele, că primarul Vasile Petca, în loc să curme o seamă de abuzuri, se face că nu le vede, ori chiar le încurajează, cel puțin prin aceea că, în văzul întregului sat, el însuși, primarul, trage foloase materiale din încălcarea legalității și nimeni nu-i zice nimic. Redacția a trimis scrisoarea la județ spre competență analiză și rezolvare a situației. După care, a sosit un răspuns oficial din partea Consiliului popular al județului Satu Mare. Răspuns întocmit — așa cum stă scris — de șeful sectorului inspecției de control, Gheorghe Olah, și purtînd mențiunea DE ACORD și semnătura tovarășului Octavian Rusu, secretarul consiliului. În ciuda faptului că răspunsul numai în claritate nu excelează, conține, totuși, niște lucruri interesante. De pildă: „În privința cazului — că niște cetățeni folosesc terenuri și ca urmare a relațiilor cu primarul comunei, suprafețe agricole, datorită complexității unor astfel de verificări ce nu pot fi făcute deoarece măsurători, confruntări cu evidentele și schitele, nu sînt puse la punct, urmează ca U.J.C.A.P. să reglementeze situația destul de confuză, creată ca urmare a circulației ilegale a bunurilor imobiliare din această comună”. După sosirea acestui răspuns, Vasile Hrihor a reînnoit plîngerea lui către redacție, nemulțumit acum chiar și de verificările tovarășilor de la județ.

La Satu Mare, tovarășul Ioan Caița, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean, are amabilitatea să îl delege, pentru a mă însoți la Tîrșolt, pe juristul Korponay Ludovic din cadrul oficiului juridic al consiliului. Înainte de a pleca în comună, află de la tovarășul Octavian Rusu că, deși a semnat răspunsul către redacție, nu cunoaște situația, dar s-a bazat pe cele spuse și scrise de Gheorghe Olah și că acesta din urmă a condus personal colectivul care a verificat pe teren cele semnalate în scrisoare. Numai că tovarășul Gheorghe Olah îmi spune că a discutat cu primarul, însă cu Vasile Hrihor n-a stat de vorbă. Cu aceste precizări prețioase pornim spre Tîrșolt.

Din capul locului, primarul Vasile Petca ne spune că din C.A.P. fac parte mai puțin de jumătate din familia, ceilalți săteni fiind țărani cu gospodării individuale. După comasarea terenului pentru cooperativă, individualilor li s-au repartizat alte suprafețe în schimbul celor intrate în comasare. Mulți însă nu le-au putut lua în folosință fiind împiedicați de foștii proprietari ai parcelor, deși aceia intraseră în cooperativă. Așa se face că, în timp ce mulți cooperatori folosesc suprafețe mai mari decît au dreptul, unii individuali au rămas doar în acte proprietari ai unor suprafețe pe care nu le folosesc de fapt. Deschidem registrele agricole. Găsim în ele situații greu de imaginat. Sînt oameni ale căror rubrici au rămas albe ani de zile — chiar și cinci ani consecutiv — pentru că, apoi, să fie completate derutant. În registrul pe anii 1959—1963 găsim la un cetățean lipită o foaie de caiet de matematică pe care erau totalizate, la 1 februarie 1964, niște suprafețe. Omul, nu era cooperator. Posea în rol 15,46 hectare teren agricol. Notîta, explică primarul, conține suprafețele pe care le folosea. Total: 9,70 hectare. Acel țaran, aflăm în continuare, ceruse primăriei să i se scadă ce nu mai folosea de mult — fără voia lui — pentru că barem să nu mai plătească și impozit pentru terenul folosit de alții. I s-au trecut în continuare doar 9,70 hectare. Ce s-a întimplat cu diferența de 5,76 hectare? În proprietatea cui a trecut? Nici azi nu se știe. Pentru că nu s-a întocmit nici un act în acest sens. Între timp omul a murit. Terenul a rămas mai departe în folosința celor care-l ocupau abuziv. Primarul adaugă cu competență că mulți țărani cu gospodării individuale s-au lăsat păgubași în acest fel. Ne mai spune că, de mulți ani, în sat se vind proprietăți fără acte legale. Sînt mulți cei care au cumpărat astfel. Registrele agricole nu mai arată, în multe cazuri, situația reală. Pentru că primăria nu s-a îngrijit nici de legalizarea vânzărilor și nici nu s-a sînchisit că tranzacțiile nelegale nu puteau fi operate în registre. Dar am văzut și un caz — oare este singurul? — cînd în registrul agricol s-a deschis rol unui cetățean pentru o proprietate cumpărată fără forme legale. Haosul e complet.

Primarul este la curent cu reclamațiile lui Vasile Hrihor. Acesta e particular. Și el, ca mulți alții, a vîndut și a cumpărat fără acte legale. Vasile Petca ne asigură că îl va trimite în judecată pentru folosirea obiectului unei astfel de cumpărări. Fiindcă e nelegală cumpărarea. Dar, cum singur primarul spusese că asemenea cazuri sînt multe, este destul de interesant că l-a covîrșit intransigența numai în cel-l privește pe cel care reclamă. Cu Vasile Hrihor — cel care, între altele, relatea în scrisori și nervozitatea primarului, care îi răspunde la sesizări prin cuvinte jignitoare — avem ocazia să discutăm chiar la primărie și chiar în prezența lui Vasile Petca. Săteanul repetă acuzația că primarul nu vrea să vadă incorectitudinea altora fiindcă el însuși e incorect. Vasile Petca nu se poate stăpîni și îl apostrofează amarnic pe preopinat. Cum o face și în prezența noastră, nu este de necrezut că, atunci cînd sînt singuri, cuvintele lui vor fi fiind mult mai grele. Și zicala că adevărul îl supără pe om se adevărește din plin în cazul lui Vasile Petca. Fiindcă el, cum și recunoaște și cum reclamase Vasile Hrihor, are în adevăr trei case și trei gospodării. O casă spune că i-a dat-o fiicei sale, telefonistă în comună. Numai că fiica n-are rol în registrul agricol. Iar Vasile Petca figurează în registrul doar cu una dintre case și cu mai puțin teren decît folosește. El recunoaște că întrebuințează mai mult, dar spune că fiind cooperativă, figurează la C.A.P. într-un registru ca debitor pentru ce folosește în plus. Și mai spune că el își plătește anual datoriile acelea către C.A.P. Una dintre case și-a construit-o peste drum de primărie, pe locul unor bătrîni cărora, în acest scop, le-a mutat casa în altă parte. Nu însă pe vreo parcelă dintre cele folosite abuziv de el, de primar. A obținut — evident ilegal — de la C.A.P. un loc de casă pentru el. Loc pe care, generos nevoie mare, l-a cedat acelor bătrîni. Toate acestea le spunea în sesizări de mult Vasile Hrihor, așa că se explica furia primarului împotriva lui. Acest Vasile Hrihor — a fost și este răspunzător de orice lucru rău sau incorect pe care îl va fi făcut în viața lui. Dar între a ancheta conținutul unei sesizări și a ancheta persoana care sesizează rămîne totuși o deosebire vizibilă chiar și de pe scaunul unui primar incorect.

La C.A.P. stăm de vorbă cu președintele Gheorghe Veletean și cu vicepreședintele Teodor Paul care este și inginerul-șef al unității. Ni se arată registrul cu cooperatorii care detin „plusuri de grădini” și sînt debitori la cooperativă cu sume calculate în funcție de cultura de pe terenul deținut ilegal. Mulți nu-și achită datoriile. În 1977, unii au fost dați în judecată, dar tot cine a vrut a plătit. „N-avem ce le face”, ni se spune. Deschidem registrul la Vasile Petca. Și iată care este realitatea. El deține nelegal peste 34 de ari. Nu și-a achitat datoriile față de C.A.P. din 1974. Ani de zile nimeni n-a cutezat să-i ceară banii. Iar, în timp ce alții erau trimiși în judecată, primarul era tolerat pentru aceeași vină. Toate aceste lucruri, ca atîtea altele, oamenii le văd, le comentează. Ei nu pot fi opriti să gîndească de vorbele aspre ale primarului incorect. Și este bine că oamenii nu se împacă — nici amenințați — cu incorectitudinea. Într-un asemenea climat de conlucrare, întru abuzuri, a primarului cu conducerea C.A.P., nu mai este de loc de mirare că președintele cooperativei agricole, Gheorghe Veletean, rudă cu soția primarului, deși folosește și el, cum singur ne-a spus, mai mult teren decît i se cuvine, nici nu figurează în registrul de debite.

Ca un corolar al acestor abuzuri, aflăm că plusurile de grădini deținute ilegal de cooperatori se ridică la 219 hectare. Nimeni nu știe însă cit din această suprafață este proprietatea C.A.P. și cit a unor țărani cu gospodării individuale, împiedicați să-și folosească parcelele primite în schimb după comasare.

Reîntorsii la Satu Mare, împreună cu tovarășul Korponay Ludovic, îi comunicăm tovarășului Ioan Caița pe scurt, cele constatate. Primul vicepreședinte al consiliului popular județean ne asigură că se va verifica atent cum stau lucrurile și se vor lua măsurile necesare.

Este și cazul și este și timpul. Și n-ar strica o analiză responsabilă a modului în care tovarășul Gheorghe Olah s-a achitat de sarcina de a verifica situația, pentru că, împotriva realității, să-l apere pe Vasile Petca scriind în răspunsul către redacție: „În legătură cu partea abuzivă a primarului — cu privire la tot ce este acuzat — nu se bazează pe informații certe și nici obiective”. Mai ales că acestea le scria tovarășul Gheorghe Olah în condițiile în care toate documentele și datele certe și obiective de care am vorbit mai sus i-au stat la îndemînă.

DORIN GHERGHINESCU ■

Vechime în munca de a nu munci

Imaginea proaspătului absolvent, cu geamantanul în mînă, descinzînd dintr-un autobuz într-un sat îndepărtat, acolo unde a fost repartizat ca medic ori ca profesor, ca inginer stagiîr pe unul din șantierele patriei, a devenit bine-cunoscută de-acum în nuvele, filme, reportaje, problemele reale cu care se confruntă un tînăr abia ieșit de pe băncile școlii, continuînd a fi o bună sursă de inspirație pentru întreaga literatură. Așteptat cu solicitudine de către unii, cu neîncredere de către alții, tînărul își lasă geamantanul jos și intră în viață. Am întîlnit sefi de șantier cu părul albit care își aduc amînte cu nostalgie de emoția și neliniștea începutului, de căutarea unei gazde, de căutarea adevărului, de anii lor de experiență împărțită și altora. Zboruri sublime sau mai modeste, zboruri așa cum și le fac oamenii care se îndreaptă către o tîntă. Noi ne vom ocupa însă în rîndurile de față de zborul a nenumărate birții, de plingeri, de cereri, de contestații, de zbaterele, pînă acum zadarnice ale unei absolvente de a ocupa un post dorit de ea („dar care?” în București. Un zbor început, nu frînt, din cauza unei omisiuni, în aparență fără importanță covîrșitoare, pe dispoziția de repartizare, o neglijență care a dat naștere la interpretări. La eschive, o atitudine care a pus oamenii pe drumuri, a alertat organele de cercetare penală, a consumat ore de audiență, în cele din urmă, arpile necesare zborului adunîndu-se nosac într-un dosar purtat de la Ministerul Educației și Învățămîntului la UCECOM, de aici la U.G.C.M. Bacău, răsfoit, cercetat cu dorința de a găsi o soluție, și aceasta de peste un an de zile.

În dimineața zilei de 12 iulie 1978 toți absolvenții Facultății de construcții, secția arhitectură a Institutului politehnic Iași, așteptau pătrunși de semnificațiile evenimentului repartizarea lor prin telespicher, în ordinea mediilor, la posturile disponibile din acel an. Consultînd listele, aștepta și proaspătul conductor arhitect Gabriela Țiței. Reducîndu-se succesiv lista în ordinea ocupării posturilor, absolventa, de ne loc al 41-lea pe țară, oștează pentru postul de conductor arhitect la UCECOM București, aflat la pagina a 3-a, poziția 11. Secretara sefă Maria Popovici completează Dispoziția de repartizare numărul 14—0675 pe numele Țiței Gabriela. Pentru mai multă claritate reproducem aliniatul respectiv: „A fost repartizat (ă) în producție pentru satisfacerea stagiului de 2 ani la întreprinderea (instituția) UCECOM București”. Celălalt aliniat: „Aparținînd de Ministerul (organul central)”. O clipă de neatenție ori de usurîntă în a privi lucrurile cu toate consecințele lor, o face pe secretara Maria Popovici să scrie pe actul de repartizare: UCECOM București, adică doar numele centrului care în mod evident nu este întreprindere!

O lectură mai atentă a celor două aliniate reproduce de noi ar fi adus în lumină paradoxul creat: UCECOM-ul (centrală) ține de centrală?! Dar întreprinderea (instituția) unde eră cu adevărat repartizată absolventa de ce nu a fost specificată? Si cu această repartizare Gabriela Țiței se prezintă (încercătoare?) la UCECOM, la centrală, pentru a fi încadrată. Ori se știe că ministerele și centralele nu încadrează absolvenți stagiari. UCECOM-ul o îndrumă la Ministerul Educației și Învățămîntului pentru rezolvarea cazului. Urmează un lung sir de audiențe și de memorii nu numai la Ministerul Educației și Învățămîntului. Locuind în București, socotindu-se fără repartizare, Gabriela Țiței își caută post în București. Și găsește un post corespondîntor pregătirii sale de conductor arhitect la I.S.P.I.F. Acest institut cere însă prin adresă oficială negația pe dispoziția de repartizare. Dar Ministerul Educației și Învățămîntului nu dă asemenea negație. Două îndelungate cercetări M.E.I. îi comunică absolventei că la Iași s-a omis să se treacă în dispoziția de repartizare Cooperativa „Muncă și Artă”, aparținînd de U.J.C.M. Bacău. Absolventa se opune, susținînd că ea nu a ales această cooperativă (U.J.C.M.-ul aparține de UCECOM, reamintim) care se afla dealtfel la poziția 12 pag. a 3-a. Dacă știa, spune ea, și-ar fi ales imediat un alt post. Dar se mai știe un lucru — necunoașterea legilor nu îl absolvă pe cel care le încalcă de consecințele prevăzute de lege. Pentru a clarifica o dată pentru totdeauna lucrurile, M.E.I. dispune completarea ulterioară a unui exemplar din Dispoziția de repartizare cu postul de la Bacău. Completare pe care am văzut-o și noi. Iată ce ne declară președintele U.J.C.M. Bacău, tovarășul Pătrășcanu: „Abia anul acesta și nu anul trecut, deci după circa 6 luni, s-a prezentat la mine tatăl absolventei. Nu pentru a o încadra, ci pentru a-i da negația. Este adevărat că anul trecut n-am cerut postul de conductor arhitect, ci de inginer arhitect. Revenind a doua oară i-am promis că îi vom găsi numaidecît un post în cadrul Cooperativei „Constructorul”. N-a mai revenit nimeni. Dar vă spun, și acum dacă vrea să vină să muncească la Bacău, va fi bine primită. Avem nevoie de oameni. Toți care au fost repartizați anul acesta au primit și locuință. La anul construim un bloc cu 32 de apartamente de care se vor bucura și proaspătii repartizați. Dar noi, negație nu putem da, cum nu poate da nimeni dealtfel, prin lege”. Din discuția noastră cu tovarășul Sabin Pop, director adjunct al Direcției organizare-control personal și învățămînt, și inspectorul Ionel Vasilescu de la UCECOM, aflăm că absolventa a cerut negația repartizării pentru a fi încadrată la I.S.P.I.F. Dar în Decretul nr. 54 din 1975, art. 23 b scrie: „Constituie contravenție și se sancționează încadrarea în muncă de către unitatea socialistă a unui absolvent ce nu l-a fost repartizat ori a unui absolvent ce nu a efectuat stagiul în unitatea socialistă unde a fost repartizat”. Drept care Gabriela Țiței a fost sfătuită să se ducă și să muncească la Bacău de către oameni care nu s-au născut și nu s-au pregătit ca să-i aducă ei raul cel mai mare de pe lume. Numai în felul acesta reușind ea, chiar în perioada celor doi ani de stagiatură, cu motive bine întemeiate, să obțină transferul acolo unde dorește. Dar Gabriela Țiței se folosește dirz de omisiunea din Dispoziția de repartizare. Unde s-o repartizeze UCECOM-ul? Unde în altă parte Ministerul Educației și Învățămîntului? Suspectînd-o că uzează de un fals realizat cu bună știință, M.E.I. sesizează Procuratura Generală. Și așa apare un nou dosar. În urma cercetărilor întreprinse de Procuratura județeană Iași se stabilește că: „Din planul de repartizare pe locuri, avizat de Comisia guvernamentală, aflăm că absolventa Gabriela Țiței a optat pentru postul de conducător arhitect de la Cooperativa „Muncă și Artă”, Bacău, pendinte de UCECOM București, împrejurare care reiese din examinarea poziției 12 de la fila a 3-a din planul de repartizare. Din declarația Mariei Popovici rezultă că omisiunea s-a datorat fie grabei în care a scris, fie împrejurării că nu a recepționat corect discuția care a avut loc prin telespicher. Rezultă că în speță nu s-a comis vreun fapt penal nici de către Țiței Gabriela și nici de către secretara Popovici Maria. Nu s-a lucrat cu vreo intenție infracțională. Se fixează cheltuieli judiciare în valoare de 20 lei, suportate de către stat”. Nimeni nu este vinovat, și totuși există un dosar care amenință să crească. Gabriela Țiței deschide nenumărate uși, se cheltuiesc ore, zile de audiență, ea apărînd ca un om lăsat de societate pe din-afară, fără posibilitatea de a cîștiga o bucată de pine. După atîtea discuții, ne relatează tovarășii din M.E.I., eram cu toți convinși că absolvanta de anul trecut se află în sfîrșit la postul ei, la Bacău. Acum vreo 10 zile primim însă un telefon: „Nu știți, ce s-a mai făcut cu cazul meu?”. Acordîndu-i cu toată seriozitatea atenția solicitată, oameni mulți se întrebă cu aceeași seriozitate: „Gabriela Țiței vrea într-adevăr să muncească?”. Iată, din 1978 încă o generație de absolvenți și-a găsit rostul, cei sosiți la Bacău s-au instalat în casele lor, se succed anotimpurile, tinerii se desăvîrșesc prin muncă, întemeiază familii, se bucură, cresc. Gabriela Țiței, domiciliată în București xeroxează la nesfîrșit Dispoziția sa de repartizare pe care s-a omis să se treacă locul ei de muncă. Și de care omisiune care nu modifică nimic, se folosește cu tenacitate. Și în acest timp vechimea ei în munca de a se eschiva, de a nu munci, crește.

Din această anchetă socială se vede clar că una este să soliciți dreptate, cu totul altceva este să o și ai. Faptul că reclami primul nu ți-o apropie. Abia confruntarea cu realitatea o validează. Steaua Polară a ziaristului care cercetează un caz este veracitatea acelui caz. Nimic altceva decît adevărul. În slujba lui se află investigatorul trimis de redacție. Dacă unele persoane au înțeles altfel, atunci au înțeles greșit.

ADI CUSIN ■

Eveniment cultural

Expoziția Ion Sălișteanu

Ion Sălișteanu este un pictor cu realizări excepționale și un artist cutezător. S-a născut la Pitești, la 6 octombrie 1929, astfel că expoziția pe care a deschis-o la Sala Dalles dă seamă de puterea artei lui de-acum și conchide, totodată, asupra a treizeci de ani de lucru susținut la șevalet.

Ion Sălișteanu a absolvit institutul de arte plastice în anul 1953, într-un timp, prin urmare, în care studenția artistică era săracă și confuză. Faptul că totul extraordinar este că din generațiile pregătite în școlile de artă în anii '50-'55, cu puțină știință în ce privește rostul real al creației și al artistului în societate s-au ales câțiva artiști de rang european. Cursul cel nou al picturii românești ei l-au dat, iar dacă n-au elevi și imitatori, e pentru că emanciparea grăbită și uneori pripită a generațiilor care le-au urmat s-a întimplat, cum omeneste se întimplă cu amăgirea faimei unor străini, amintind parcă pilda bună a părinților. Marii noștri pictori de azi, prea virstnici — la cincizeci de ani — pentru a fi susținere în aventura direcțiilor ultimului deceniu, prea tineri pentru a fi temuți cu dragostea cu care sint temuți magistrii! În ce-l privește pe Ion Sălișteanu, gravitatea simțământului din care se naște fiecare imagine, solemnitatea aproape rituală a motivului, faptul că nici una din lucrările sale nu speculează obișnuințele de confort spiritual ale publicului, stăruințele lui arhetipale (rod al unor gânduri profunde despre tradiție și arhaic), totul a concurat la statuarea unui climat de putere mindră și insingurată a operei.

Datele picturii lui Ion Sălișteanu rămân aproape aceleași încă din debut. Sigur, o discuție a temelor va înregistra câteva binefăcătoare clarificări în ceea ce numim raportarea la real. Un ochi cu educația esențialului va ști însă a alcătui, din tot ce a pictat Sălișteanu, o sumă de continuități caracteristice. Altfel spus, e unul din artiștii, nu prea mulți, ce nu se contrazic fiindcă, indiferent de împrejurări, elementele de fond ale conștiinței estetice stau active și controlează opera. În expoziția de la Dalles — cuprinzând aproape o sută de piese, acrilic pe hirtie și pe pinză, de dimensiuni medii și mari — înțelegem ce rațiuni de frumos au solemnul și ritualul.

Peisajele lui Ion Sălișteanu au grandoare și simplitate. Un cer liniștit, un cimp abia arat, abia înverzind, albul văros al unui perete de casă țărănească, crengile copacilor pe care n-a dat încă frunza, un țărnam sărac, un orizont corodat de lumină. Ion Sălișteanu pictează virtualități pe cale a fi fapt, „vitalități“ (cum și numește câteva pinze), nevoi spirituale („Nevoia de tihnă“, „Nevoia de tandrețe“, „Nevoia de zbor“), energii (a focului, a văzduhului, a vegetației, a pământului), duhuri vitale în formă de peisaj, de natură statică, de portret. Cit despre portrete, ele intră, după opinia noastră, în seria celor mai împlinite înfățișări ale unor caractere cu semnul spiței și al duratei. Puțini pictori de-ai noștri au năzuit și au știut să facă monumentul unui ținut matrice prin chipul țaranilor locului. Portretistica este o artă dificilă, oarecum compromisă de abundența reprezentărilor contractuale, de producția masivă a unor pricepuși. Într-un sens mai larg, toată pictura lui Ion Sălișteanu e portret. De aceea și stau în expoziție atât de cert, de necesar portretul unui om lângă acela al unui ogor (vitalitate, trebuință sufletească, energie). Cu un desen hotărât și sintetic, având densitatea sacră a desenului de vitraliu, pictorul face meditații la un tip uman într-un străvechi și inspirat acord cu natura în care se naște, trăiește și moare. Măsura, ritmul interior, prestația acestei picturi, iată lucruri care cheamă unele momente ale filosofiei lui Blaga.

Ion Sălișteanu e un meșter pictor harnic, care pare a avea un program de arhitect al întregului creației. Vedem atâtea expoziții fără o împede raportare la un teritoriu cultural, puțină fi — aproape fără nici o corecție — mina unor artiști de pe aurea, incit autohtonismul acut al picturii lui Ion Sălișteanu e înviorător. Val Gheorghiu observa aceasta cu justețe: „Tablourile sale, de o puternică tenta autonoma, tind către un orizont de universalitate“.

O cercetare a suprafeței colorate, a tehnicilor picturale, ridică — accentuând euforia tactilă — o chestiune de fond. „De o opțiune categorică în polemica figurativ-nonfigurativ, nu poate fi vorba, pentru că Sălișteanu nu consideră cele două moahtai ireuocabili opozabile — scrie în Dicționarul său Octavian Barbosa — ci, în egală măsură, revelatorii pentru complexitatea expresivă a comportamentului uman, care nu se lasă unilateral cercetat...“

Am putea gândi că în pictura lui Ion Sălișteanu, în câteva pinze recente, îndeosebi, balanța celor două modalități o ține desăvârșirea meșteșugului. Privitorul trăiește același miracol ca în fața unor pinze tirzii ale lui de Stael. Urma lată și bogată a pensulei, un veritabil banchet al tactilității, moment de pur nonfigurativ, intrupează, considerând ansamblul, o vedere din real cu un înalt grad de credibilitate. În cazul lui Ion Sălișteanu polemica figurativ-nonfigurativ e lipsită de temel. Originalitatea unui artist face regulă nouă într-un loc în care toate regulile păreau dovedite.

TUDOR OCTAVIAN

REFLEX

de A. MIHAILOPOL

„Vind greșeli cu preț redus“

Înlocuim unul prin altul decit foarte rar: am casă — posed casă, dar nu voi spune posed habar, ci numai am habar. De aceea recomandăm, de pildă, să se spună frag nădejde, și nu frag speranță.

Fotbalistică (I)

Televiziunea este unul dintre cei mai importanți factori de răspindire a normelor limbii literare. Cu condiția, firește, ca toți cei care vorbesc la emisiunile TV să respecte aceste norme, să practice o limbă românească frumoasă, îngrijită.

Cuvântul inspirat ajunge să însemne la unii „bine executat“. Despre un șut care a trimis mingea în tribune ni se spune că „nu a fost inspirat“. Ba chiar am auzit „un stop nu prea inspirat“. Inspirat poate fi o pasă, un șut chiar, în măsura în care reprezintă o soluție, o rezolvare neașteptată a unei faze, ieșind din șablonul jocului. În nici un caz o execuție tehnică corectă nu va putea fi numită inspirată.

Comentarii noștri vădese o preferință soacială pentru cuvântul a crea, folosindu-l uneori anapoda. Eu n-aș spune că un șut creează emoții tribunelor, ci dă emoții tribunelor. Se mai poate spune și a produce emoții, dar niciun a crea emoții.

Încă mai greșit este să spun a creat dezordine, căci creația presupune, dimpotrivă, ordine.

Înlocuirea unui cuvânt dintr-o expresie cu sinonimul său nu este indicată. Astfel avea și poseda sint considerate sinonime, dar asta nu ne dă voie să le

Deci, corect, a produs dezordine.

Se abuzează și de cuvântul derbi. Într-un sens restrins acest cuvânt desemnează cursa celor mai buni cai de trei ani, care se tine o dată pe an, pentru a stabili clasamentul unei generații de cai. Într-un sens mai larg derbi a ajuns să însemne meci, întrecere sportivă de mare prestigiu, în urma căruia se va produce o clarificare importantă în clasament, cu privire la ocupantul primului loc. A vorbi de un derbi al codășelor nu este prea nimerit. Dacă acceptăm că fiecare etapă ar avea un meci mai important decit celelalte și îl vom numi derbi „derbiul etapei“, totuși nu putem admite mai multe derbiuri în aceeași etapă, cum s-a întimplat la noi în etapa a VIII-a, când am avut două derbiuri, unul la Craiova, altul pe Ghencea. Firește, au fost două și puteau fi mai multe chiar, după număratoarea comentatorilor noștri. Altminteri, într-un campionat, numărul meciurilor considerate derbiuri s-ar conveni să fie mai mic decit numărul etapelor. Ideal — un singur derbi, cum a avut campionatul trecut în ultima etapă, meciul Dinamo — Argeș. Era să scriu Dinamo — Dobrin...

ION COJA

CAP LIMPEDE

Alexandru Popovici, ctitor la Tescani

Cunosc un om din Moldova de jos pe nume Alexandru Popovici, care cu vreo șase ani în urmă, după ce a pus pe picioare o casă memorială Baco-via la Bacău, a plecat în satul Tescani, unde trebuia scoasă din ruină, din condiția de grajd și pălul casa în care a trăit și a compus Oedip George Enescu. Și-a lăsat familia în oraș și a venit aici și s-a pus pe lucru. A adunat băneni, a stat de veghe, a umblat pe la sate să găsească tot ce se mai putea din mobila și biblioteca uriașă a lui George Enescu împrăștiată în toate părțile în timpul războiului.

Am săpat și eu cu tirnăcopul și lopata alături de el cu trei ani în urmă în vară când am fost chemat să-mi leg câteva poeme de acel loc de aur. Îl cunosc pe acest om de inimă și de mare discreție și modeste fără de care Tescanii de astăzi cu acest așezământ de cultură și creație sint greu

de imaginat. El personal a venit la București, a umblat prin atelierelor pictorilor, i-a căutat pe compozitori și poeți să vină în vatra lui Enescu să lucreze. Cu ani în urmă, le-a cărat cu spatele lui pinzele acolo, pe deal și a stat cu discreție la pindă pînă le-a văzut încărcate de miracolul culorilor. Îl știu acolo ocrotind și priveghind munca altora, ușurându-le cu tot ce putea munca, el, omul acesta minunat, pe care nu mă sfiesc să-l așez printre ctitorii anonimi ai acestui așezământ de cultură, unde s-au dat după paginile de muzică nepieritoare ale lui Enescu alte opere și lucrări de valoare picturală, literară sau muzicală.

Îl văd acolo, pe pragul casei pe care a scos-o la lumină după ani de jertfă de sine lângă pruncul său și soața sa, veniți de departe la sfirșit de săptămână să-l ușureze singurătatea. Ve acest om de inimă căruia îl trimite acest cuvânt de dragoste și prețuire ca beneficiar printre cei dinții ai ospitalității românești din vatra reinviată a lui George Enescu de la Tescani.

IOAN ALEXANDRU

PLASTICA

În Editura Sport-Turism, într-un tiraj de 48.000 de exemplare și la prețul de 16,50 lei exemplarul, Sandu Florea publică o carte care se cheamă „În lumea lui Harap Alb“. Scriind un scenariu, „o adaptare după Ion Creangă“ și desenându-l în alb-negru pe 48 de pagini, Sandu Florea concretizează una din acele ingenioase idei comerciale din care s-ar părea că toată lumea iese în ciștig dar care, cu un minim de trudă, izbuteste două păcate: unul în seama lui Ion Creangă, altul în seama copiilor. E prea bun scriitor Creangă ca să intre Sandu Florea cu foarfeca în fraza lui. Sigur că fiecare e liber să citească pe clasici precum l-e voia, numai că lectura asta trebuie să se petrea-

că fără tiraj. Ca să ne fie limpede poziția lui Sandu Florea față de clasici, în general, și față de cărțile sfinte ale copilăriei noastre, în particular, e suficient să notăm contribuția domniei-sale la împlinirea psihologică a personajelor basmului. Acolo unde Creangă punea în telepciune și limbă bătrânească parfumată, Sandu Florea pune tot ce i se pare lui a fi cuvint mai simțit și mai miezos: He, he... Crrr... Ha, ha, ha... Poc... Ding! Dong!... Hi, hi!... Cataclop! Cataclop! Clap... Ppffff... și altele asemenea. He, he face spinul. Crrr... face o cioară. Clopotul face ding, dong. Calul lui Harap Alb face cataclop, cataclop. Iar Harap Alb face și el cind grimase, cind semne de întrebare, cind semne de exclamare. În „comics“-ul lui Sandu Florea nu se bate binele cu răul, ca să aibă istoria o didactică și

o dreptate, ci om cu om. Eroii se luptă ca să nu stea și să fie pagina îndesată cu icneli și priviri teribile. Dacă voința graficianului de a compune cinematograful cadru acțiunii trebuie considerată cu interes, nu putem să nu scosim aplecarea spre un grotesc cam lesnicios de parte și el de spiritul poveștii lui Ion Creangă. Și încă o chestiune: ce-o fi căutând cartea lui Sandu Florea în Editura Sport-Turism, cind există o editură care chiar „Ion Creangă“ se cheamă și care ar fi ținut mai mult respect față de opera bunului povestitor?

O. TUDOR

FILM

Paradoxal vorbind, în-satisfacția pe care îți-o provoacă acest film este

capăt zecile de mii de suporteri giușteni.

— Inainte de a vă răspunde la întrebare și pentru că tot veni vorba despre suporteri, aș vrea să facem o paranteză. Înt, printre suporterii noștri, oameni minunați, ce însoțesc echipa în cele mai îngri deplasări, indiferent de faptul că fără plouă sau ninge. Sint alături de noi și la bine și la rău, cum se spune în anumite împrejurări. Sint, însă, și unii care mai mult dăunează echipei. Să ne aducem aminte că anul trecut stadionul nostru a fost suspendat trei etape, Rapidul fiind pe loc, pe colo și pierzând puncte rețioase.

— Este adevărat, dar care ar fi soluția?
— Le-aș sugera acestor așa-zisi suporteri să ne încurajeze folosind un limbaj civilizată, să renunțe la insultele adresate jucătorilor, antrenorilor și arbitrilor, entru că fotbalul este nu numai un joc sportiv, ci este și un mijloc de educare a portivului și a spectatorului în spiritul fair-play-ului, în spiritul a tot ceea ce este un și drept în societatea noastră. Și cum, să vă răspund la întrebare.

— Vă rog, chiar o repet: ce se poate face pentru redresarea echipei?
— O știe oricine, peste noapte minuni nu se pot face. A prelua din mers, în plin amponat, o echipă nu este un lucru tocmai ușor de făcut.

— V-aș ruga, mai concret.
— Va trebui să luăm totul de la capăt. Jucători, antrenori, conducerea clubului trebuie să formăm o adevărată familie, să punem cu toții umărul la greu, să fim înștiți și corecți unii cu ceilalți.

— Inainte de a încheia, încă două întrebări. Prima: ce înseamnă Fotbal Club Rapid București și cum s-a materializat această idee?
— F.C. Rapid este astăzi echipa Municipiului București. De ce Brașovul, ca să dau un singur exemplu, poate avea o reprezentanță de prestigiu în fotbalul românesc, iar Bucureștiul să nu poată avea?

— Aveți perfectă dreptate.
— Să nu uităm, de asemenea, că de-a lungul anilor de la Rapid au plecat o serie de jucători de certă valoare: Dumitru, Răducanu, Marin Florin și mulți alții. N-ar fi oare corect ca astăzi Ion Ion și Numulanschi, spre exemplu, să joace la noi? Eu cred că da. Gindindu-mă la cele de mai sus nu pot să nu mulțumesc și aici tuturor celor ce ne-au înțeles și sprijinit în această privință.

— Iată și ultima întrebare, tovarășe Lupescu: se spune în cercurile suporteriilor rapidiști că singurul vinovat de actuala situație a echipei este antrenorul Motroc. Oare așa să fie?
— E foarte ușor să cauți și să găsești vinovați. Nu vreau și nici nu sint în măsură să mă pronunț în această chestiune. Tot ce vă pot spune e că am numai cuvinte de laudă despre capacitatea profesională a fostului meu coleg de echipă, Nelu Motroc. Insuși faptul că de aproape 20 de ani lucrează la catedra de fotbal a I.E.F.S.-ului spune, cred, destule. Experiința lui teoretică poate fi utilă oricărei echipe, chiar și Rapidului. Dar, vorba cîntecului, așa e viața.

CORNEL CATANĂ

rotbal — Divizia B

SLATINA: Oitul — Rapid 3-1 (2-0). Victorie meritată a echipei locale, care s-a detașat în învingător după doar 17 minute de joc (au înscris Furnea, la o monumentală greșală a portarului rapidist Anuței, și Frățilă II, din 11 metri). ● Echipa bucureșteană a izbutit în continuare să echilibreze oarecum jocul, fără însă să periclitaze prea mult poarta gazdelor. Minutul 60 poate fi acuzat de oaspeți drept momentul psihologic al meciului: Bartales a fost clar faultat în careu, dar Șutru a ratat penalty-ul acordat de arbitrul M. Adam (Cluj-Napoca), trăgînd foarte slab, aproape pe centrul porții! Dacă ar fi înscris atunci, Rapidului i-ar mai fi rămas 30 de minute de joc pentru a forța egalarea. ● Șutru a înscris în cele din urmă, din velleu, la o deviere cu capul a lui Bolborea, dar în acel moment era minutul 82, partida fiind practic încheiată. Ba, mai mult, cei care înscrisu ultimul gol sint jucătorii gazde, prin Furnea, în ultimul minut, la o lovitură liberă de la 16 metri. Portarul Anuței susținea, după meci, că el a înțeles că lovitura ar fi fost indirectă, dar felul în care s-au petrecut faptele în teren nu acordă deloc această scuză pentru jucătorul rapidist. De asemenea, nici un fel de circumstanță atenuantă pentru gestul extrem de nesportiv al lui Anuței, care l-a lovit intenționat pe unul dintre jucătorii localnici, venit să culeagă mingea din plasă după înscrierea ultimului gol. ● Lucru evident: cu un Zalupea, un Șutru, un Iordache sau un Bolborea, oricît de „bine” ar juca actualul Rapid, echipa nu poate emite pretenții prea mari, fiind învinsă, iată, de orice echipă de valoare cel mult medie din divizia secundă. De câteva zile echipa giuleșteană are un nou antrenor, în persoana fostului internațional Nicolae Lupescu. În fapt, e nevoie de o întărire masivă a lotului de jucători, aflat la ora actuală la o valoare submediocră. Nu numai Lupescu, dar nici Brian Clough, antrenorul lui Nottingham, n-ar putea scoate din actualul Rapid altceva decît o echipă modestă, fără personalitate în joc și, mai ales, fără posibilitatea de a forța porțile primei divizii. Iată de ce săptămîna care urmează poate fi decisivă pentru viitorul celei mai iubite echipe de fotbal din țară, prin transferările de jucători valoroși pe care Rapidul le are în vedere. (Dumitru Graur)

Quo vadis, domine?

Stagiunea 1918-1919, la Liric. Opera „Quo Vadis”. Leonard-Vinicius, Timică-Petronius, Zili Rașianu-Ligia, Maximilian-Chilon Chilonides, Chirtop-Ursus, Mai joacă: Cigalia, Dinescu.

E toamnă și lumina transparentă, de miere, se clătește în cerul funigiilor. Cișmigiu din preajmă, pe fiecare ram, împletește o senină visare înmărmurită... Bat clopote în oraș, de duminică. Spectacol la 10 dimineața, mai mult pentru tineret. Faimoasa galerie a teatrului din Piața Valter Mărăcineanu, în orice caz luată cu asalt, cit de cit gratuit, de către studenți. Focul tinereții ovaționează fosforescent, fără limită, de-a lungul întregului spectacol. Scoși din minți, fără control, adulterii fără rezervă scandează din creștetul armonioasei săli numele „titanului”: Leonard!... Leonard!... Leonard!... Leonard!...

Minute în sir cortina s-a tot ridicat. Spectacolul sfinșit, sala zăvorâtă, parțe din studentime nu se imprăștie. Umăr la umăr, tinerii entuziaști și inimoși pătrund — bloc — în gangul care duce la cabinetele artiștilor.

Rătăciții printre demachiați nu sint băgați în seamă.

Misteriosul țel al tinereții care avansează în sanctuar nu poate fi altul decît pătrunderea în imediata apropiere a idolului, pentru o supremă, vibrantă omagiere. Nimeni nu se poate împotrivi valului simpatiei fierbinți, cu care junețea răspunde totdeauna cînd descoperă miracolul, exaltată ca de însăși propria-i supremă chemare, a anilor robuști în pasiune și vise. Vama omului de serviciu este trecută tăvălug. Apucați, dezlanțuți, sint la cabine. Freamățul sufletelor lor cutremură întregul teatru, iureșul înteiț clamînd: Leonard!... Leonard!...

Pe rînd se deschid ușile de la cabine. Cîteva restrinse aplauze pentru Zili Rașianu, frumoasă femeie. A fost și ea în spectacol și exaltații se consideră familiari cu faima fiecăruia. Totuși, pînă la urmă, cotropind-o pe a tuturor celorlalți, grupul dă năvală la cabina tenorului. Acesta se repauzează, dormitînd cu țigara în colțul gurii, întins pe dormea directorială, exact cum ieșise din scenă — în togă, cu cununa de lauri pe cap.

Pătrunși în intimitatea de mult visată, pe loc tinerii inconjoară pe frumosul Vinicius, fiecare voindu-se cit mai a-

proape; studenții îmbrăcați nemțește, creînd discrepanță între ei și Roma antică...

Cu sufețele pline, fericite, nici unul însă nu dă să articuleze o vorbă. Ar putea fi mute personaje de basorelieuri în extaz, dacă nu i-ar trăda foalele. O liniște prelungită se tirăște în încăpere. Continuă nestingherită pe apa oglinzii de machiaj, din care nimic nu se iveaue să curme momentul greu al celor tare îndrăzneți și gureși în toamna de-afară... Ca să gonească tăcerea, dînd viață intimplărilor imobili credincioși, scoțîndu-i din incurcătura, adulatul cîntăret, oblauduindu-i cu adînci priviri, mărturiseste cochetînd:

— Sint tare obosit. Spectacol dimineața, și mîndea care s-a culcat la ziuă... M-aș vrea acum, așa machiat și costumat, în pat acasă!

Vorba celor din jur nu se dezleagă. Pe moment, totuși, ei ghicesc ce au de făcut, în capetele tuturor încolțînd festa supremului omagiu. Intruchiparea ferită determină ca, în grabă, pe furis, doi din cei mai viguroși, descoperînd într-o parte a scenei depozitată lectica din piesă, s-o aducă în dreptul ușii.

— Așa, zmeilor — continuă Leonard — sint tare ostenit!... Nu de spectacol. Inconjurat de intimitatea ce radiază întreaga personalitate a fermătorului cîntăret, unul mai din spate, de lingă ușa, se ițește:

— Vă transportăm noi acasă.
— Irump glasurile celorlalți, îngroșate — cor antic:
— Pe sus, în lectică!

Năstrușnicia tinerilor suride lui Leonard. Anotimpul este superb și albastrul cerului aidoma seninului ochilor mamei sale, vieneza naufragiată la Galați, să-l ivească... Locuința n-o are prea departe — peste Calea Victoriei, pe strada Re-

gală. Se prinde. În acest joc, și al vieții, și al legendei...

De la Liric, urcînd pe Cămpineanu, cortegiul avansează domol, printr-un București complet diferit de cel de azi, Frunziș peste zidul grădini Palatului... Tramvai cu cai poticniti în pietre, în sus la dreapta, pe Victoriei... În stînga restaurantul „Enescu”... Pe rînd: „Elveția”, „Gambrius”. „Elysees”, „Epurescu”, peste drum grădina „Continental”, cu vioara lui Grigoras Dinicu...

Falnici, studenții poartă pe umeri, cite patru — schimbindu-se pe parcurs — și intonînd „Gaudeamus igitur”, lectica în care Leonard, cu cununa de lauri pe cap și în togă, tronează. În mijlocul orașului care acclamă apariția, el nu se prefăce, e natural, ca în fiecare rol de la teatru. Îngroșîndu-se rîndurile, strada devine albia alaiului ce-și poartă idolul în triumf. Multimea de pe trotuare, cea ieșită la ferești, aplaudă. Fotografia de duminică renunță la ale sale țeluri, adăugîndu-se. Și peste plătirea aeriană a artistului, femeile risipesc florile inimilor, ale grădinilor, ale toamnei de aur...

Poate atunci, privind din balconul de la „Continental” triumfala trecere, o fi fost săgetată frumoasa Dora, fata patronului, de ideea de a înfățișa părintelui gîndul nebunesc: ori îl ia pe Leonard de bărbat, ori se sinucide.

Traversînd Calea Victoriei — purtătorii se schimbă — corul juvenil înghite susurul nostalgic al „Palomei” lui Grigoras... Clientii se înghesuie de pe la mese în poarta grădini: se lăsece pe trotuar: cei de la „Eourescu”, agătați de treptele restaurantului, dau unul peste altul, imbulzîndu-se necontrolat; cucuritorul tangaî orîndu-și un rîstîmp valurile, poletle de razele de chihlimbar, să treacă tramvaiul pe Academiei în drum spre Făgădău...

Arcușul lui Grigoras, incremenit și el de neîntîlnitul cortegiului imperator, e asemenea viorii și focosului lăutar, în extaz. De unde să întrevadă că numai peste zece ani, prohodînd plecarea fără întoarcere a orîntului oeretei, va plînge pe strune „Zi-mi țigane”, în vaietele întregii suflări românești?

Acum, anotimpul coot în podgorii, pârtaș anticului ceremonial mimbează fruntea incununată cu lauri a artistului... Care îndepărtat trecut scrutază privirile dulci ale acestuia?... Ca și la teatru, lumina făcîndu-și cuib în sufletul lui, întregul ceremonial are gravitate de milenii.

„Gaudeamus igitur” răsună... Studentii se schimbă la purtatul lecticii... Și, prin hidromelul de orient al orașului, tronînd, Leonard, ogîndîndu-și frumusețea de vis în toamna de aur, se tot duce, înainte, pe umeri, prin Roma eternă...

GABY MICHAILESCU

Un individ suspect

Lumina orbitoare a soarelui de vară întinereste și infrumusețează chipurile zbîrcite de atîtea griji ale conducerii bufetului „Hrană rece, bere caldă”. Consecvent ideii că excepția confirmă regula, un tinăr ospătar aflat la începutul unei strălucite cariere servește pe cei trei titani ai bufetului, șeful unității, barmanul și bucatarul-șef, cu bere rece de la gheață. Dar nici berea rece de la gheață, nici chiftelutele înadins pregătite după o rețetă specială, nu le alungă tristețea. Nu de teamă sint stăpîniți — au trecut fără amenzi, ba chiar cu felicitări ultimul control — ci de o nesfîrșită tristețe și o nemulțumire încercată de uimire. Îi îngrijorează cazul lui Dănilă Alexandrescu — un ospătar mai tinăr, foarte bine pregătit profesional, însă lipsit de experiența vieții. — Tocmai asta e foarte ciudat la el — oțtă strivit de grija părintească șeful unității — că e foarte capabil, e foarte muncitor, atunci ce de ce nu ia bacșiș?
— Asta ne jignește pe noi toți — se scandaliză barmanul. E pur și simplu o obrăznicie... Luăm noi bacșiș, oameni cu experiență, cu nivel ridicat, capi de familie, și el, un copil care de-abia a terminat armata, refuză. Ne pune într-o situa-

ție proastă, ne obligă să avem remușcări, tocmai acum, înainte de a ieși la pensie.

— Nu de remușcări e vorba, că doar lucrăm în comerț — ci de altceva mai rău — interveni și bucatarul-șef. Mă gîndesc la puterea exemplului. Dacă și alți ospătari o să procedeze la fel ca Dănilă, nu dăm faliment? Mă refer la noi, fiecare în parte, nu la bufet, bufet care să dea faliment n-a existat în istoria umanității.
— Lucrează de aproape doi ani de zile și nici măcar o „Dacie” nu și-a cumpărat — continuă să oțteze și mai părintește șeful unității. E posibil așa ceva? Nu e o ironie la adresa noastră? Nu mă silește pe mine să mă simt prost la volanul „Mercedesului”?

— A fost lipsă de vigilență — se adresă barmanul șefului de unitate cu respectuoasă nemulțumire — atît de respectuoasă încît nu-ți dădeai seama dacă era vorba de o critică sau de un omagiu. O erasă seama că nu e de-al nostru, că n-are ce căuta în mediul nostru, să-l polueze cu obrăznicia de a nu lua bacșiș, sfîdînd tradițiile și datinile din bătrîni.

— De unde să-mi dau seama? — încercă șeful de unitate să se apere, e drept fără prea multă convingere, căci pe undeva își recunoștea vinovăția. Aparentele înșală, asta trebuia s-o știu mai bine. M-a indus în eroare buna lui pregătire

profesională. Dar de unde să bănuiesc eu că buna lui pregătire profesională ascunde un suflet de monstru? A absolvit școala cu note mari, nu puteam să nu-l încadrez, e curățel, e prezentabil, n-ai ce să-i reproșezi canaliei.

— Adevărul e că e o mare canalie — încercă barmanul să ridice pe o treaptă nouă indignarea șefului. Poate că o canalie e maximum spus, e o pramatie, un derbedeu, un afanșit, un vegetarian. Dacă el n-are nevoie de bani, înseamnă că nici noi n-avem nevoie de bani? Dacă el umblă cu bicicleta înseamnă că și noi, la rîndul nostru, să devenim bicicliști?

— Partea proastă e că e capabil — oțtă pentru a nu știu cita oară șeful unității. E foarte capabil, oușlamaua. A mers pînă acolo cu nesimtirea încît a învățat și limbi străine...

— Nu fii prea rău — încercă bucatarul-șef să-l apărărea, cu toată modestia și fără nici un avînt deosebit. A fost obligat de școală. Acuma e obligatoriu, ce să facă și el?

— Dacă e atît de capabil și de cinstiț, ce caută la noi? Ce caută la noi? — se isteriză șeful unității. Să strice coeziunea colectivului? Dacă în cel mai scurt timp, îi dau termen o lună de zile, nu vine la mine să-mi arate orîmul bacșiș, îi desfac contractul de muncă... Ce? Trăim în codru?!

TEODOR MAZILU

La pescuit

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									

ORIZONTAL: 1) Săgețile apelor de munte. 2) Pește marin argintiu — Strigăt de durere. 3) Alt pește din apele de munte — Slăbiciunea peștilor (pl.). 4) Taur sacru — Nu e... lin. 5) Peste sută — de mare, nume dat unor pești marini plați, cu spin veninos în coadă. 6) Mijloc de chitic! — Pește... la drept vorbind — Ca fita sau hamsia (masc.). 7) Pești... de viață lungă. 8) Răpitor de apă dulce, cu spațele măslîniu — Retrograzi în carapace. 9) E prins — Cale ferată (abr.). 10) Pești de apă dulce, cu spini și plăci osoase — Ca o plasă. 11) Un fel de untură, dar nu de pește — Pește de acvariu.

VERTICAL: 1) Denumirea a două specii de pește: de mare și de baltă — Pericolul unui prinț pescăresc. 2) A prins un somn... mic — Pescadoare, baleniere etc. 3) Molușcă marină dotată cu... cerneală

— Delicios răpitor de apă dulce. 4) Scos afară — Nici cal, nici măgar. 5) Fluviu în vestul Europei — Un mic canal — Un sin cu capu-n jos! 6) Cap de anghilă, coadă de biban! — Specialiști calcanului. 7) Peste marin, cu plăci osoase, cu spini — Muntii în R.S. Cehoslovacă. 8) Făină furajeră — Apele! 9) ...de mare, animal marin acoperit cu țeni — Ou... tematic. 10) Tace... ca peștele (pl.) — Stea de mare.

Dicționar: VATOS, IRIMIC.

IOAN CARAIMAN

Dezlegările careului „Tablete” apărut în numărul trecut:

MARINARI: S; ALAI; NEANT; RID; STADII; SCAUNEL; SM; UE; MORISCA; P; COPISTA; IVAR; UT; IL; UIMIT; IA; U; SISIF; LAN; VEN-TRILOCL

Asasinatul de la Saraievo (I)

Se întâmplă ceva în Europa!

Ziua de 28 iunie 1914 se anunța la Viena ca o foarte frumoasă duminică de vară. Perspectiva unor petreceri cimpenești exalta sufletele vienezilor. Același sentiment îl trăiau și ziaristii străini acreditați în această foarte importantă capitală politică și diplomatică europeană. Mulțimea gazetarilor — numai presa românească avea detașați aici cinci corespondenți proprii — împărțeau bucuria localnicilor și cei mai mulți dintre ei își și aranjaseră mai mult sau mai puțin inovate escapade în împrejurimile fermecătoare ale Vienei. Până și Bresse de la Echo de Paris, considerat de către colegii săi acreditați la Journalistenzimmer (casa ziaristilor) ca cel mai pesimist dintre ei, era de acord că ziua va fi seacă în evenimente. Nu era puțin lucru. Ori de câte ori se anunța o astfel de zi venea Bresse cu o mutră de înmormintare și le strica cheful:

— Mișcă ceva în Europa!

Constantin Graur*), trimisul permanent al Adevărului în capitala împărăției cezaro-crăiești, îl știa de prin 1893 sau 1894 când acesta redactase un ziar francezesc la București cu ocazia unei expoziții deschise în parcul Cismigiu. Avuseseră timpul și împrejurările necesare să se imprietească și în virtuțea acestei legături Graur îl tachina adeseori.

— Și nimica mișcă! — îi replica el, definind astfel fandacia și ipohondria cunului Leonida.

De data aceasta, nu mai fu nevoie să-i amintească parizianului de personajul caragialesc. Era învins și el de evidența lucrurilor.

— Ei, ce se aude? Mișcă mereu? — îi întrebuse simbătă seara Graur, nu fără un gând tainic, de a-și mai lua o măsură de precauție pentru duminică pe care o plănuia s-o petreacă departe de grijile gazetarului și ale gazetei.

— Nu mișcă nimic! Miine seară va fi un dezastru cind va trebui să-mi redactez telegrama! — îi răspunse Bresse cu cea mai nenorocită figură pe care i-o văzuse vreodată Graur.

Intr-adevăr, întreaga Europă era într-o nefirească acalmie. Nici un eveniment — piinea gazetarului de oriunde și din toate timpurile — nu avea șanse să se producă în duminică din 28 iunie 1914. Exceptând doar unul: moartea împăratului Franz-Josef. Iminența acestui eveniment intrase demult în calculele corespondenților ca și în dialogurile lor profesionale. Când se anunța vreun fapt mai semnificativ ei obișnuiau să se tatoneze reciproc asupra lungimii telegramei preconizate:

— Cite cuvinte dai?

— De obicei atâtea. Firește că dacă moare Franz-Josef nu mai număr.

Sau:

— Pleci în concediu?

— Mai amin, să-mi muștruluiască mai bine locțiitorul, căci dacă moare Franz-Josef...

Intr-adevăr, de o bună bucată de vreme moartea longevivului împărat, care implinise 84 de ani și conducea împărăția de nu mai puțin 66 de ani, devenise o obsesie a tuturor redacțiilor care se luau în serios. Ceea ce aveau să descopere serviciile de documentare ale marilor cotidiene americane era de mult descoperit. La Adevărul, de exemplu, se aflau demult trimise de corespondentul cotidianului de la Viena numeroase texte: biografice, critice, anecdote ca și numeroase fotografii. Culese și zincografiate ele așteptau să fie puse în paginile ediției speciale pe care avea s-o trimită la rotativă telegrama care confirma că moartea de mult previzibilă se produsese într-adevăr.

În ciuda singurului și majorului eveniment așteptat a doua zi, duminică gazetarul o șterseseră din Viena. Și fără nici o grijă asupra soartei împăratului care, din moment ce nu murise de-a lungul atitor decenii, n-avea de ce s-o facă bocmai în această minunată duminică de vară. Așa se face că ceea ce avea să se producă în această zi de 28 iunie 1914 îl găsea pe corespondentul Adevărului la o distanță de cinci ceasuri de Viena. Și, totuși, el fu primul care anunță la București într-adevăr un mare eveniment. Corespondenții Universului, Minervei și Viitorului vor fi mai puțin norocoși... Dar nu era decelul așteptat.

Cu exact cinci ani în urmă o febrilă activitate politică a românilor de dincolo și de dincoace de Carpați precedase vizita pe care o anunțase la Sinaia moștenitorul tronului austro-ungar, arhiducele Francisc-Ferdinand și soția sa ducesa Sofia de Hohenberg. Mai ales frunțașii românilor din Ardeal — dr. Alexandru Vaiva-Voievod, Aurel C. Popovici, ideologul federalizării împărăției cezaro-crăiești, episcopul ortodox al Caransebeșului, viitorul patriarh al României Miron Cristea și canonicul de la Blaj, Augustin Bunea — desfășurară în public sau pe canale secrete o intensă activitate pentru a convinge autoritățile de la București ca și personalitățile cu influență asupra opiniei publice, de necesitatea unei bune primiri. Dacă această vizită era văzută în cancelariile de la Viena și Budapesta ca un pas înainte pentru depășirea răcelii care intervenise în relațiile dintre împărăție și România pe de o parte din cauza asprului tratament de desnaționalizare aplicat românilor ardeleni, pe de altă parte din cauza anexării imperialiste a Bosniei și a Herțegovinei cu un an înainte prin politica de forță și dictat a cancelarului austro-ungar contele Aehrenthal, vizita moștenitorului lui Franz-Josef era văzută de conașionarii noștri din Ardeal printr-o cu totul altă prismă.

La acea dată, România era condamnată să privească — cel puțin în politica sa oficială — impasibilă la suferințele indu-

rate de populația românească din Ardeal și din Bucovina, provincie anexată, a ceea ce din urmă, de Austria la 1775. O populație care întrecea pe cea a vechiului regat român, lipsită și de cele mai elementare drepturi politice și naționale, era condamnată la un lent proces de desnaționalizare. Încercarea memorandiștilor din 1894 de a revendica drepturi românilor, egale cu ale altor naționalități aflate pe teritoriul acestei împărății fusese reprimată prin monstruoasele sentințe de condamnare pronunțate împotriva membrilor Comitetului național român din Ardeal. Cauza naționalității române pentru care pledaseră memorandiștii nu găsisese nici un ecou la cancelaria vieneză și mai mult decit atât de suprimarea mișcărilor politice pentru obținerea acestor revendicări avea mină liberă să se ocupe Budapesta, al cărei rol în conducerea treburilor împărăției crescuse enorm în ultimele decenii. Un val uriaș de prigonire a frunțașilor politici ardeleni, măsuri brutale împotriva intelectualilor, a clerului și a presei românești fură luate de dieta maghiară. Legile școlare ale contelui Apponyi, noua lege electorală preconizată care ținea la reducerea numărului alegătorilor români și deci la excluderea totală a reprezentanților lor în parlament, persecutarea presei și ziaristilor acestei naționalități, legea colonizărilor și a parcelărilor, care spolia țărânaimea de naționalitate română, erau doar câteva din deciziile luate sau ce urmau să fie luate în accelerarea doritei disoluții a unei populații ce stăpânea de drept și dintotdeauna pământurile din Transilvania și Bucovina. Deșgur, opinia publică din vechiul regat nu putea să nu reacționeze la silnițiile la care erau supuși românii de peste munți dar reacțiile ei puseseră — în câteva rânduri — cercurile oficiale în neplăcuta situație de a prezenta suze notelor de protest venite de la Viena din inspirația cancelariei budapestane.

Iată de ce vizita anunțată la Sinaia era văzută la Viena, ca un pas înainte al angajării României în orbita Triplei alianțe, iar la Budapesta — legarea politică mai strinsă a României de Austro-Ungaria — încuraja măsurile de desnaționalizare a românilor căzuți sub ocupația străină. Și totuși frunțașii românilor ardeleni conștătură opinia publică să-i asigure arhiducele Francisc-Ferdinand o primire de excepție deși oaspetele de la Sinaia din zilele de 10-13 iulie 1909 era, în fond, numărul doi al unei împărății care-i adusese la deznădejde pe cei de un singe cu acel chemați acum să-l ovăționeze.

VARTAN ARACHELIAN

(Din cartea de evocare istorică Toamna pătimirii noastre aflată în curs de apariție la Editura „Eminescu”).

*) Constantin era cel mai mare dintre frații Graur. Cel de-al doilea, Grigore, era mai mic și, de asemenea, jurnalist, iar împreună cu Valda Volevod făcea în timpul sezonului de băi de la Karlsbad, acum Karlovyvâr, o clinică. Mihail era avocat și șeful contenciosului juridic de la „Adevărul” și „Dimineața”, pentru ca, în sfârșit, mezinul acestei familii, dăruită nu numai cu mulți băieți, să fie contemporanul nostru, ilustrul lingvist acad. Alexandru Graur.

Cvasirecviem pentru un pact

În noianul de evenimente ale vieții internaționale, unul a trecut aproape neobservat ani și ani de zile. Asemenea unui chibrit abia arde și doar la urmă face o flacără mai vie. Înainte de a se consuma definitiv. Am numit pactul CONDECA, adică, în titlatură oficială și completă. Consiliul Apărării din America Centrală, CONDECA e un nume mult mai puțin familiar, decit, de pildă, NATO, SEATO, CENTO sau ANZUS. Prea puțină lume știe că în componența sa au intrat, ca țări membre, Guatemala, Salvadorul, Hondurasul, Nicaragua și Costa Rica, asistate, ca observator, de Republica Panama. Nașterea acestui pact, ca și a celorlalte — existente încă sau deja dispărute — în diverse părți ale lumii s-a produs în plină perioadă a războiului rece, ca expresie clasică de manifestare a politicii de forță și de apărare sau consolidare a zonelor de influență. Dar spre deosebire de alte pacte, create din rațiuni similare și beneficiind de o publicitate bine orchestrată, CONDECA a avut de luptat de la bun-început cu fatali-

tatea unei condiții precare, penibile și de lamentabil anonim. Vicile sale de fond au fost vizibile din pornire, căci, de pildă, unul din statele membre, Republica Costa Rica, nu mai are armată încă de acum trei decenii. În timp, dinamica pactului a fost constant involutivă, reeditând într-un fel trama cinteului despre cei zece negri mititei. În speță, fiind vorba de șapte țări care, prin forța împrejurărilor (sau mai bine-zis prin exercitarea politicii de forță au fost determinate să se strângă laolaltă în spațele unui car de luptă ce nu le apăra defel interesele și să-l urmeze volens-nolens. Și care țări nu au întârziat să tragă concluziile de rigoare și să procedeze în consecință. Ce s-a ales, așadar, de-a lungul anilor de acest atelaj eterogen? Costa Rica, deci, țară care respinge, prin constituție, povara înarmărilor inutile, s-a pronunțat în mod constant împotriva formării unei armate centro-americane. Hondurasul a ieșit din pact acum zece ani, după războiul pe care tocmai îl purtase — ceea ce urmează nu este o greșeală de tipar — cu aliatul său de pact, Salvadorul. În 1973, Republica Panama a renunțat chiar și la statutul, mai puțin angajant, de observator iar Nicaragua a făcut cunoscut nu demult că se va re-

trage și ea din această — atât de impropriu numită — alianță. Ce le mai rămâne de făcut așadar celorlalte două state membre, ultimele rămase credincioase nefericitului pact, decit să înceapă a fredona o variantă ad-hoc centro-americană a cinteceului de kume care constată, cu amărăciune, „că din cliți am fost aseară / am rămas numai noi doi”? Oricum, înainte de a se decide a pronunța și propoziția decisivă „Hai acasă pușor”, unul din protagoniștii de ultimă oră a ținut să arate că și păstrează neclintit cumpătul.

După un larg tur de orizont al situației, el a conchis sec: „Pactul are un viitor incert, fiind pentru moment complet anulat”. Într-o lume ce cunoaște profunde mutații și în care politica de bloc este resimțită tot mai mult ca o frină puternică în calea păcii, destinderii și colaborării între state, ca un instrument de știrbire a independenței și suveranității naționale, viitorul grupurilor politico-militare de tip SEATO, CENTO, CONDECA nu putea fi decit incert. Certă a devenit în schimb dispariția lor. Iar prin actul dispariției sale, CONDECA a jucat în sfârșit un rol pozitiv în viața internațională, demonstrând din nou — dacă mai era nevoie — ceea ce era de demonstrat.

CORNELIU VLAD

Statui reinviate

Până la descoperirea despre care vom relata mai jos, s-a crezut că vechile statui ale catedralei Notre-Dame sînt iremediabil pierdute. Despre ce este vorba?

În 1793-1794 autoritățile republicane franceze au dat ordin să fie distruse toate sculpturile de la Notre-Dame care-i reprezentau pe regi, iar cele rămase au fost mutilate de însemnele regale. Din celebra galerie a regilor care era formată din 28 de statui nu a mai rămas nimic. Statuile dislocate trebuiau să fie folosite la diferite construcții.

André Malraux afirma chiar că statuile fuseseră aruncate în Sena, dar, după cum vom vedea, afirmația sa nu a avut temei.

Lucrările de amenajare a Băncii franceze de comerț exterior din Chausée d'Antin, au dus la descoperirea unei adevărate mine arheologice. Într-o groapă aflată în apropierea clădirii băncii, au fost găsite 21 de capete și numeroase fragmente ale statuilor regilor dislocate din vestita catedrală pariziană. La acestea surprinde varietatea detaliilor (tratarea diferită a ochilor, formei capetelor, urechilor, părului, bărbii), precum și măiestria sculptorilor care lu-

crau atât în maniera tradițională cit și într-o manieră novatoare. Din policromia discretă, sint vizibile și astăzi rozul pomelilor și albastrul pupilelor, iar redarea minuțioasă a bărbii, părului, buzelor întredeschise care lasă să se întrezărească dinții, atestă deosebita grijă a sculptorilor în executarea statuiilor.

Cui îi revine gloria de a fi păstrat într-o epocă de feroce vandalism, o atât de inestimabilă comoară? O minuțioasă cercetare a documentelor vremii a permis identificarea sa. Din procesul verbal de dislocare a statuilor de la Notre-Dame redactat în 1796 reiese că acestea

nu au fost folosite la alte construcții așa cum era vorba inițial, ci au fost vindute în anul următor unui antreprenor care lucra în Chausée d'Antin. Statuile au fost așezate cu grijă într-o groapă special amenajată, în apropierea imobilului amințit. Proprietarul terenului, Jean-Baptiste Lakanal-Dupuyet, regalist și catolic fervent, din respect pentru regi și pentru lăcașul din care proveneau statuile, nu le-a distrus, ci le-a îngropat.

Astfel, datorită convingerilor politice și religioase ale lui Lakanal, au putut fi salvate aceste copodopere.

NICOLAE N. RĂDULESCU

Ochii și urechile lumii

Despre incredere

La 8 ianuarie 1975, Guy Falgairolle e arestat și condamnat la 2 luni închisoare pentru furtul unei motociclete, în timp ce absentă ilegal de la regimentul său. În aceste două luni de pedeapsă, este acuzat de comiterea unui atac armat care avusese loc în ziua de 28 iunie 1974, la o bancă din Lyon. Omul neagă, omul zice că n-a spart el banca. E bătut cu o riglă de metal la tălpi și atunci, de frică, recunoaște și semnează. Poliția îi atrage atenția că dacă se va retracta în fața judecătorului de instrucție, i se va găsi un glonte în cap pe drumul de înapoiere la închisoare. Guy, de frică, acceptă și în fața judecătorului că el a comis atacul. Patru salariați ai băncii devalizate îl vor recunoaște, dealfel, ca autor al jafului, într-o identificare desfășurată la opt luni după comiterea faptului. Agresorul, cu o parte a feței acunsă sub un col roulé, avea — ca și Guy — părul blond, tăiat scurt, ochi de culoare deschisă. Poate că era mai înalt, dar, după opt luni, memoria are dreptul la slăbiciunile ei. „El este!” — au spus cei patru martori, privindu-l la reconstituire, între doi poliști cu păr lung și negru.

Guy Falgairolle este condamnat la opt ani reclusiune criminală, pe baza unui dosar juridic înatacabu, în care și identificarea vinovatului și recunoașterile lui, coincideau.

La 12 zile după intrarea în vigoare a sentinței, e arestat pentru furt, în alt colț al Franței, un anume Yannik Bonnal. El citește în ziarul regional, „Le Midi Libre”, toată povestea lui Guy Falgairolle pe care nu-l văzuse niciodată la față. Yannik Bonnal mărturiseste imediat că el a atacat agenția Creditului Lionez: „Dezertasem de la baza militară navală din Toulon. Am petrecut o noapte într-un hotel din Nîmes; am furat un velomotor pe care l-am aruncat lângă un zid al cazarmii. După atacul băncii, m-am debarasat de un pulover verde prea ușor identificabil și de mânușile de marinar. Nu voi accepta niciodată să las un nevinovat în închisoare”.

Absolut toate detaliile lui — inclusiv cele despre banca atacată — corespund realității. Se trece la revizuirea procesului lui Guy Falgairolle, dar de atunci, din iulie 1973 până e eliberat — condiționat, la 1 septembrie 1979 — trec 1 623 de zile, 56 de luni. Justiția e lentă. Ar fi putut ieși mai repede, dar n-a vrut s-o facă decit în condițiile unei perfecte inocențe, recunoscute de tribunal. Justiția e lentă. Doar la ruga mamei sale, el acceptă să semneze ce-i cereau magistrații, pentru a-l elibera condiționat, până la re-judecarea oficială a procesului.

Poate că o mamă valorează mai mult decit o nevinovăție acordată de o justiție lentă. Dar eu îți voi spune că atîta timp cit ultimul borfaș mai poate să spună că „nu accept să las un nevinovat în închisoare, din cauza mea”, voi ști ce să răspund la întrebarea ta, din ce în ce mai neliniștită de noutatea altor povești vechi, „Pe ce lume trăim?”

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(Din „Ludas Maty” — R.P. Ungară)

Mondo umano ?

Doar o bomboană

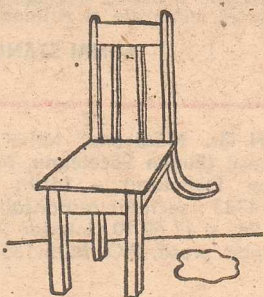
Am așteptat cât am putut intenția de a semnala și a spune câteva cuvinte despre o carte, una dintre multele cărți care se scriu și se editează, la ora actuală, în lume: J.P. Harroy, „Demain la famine ou la conspiration du silence”, Editions Hayez, Bruxelles, 194 p, prefată de M. Simonet. Dar zilele trecute am citit într-o revistă ce se ocupă cu deosebire de lumea a treia — cum mai sint numite țările slab dezvoltate și în curs de dezvoltare — că într-un mic sat african a venit, într-o bună zi, o mașină maica „Land-rover” ai cărei ocupanți au distribuit câte o bomboană (maximum două!) fiecărui copil. Toate astea s-au întâmplat în plin „An internațional al copilului”, cum a fost proclamat în 1979! Și astfel, mi-a revenit în minte o sintagmă mai veche la care am mai recurs în această coloană — copii fără copilărie și — de ce nu? — copilărie fără copii. Și tot astfel mi-am amintit de proiectul amintat al prezentării cărții profesorului J.P. Harroy, binecunoscut în Belgia și pe plan internațional, pentru cruciada pe care, de peste trei decenii, a lansat-o împotriva conspirației tăcerii cu care, în unele locuri de pe pământ, sint înconjurată unele cifre și realități tragice. Mai exact, potrivit autorului cărții, există unele situații în care unii țin discursuri generale spre foamea în lumea a treia, iar la sfârșitul unor reuniuni respective propun să se adopte măsuri concrete pentru eliminarea acestui flagel (!) și pentru ajutarea celor năpăstuiți. Apoi pleacă de acolo și discută despre locurile exotice unde își pot petrece vacanțele liniștite, despre noile licitații ale unor obiecte de artă și de anticariat de la cutare sau cutare firmă, ca și despre viitoarele deplasări pe care le vor face și pe ce meleaguri vor ajunge. De regulă, nu spun nimic despre ceea ce au făcut ei în acest sens într-un interval anume și nici despre ceea ce ar fi putut face, în mod concret.

În același interval cifrele se schimbă. Evident, în defavoarea lor. Căci, iată, după cum reamintește prof. J.P. Harroy, în anul 1965 Organizația pentru Alimentație și Agricultură — F.A.O. — spunea: în lume există o jumătate miliard de oameni subnutriți sau rău nutriți. În urmă cu doi ani, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare — B.I.R.D. — dezvăluia: 1,4 miliarde de persoane au un regim alimentar cotidian foarte sărac în calorii și 930 milioane dintre ele suferă de un deficit zilnic de 250 de calorii sau mai mult. Cât privește numărul celor ce decedează din cauza foamei sau ca urmare a sechelelor lipsei de alimente (și în jurul cărora statisticile nu concordă!) aceasta oscilează în jur de 20 (+) milioane pe an și va continua să crească. Iar între aceste victime o cifră impresionantă o reprezintă copiii.

Profetii? Realitate? Mai curînd ultima variantă spunem și noi, ca și Jean Paul Harroy. Dealtfel, autorul, ca și unii recenzenti (N.B. — toți occidentali), nu uită să arate că în timp ce în lumea de azi o anumită organizație se ocupă de așa-zisa lipsă de libertate de spirit a unei minorități infime (și în cele mai dese cazuri exemplele sint inventate) aproape un miliard de oameni aleargă spre un sfârșit catastrofal fără ca sesizarea fenomenului să fie urmată de eforturi concrete de curmare a lui. Dar, mea culpa, am uitat acea sau acele bomboane ce li s-au oferit copiilor.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „N.B.I.” — R.D.G.)

SOCIETATEA DE CONSUM, DINCOLO DE APARENȚE

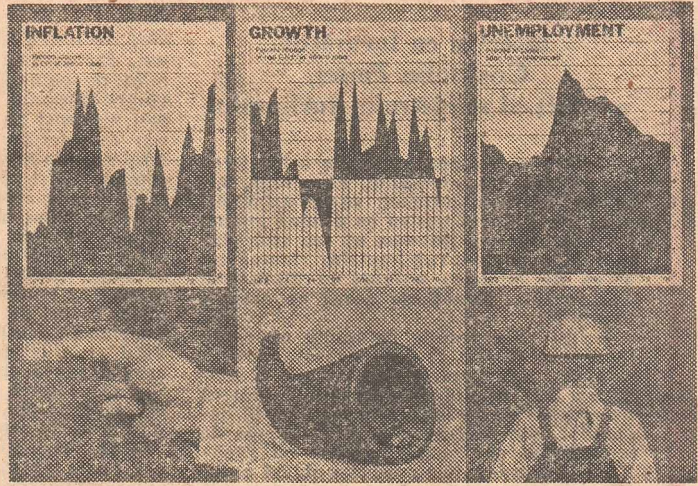
Pentru că așa-numita „societate de consum” s-a crezut și mai este considerată încă, în multe țări, punctul comun al împlinirii totale, terenul mirific al „tuturor posibilităților”, și pentru că acest miraj mai învrtește încă multe destine. Pentru că așa cum această strălucitoare față are un limbaj al său, convertit cel mai des în reclama comercială sau în propaganda pur vizuală, există și o altă față, a aceleiași lumi, și aceasta cu un limbaj al ei, mai acut, deși nu atât de orbitor ca cel dintîi. Pe acesta din urmă vom încerca să-l sugerăm, cu tonul său propriu, pe care i-l dau numeroasele publicații occidentale care nu-l mai pot ignora. Nu-l mai pot ignora pentru că a devenit cotidian și amenință să ia în continuare proporții. Și mai ales acestea nu trebuie ignorate.

LE MONDE (Franța): „Sfârșitul speranțelor”

Am 22 de ani și mă simt încetul cu încetul înghițit de o societate cu ale cărei valori nu sint de acord; fenomenul mi se pare mai devreme sau mai târziu ineluctabil. Toate preocupările mele se învîrt în jurul culmăturilor, al viitoarelor vacanțe, al felului în care îmi voi petrece duminica și al... Cupei mondiale la fotbal.

Totul a început în liceu: miscarea hippy — pe care în Franța avem tendința să o minimalizăm ca fenomen social — a luat o formă contestatar politică, pe măsură ce reprezentanții ei ce militau în cadrul diferitelor grupări de stînga ne-au învățat că trăim cu utopii. În acea perioadă, visam să schimbăm lucrurile. Astăzi, ironie a soartei, se produce același tip de fenomen la două nivele diferite: lumea occidentală descoperă limitele visului său privind societatea de consum — abundența bunurilor și a serviciilor trebuie să fie, dacă nu singura, cel puțin cea mai importantă sursă a bunăstării oamenilor. Și, intrucît cunoașterea științifică, această baghetă magică a universului nostru, progresează continuu, o întreagă generație trebuie să iasă din crisalida universitară și să se prezinte „pe piața muncii”. Pentru tinăra generație efectul acestei descoperiri este dublu: sfârșitul speranțelor sale coincide cu intrarea într-o societate pe care să și piardă ea însăși speranțele. Deci vor trebui aruncate visurile, utopiile, ca niște jucării stricate, și trecut, cu maturitate, la găsirea unui loc de muncă. S-ar putea face o comparație elocventă — situația tinăru-lui ce încearcă să se integreze în societatea capitalistă actuală este asemănătoare cu aceea a automobilistului care

Inflație, depresiune, șomaj. Cornul abundenței nu este tocmai ascendent

încearcă să-și parcheze mașina în centrul unuia din marile orașe; unii preferă să părăsească orașul, iar pentru ceilalți problema nu se pune, pentru că ei posedă deja un parking la care au acces ușor. (Bernard Perdrisot)

ASSOCIATED PRESS: „La poarta vieții...”

Lung a fost drumul pentru Irène Swaters, licențiată în psihologie din Olanda. Pînă să-și găsească prima sa slujbă în neprimitoră piața a muncii din Europa occidentală. Irène și-a cheltuit un an și jumătate de viață trimind cereri de angajare și colecționind un teanc gros de scrisori de refuz. În comparație cu alți licențiați vest-europeni, ea a avut totuși noroc: pînă la urmă și-a găsit o slujbă de psihiatru pentru puscării la o închisoare cu regim sever de detenție — nu chiar locul pe care și l-ar fi dorit ea. „Dar îți dorești atât de mult o slujbă, încît nu mai poți nici un fel de întrebări!”, oftează Irène Swaters, mulțumită și cu această șansă relativă.

WELT AM SONNTAG (R.F.G.): „La 11 ani — șef de bandă”

Markus K., în vîrstă de 10 ani, elev din Hamburg, se întorcea acasă după vizionarea unui film, în seara zilei de 7 ianuarie 1978. Patru copii, ieșiți din spatele unei clădiri de pe Bormstrasse, îi taie brusc

drumul. „Dă-ne bani!” poruncește unul și cum Markus nu se supune imediat, primeste o lovitură mortală. Prada celor patru făptași: o marcă.

24 de ore mai târziu cei patru băieți sint prinși. Șeful lor, înalt de numai 1,43 metri, este Frank Platen (numele a fost schimbat de redacție), un tinăr slăbut, cu tenul măsliniu și cu părul negru. Un copil „de familie bună”. Tatăl lui este funcționar. El recunoaște că a mai comis alte două delict...

Povestea celui mai tinăr șef de bandă din R.F.G. scoate la lumină un fenomen dureros: în R.F.G., tot mai mulți tineri alunecă pe panta criminalității la o vîrstă din ce în ce mai fragedă... Psihologul Reinhard Walter, asistent la Clinica de psihiatrie infantilă și juvenilă, efectuează un sondaj pe un esanțion de 560 de elevi de la școli profesionale și gimnazii. Întrebarea a fost dacă tinerii au intrat vreodată, înainte de a implini 14 ani, în conflict cu legea. Au fost semnalate peste 100 000 de delict, de la pescuitul fără permis, pînă la jaf și molestare de persoană. „În medie, declară Reinhard Walter publicației „Welt am Sonntag”, fiecare din cei chestionați a recunoscut că a comis 200 de delict. Aceasta înseamnă că delictele au devenit aproape o regulă în viața copiilor”.

Grupaj alcătuit de DOINA IOVANEL ■

Judecînd cel puțin după opera sa de senectute, după ultima sa carte, cu greu îl poți încadra pe Saul Bellow în cea categorie a Bătrînilor Înțelepți trecuți de 60 de ani și pensionați de societatea americană. Este imposibil să ți-l imaginezi pe acest om cu priviri neastîmpărate urcat în acel tren al nemuririi, de unde nu se aude nimic din cele ce se petrec pe perane. Hotărît lucru, această imagine care-i aparține nu este și imaginea care să exprime propria lui condiție. Pentru că lui Saul Bellow îi stă cel mai bine în virtutea vieții, acolo unde se consumă marile drame umane — și în societatea pe care o descrie el asemenea drame sint departe de a fi o „rara avis”. Acolo, mulți dintre semenii săi sint în căutarea, cel mai adesea inutilă, a acelor valori fundamentale pentru existența demnă a omului. Acesta este Saul Bellow scriitorul, cel pe care Academia suedeză îl alegea cu cîțiva ani în urmă, pe el, din atîția mari scriitori ai vremii

noastre, spre a-l încunună cu Premiul Nobel, exact „pentru înțelegerea umană și analiza subtilă a culturii contemporane, imbinată în opera sa”. Virtuți care sint relevate magistral de ultima sa carte, „Darul lui Humboldt”, pusă recent la îndemina cititorilor români de prestigioasa Editură „Univers”, în excelenta traducere a Antoanetei Ralian. Pentru că acest roman este în egală măsură dedicat condiției intelectualului, dar și societății americane în general. Acelei societăți cu puternicele ei contraste sociale, cu criza ei mistică, cu mafia ei, cu manile, crimele și catastrofele ei, cum o caracterizează însuși autorul, prin gura personajului principal al cărții. Pentru că „Darul lui Humboldt” este în multe privințe o carte autobiografică, apreciere pe care critica americană a făcut-o încă de la apariția sa, în anul 1975. Iar cînd Bellow vorbea, iarna trecută, chiar la București, confracților săi români despre experiența și despre crezul său scriitoricesc, nu făcea decît să confirme acest lucru. La acea întîlnire, la care ochii lui erau la fel de neastîmpărați și de iscoditori precum cărțile sale, scriitorul american, pentru care scrisul e „un chin al sufletului”, se revendica cu mindrie drept cronicarul țării sale. Era în perioada cînd părăsise (asemenia lui Charlie Citrine din „Darul lui Humboldt”) orașul Chicago pentru a ajunge la New York. A dus-o greu, a trăit de azi pe mine. Dar din sărăcăciosul cartier Greenwich Village, loc al boemiei new-yorkeze, a avut cea mai bună perspectivă asupra vieții. Singurul lucru ce-i lipsea pentru ca incomparabilul său talent să învingă.

La întîlnirea de la Casa scriitorilor, Saul Bellow mărturisea, cu o modestie direct proporțională cu prestigiul său, că nu îi plac titlurile academice și popularitatea, că la Chicago, în acest oraș deloc pașnic în care locuiește, îi place să trăiască în anonim — după sine, condiția indispensabilă pentru a se putea dedica în continuare scrisului. Pentru cei care-i cunoșteau mai puțin opera, cele spuse de Saul Bellow puteau părea mici rafale de cuvinte pe care o personalitate de talia lui și le poate permite. Dar cum scriitorul american era deja binecunoscut la noi, existau toate temeiurile pentru ca Bellow să fie crezut pe cuvînt, atunci cînd spunea că la Chicago puțini știu dacă este scriitor sau polițist. Că importantă pentru el este viața, suprema valoare a eroilor săi.

O viață în cazul de față aspră, violentă, o viață consumată cel mai adesea sub semnul primejdiei sau al vulgarității, al unor misterioase tangențe cu bani necinstiți, cu puteri cîștigate prin canale criminale. Pentru că acesta este chipul real al societății pe care o descrie Saul Bellow într-un roman în care povestea personajului principal, ce vrea să se apropie cu demnitate de

vîrsta bătrîneții, este numai un pretext. Dar nu despre construcția narativă singulară a acestei cărți vreau să vorbesc în aceste rînduri, ci despre carte ca document. Document al unei anumite lumi, o lume în care domnesc banul și crima, corupția și labilitatea valorilor morale și pe care Saul Bellow a cunoscut-o și o cunoaște bine. În această carte nu e vorba numai de Broadway, unde Citrine își cîștigă celebritatea ca autor dramatic, de Hollywood și de Casa Albă. E vorba și de America în general, de mafie și de droguri, de triste lucruri care ne sint contemporane. E vorba de acea lume în care cineva, dacă nu realizează din orice un profit, scade în propriii lui ochi, unde suferința e prea adînc înrădăcinată și dezordinea prea mare, unde zierile sint pline de „criminalitate, mîndrie, asasinat, perversitate, oroare”. Un univers în care navii așteaptă ocrotirea „din partea celor lipsiți de puritate, din partea unor oameni care erau la largul lor în lumea descompunerii”. Humboldt (simplă coincidență cu numele celebrului savant), un personaj al cărui model real este poetul Delmore Schwartz, cu doi ani mai în vîrstă decît Bellow, laureat al prestigiosului Premiul Bollingen, în 1960, și a cărui apropiere de cercurile marxiste new-yor-

keze, i-a înspăimîntat pe conservatori. Aciunea cărții e plasată în primul rînd la Chicago. Pentru cine vrea să știe cum arată orașul, o poate afla dintr-o scrisoare trimisă personajului principal de unul dintre prietenii săi. „Numai în week-end-ul de înainte de plecarea mea, la Chicago, spune el, se raportează douăzeci și cinci de asasinat. Nici nu vreau să mă gîndesc care o fi cifra reală. Și ultima dată cînd am trecut prin Jackson Park, doi bețivi tăiau cu lame de ras buzunarul de la pantalonii unui tip care se prefăcea că doarme. Am fost unul dintre cei douăzeci de inși care căscau ochii. Și n-am putut să mișc un deget”. Fantezie? Cite reportaje pe această temă și altele asemănătoare despre drogați și crime n-au apărut chiar în presa americană!

Așa cum subliniază în prefață și Dan Grigorescu, nu încapă în doială că realitatea a furnizat substanța multor episoade ale acestei cărți. Prezența unor personalități politice sau literare, chiar dacă e schițată uneori fugar, întărește impresia că romanul e, în bună parte, transfigurarea unor evenimente reale. Același lucru se poate spune și în legătură cu Mafia. Există în această carte un personaj sinistru, Rinaldo Cantabile, antreprenor de pompe funebre sicilian, unul dintre mulții reprezentanți ai Cosei Nostra.

Am dori să mai relevăm încă un aspect ce face din cartea lui Saul Bellow un document impresionant, un document ce condamnă răul asemenea unei rezoluții a O.N.U., în sensul că în roman nu este vorba numai de America, ci de lume în general, în aspectele sale cele mai contrastante. „Care ziarist — se întreabă la un moment dat Charlie Citrine — a scris că există fări în care ceea ce azvîrlim noi la gunoi ar trece drept delicatose?” „În îndepărtată Etiopie — putem citi în altă pagină — oameni cu intestinele sfîrtecate de dizenterie, ghemuindu-se pe jumătate morți prin șanțuri, fotoseau exemplare din ziarul „Business Week”, abandonate de turiști, și vedeau în ele fața lui Ulick sau alte fețe ca ale lui”. Ulick era un constructor american și un milionar...

...Literatura poate fi uneori chiar mai puternică decît viața. Adevăr ce poate fi evocat fără nici o reținere în cazul creației lui Saul Bellow.

DUMITRU AVRAM ■

AMERICA LUI BELLOW

Turismul românesc, o mare industrie

Interviu cu tovarășul
- Costache Zmeu,
adjunct al ministrului turismului

- Spre a diminua puțin din sobrietatea protocolară a momentului, v-aș ruga, tovarășe ministru adjunct, să-mi îngăduiți a începe dialogul nostru cu o mică glumă. Cercul în popor pareerea că cea mai plăcută și frumoasă îndeletnicire rămâne tot aceea de ministru adjunct la Ministerul Turismului... Sinteți de acord cu această opinie?

- Îmi aduc aminte de multe momente în care aș fi vrut să fie adevărată părerea asta cu... îndeletnicirea frumoasă și plăcută a adjunctului de ministru. Admit că ne ocupăm de partea frumoasă a vieții oamenilor, așa precum doctorii se ocupă de remedierile necazurilor noastre cu sănătatea, dar exigențele meseriei obligă pe cel din rețeaua turismului să nu-și petreacă concediul niciodată vara. Ați observat vreodată mai îndeaproape oboseala de pe chipul ospătarului care servește seriile de turiști la mare, cu miile, de trei ori pe zi? A ghidului sau șoferului care nu ajunge cu săplăminile acasă și uneori chiar cu lunile? Și sotile noastre pot să ne reproșeze că ne vâd foarte rar pe-acasă, uneori chiar nici de Anul nou. Pe scurt, și aici în turism — ca și în celelalte domenii ale vieții noastre cotidiene — este loc numai pentru cei care și-au făcut un crez din datorie, iar din turism cea de-a doua datorie, care sînt gata să-și sacrifice oricînd la orice oră, multe din comoditățile necesare pentru succesul muncii care generează confortul oamenilor. Numărați-mă și pe mine printre ei.

- Desigur că aveți perfectă dreptate. Nici ministru adjunct nu este deloc ușor să fii! Este vorba și aici de foarte multă muncă, de competență deosebită, de pasiune.

- Activitatea de turism este deosebit de complexă. De reținut că la ora actuală turismul românesc se află în confruntare directă cu exigențele turismului modern, competitiv. Dorim, vrem și acționăm ca el să fie cât mai eficient și de cea mai bună calitate. Sper că vedeți la fel de clar ca mine componenta economică a turismului, alături de cea socială și culturală. Împreună cu întregul colectiv al ministerului nostru, mă strădui și eu, ca activist al partidului și statului, să răspund întocmai încrederii acordate, sarcinilor expresse și indicațiilor date personal de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a satisface la un înalt nivel calitativ cerințele oamenilor muncii ce practică turismul, solicitările turiștilor străini care preferă și aleg România ca destinație de vacanță sau tratament.

- Trezind acum la chestiuni de fond, am dori să știm cum apreciați dumneavoastră anul turistic 1979?

- Dintr-un bun început, se cuvine precizarea nu lipsită de temei, că anul turistic 1979 încă nu este la ora bilanțului, ci se află în plină desfășurare. Dar un prim bilanț al celor nouă luni se poate face. Anul 1979 îl putem considera deci pînă acum ca un an turistic bun: poate chiar de excepție: circa 4 milioane de turiști străini și aproape 5 milioane de turiști români au beneficiat pînă în prezent de serviciile oferite de unitățile noastre. Pe baza creșterii continue a potențialului economic al țării și implicit a nivelului de trai al oamenilor muncii, numai în stațiunile balneoclimaterice s-au adăugat pînă în prezent sau și-au refăcut capacitatea de muncă 2 milioane de cetățeni români.

- Concret, ce a făcut ministerul de resort pentru ca oamenii muncii din patria noastră — români, maghiari, germani și de alte naționalități — să-și cunoască și îndrăgească mai bine țara, să se bucure din plin de vestitele sau mai puțin cunoscutele noastre posibilități turistice și balneoclimaterice?

- Ministerul nostru a intensificat în acest an și acțiunile de popularizare a posibilităților de practicare a turismului prin toate mijloacele mass-media cunoscute; a procedat la continua diversificare a excursiilor interne propuse de agențiile de turism, efectuate în special cu mijloacele de deplasare în comun: tren-autocar, tren-autocar-vapor, autocar-vapor; a avut și are în vedere repartizarea operativă și judicioasă la unitățile din întreaga țară a locurilor rămase disponibile în stațiunile balneare și de pe litoral, ca acestea să nu rămână libere, mai ales în perioada de maximă solicitare. O atenție aparte s-a acordat în acest an îmbunătățirii calității preparatelor culinare, diversificării sortimentelor de preparate, asimilării și producerii de sortimente specifice naționalității turiștilor, promovării mai largi a renumitei bucătării tradiționale românești. O altă măsură luată de conducerea ministerului,

care își dovedește eficiența, a fost pentru noi, dar mai cu seamă pentru colectivele mari de oameni ai muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, a fost, în acest an, cea referitoare la creșterea caracterului de masă al turismului, lărgirea numărului de colaboratori externi competenți și pasionați, recrutați din mijlocul acestor colective.

- Nu spun nici eu o nouă afirmare că ospitalitatea românilor a fost și este proverbială. Frumusețile, pitorescul patriei — așijderea. Și fonduri de investiții au existat, și indicații date de cele mai autorizate foruri de partid și de stat pentru a pune toate aceste largi posibilități și facilități cât mai eficient în valoare. Spre a crea o adevărată industrie a turismului. S-a făcut totul pentru ca turistul român, ca și cel străin, firește, să se bucure din plin de toate acestea?

- Industria turismului la care vă referiți poate exista numai avînd ca fundamentare punerea cât mai eficientă în valoare a inestimabilelor frumuseți naturale ale patriei, a numeroaselor vestigii extraordinare de valoare ale istoriei poporului nostru și mai ales a realizărilor materiale și spirituale din anii socializării. Cealaltă condiție, condiția sine qua non a apariției turismului de masă — baza sa materială — a fost înscrisă ca directivă în cadrul măsurilor luate de partid pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii din țara noastră. Vă spun sincer că încă avem mult mai multe tezaure turistice (naturale, istorice, culturale), decât mijloacele de a le pune pe deplin în valoare. Ritmul nostru general de dezvoltare economică, printre cele mai înalte din lume, s-a reflectat proporțional și în domeniul turismului. În fiecare cîcinal, și cu deosebire în ultimele, am construit în medie 40.000—50.000 de paturi în hoteluri, hanuri, popasuri turistice etc. Confortul a sporit considerabil, ca și calitatea serviciilor. Noi am început relativ tîrziu această mare acțiune.

- Aveți amabilitatea să ne spuneți: ce noutăți de ultimă oră oferă turismul românesc?

- La loc de frunte menționăm continua diversificare a activității turistice prin: organizarea de serbări cîmpenești, prezentarea de obiceiuri tradiționale laice românești, organizarea de excursii la monumentele istorice prilejuite de aniversarea a 2050 de ani de la întemeierea primului stat centralizat dac; introducerea în program a noi circuite turistice prin zone care încă nu au fost suficient valorificate: Porțile de Fier II, Iași, Vaslui, Valea Bistriței, nordul Olteniei. Informez cititorii revistei „Flacăra” că se află în fază de prelucrare de la constructorii trei importante obiective de investiții: un hotel la Buziaș cu 264 locuri și cu bază proprie de tratament, un hotel balnear la Căciulata cu 450 locuri și noul hotel „Piatra Mare” din Poiana Brașov cu 325 locuri. Dealtfel, de curînd în această stațiune am inaugurat o nouă piscină. Conform indicațiilor recente date de secretarul general al partidului, în dotarea turismului vor intra, în perioada imediat următoare, noi nave moderne destinate excursiilor pe Dunăre și în deltă, nave costiere și de excursii turistice pe mare. Ia amplasare și transportul pe cablu spre zone montane deosebit de frumoase dar mai greu accesibile: Semenic, Lacul Sfînta Ana, Băișoara. Vatra Dornei, muntele Parîng etc. Se vor construi o sală de sport la Păltinș, o tram-bulină la Borsă; se vor amenaja noi mijloace de agrement la Călimănești, Covasna, Tușnad, Vatra Dornei. În anul viitor începe construirea a noi capacități hoteliere îndeosebi pe litoral, la București, Craiova, Brașov, Urziceni, Roman și în alte orase, totalizînd aproape 5.000 de locuri. Ne preocupăm, de asemenea, găsirea celor mai eficiente procedee de captare a energiei solare și de extindere a folosirii ei la încălzirea apei și a hotelurilor, a piscinelor.

- Tovarășe adjunct al ministrului, eu îngăduința dumneavoastră. mă adresez eu o altă întrebare: au fost uneori și cazuri cînd, cu bilete de odihnă sau de tratament balnear, procurate prin O.J.T., unii oameni ai muncii au fost mutați supărător dintr-un hotel în altul, mai ales în plin sezon estival, și îndeosebi pe litoral. Considerați că sînt pure întâmplări sau deficiențe de planificare?

- Au fost astfel de cazuri regretabile, dar cred că nu se pot pune pe seama unor deficiențe de planificare. Față de cererile mari avute pe litoral în acest an, atît pe intern cît și extern, cazurile amintite au fost puține și nesemnificative. Ele au fost cauzate în principal de cițiva lucrători care nu au respectat graficele de începere a serilor. Sintem însă conștienți că atîtea cite au fost, multe sau puține, ele au dat îndreptățite neplăceri și puteau fi ușor evitate. Prin măsurile luate, aceste situații nu se vor mai repeta.

- Cunoașteți, de bună seamă, rolul deosebit al propagandei vizuale specifice — albume, ghiduri turistice, cărți postale ilustrate, diapozitive etc. Se poate spune că ea este inima turismului...

- Ca să mă refer strict la obiect, propaganda vizuală este într-adevăr încă necorespunzătoare în rețeaua de comercializare a amintirilor, întrucît la majoritatea obiectivelor turistice vizitatorii încă nu au realmente posibilitatea să cumpere, după dorință, diapozitive, ilustrate, ghiduri, monografii, albume și alte asemenea materiale utile ca amintiri, ca mijloace de propagandă și informare, și — de ce nu? — ca sursă de încasări pentru rentabilizarea obiectivelor respective. Prin colaborarea inițiată recent cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste, inclusiv cu Editura Sport-Turism, UCECOM, cu rețeaua comerțului de stat și cu industria, sperăm că, începînd de anul viitor, propaganda vizuală turistică să depășească condiția pe care, pe bună dreptate, ați denumit-o „de cunșărească, de copil vitregit al informației”.

- Este de natură evidentei că, grație grijii partidului și statului nostru, turismul dispune azi de o bază materială modernă, foarte puternică.

- Incontestabil că așa stau lucrurile. Socialismul a construit în 20 de ani 200.000 de locuri în hoteluri, vile și hanuri; în toți anii de dinainte de ultimul război, nu se făcuseră decît vreo 35.000 de paturi, în majoritate de condiție foarte modestă. Avem acum un Centru de formare și perfecționare a cadrelor pentru industria hotelieră și turism, cu filiale în țară, care asigură, teoretic și practic, nivelul calitativ al personalului nostru. Dar, dacă putem construi un hotel în zece luni, un bucatar bun sau un hotelier bun se pregătește pretulindeni în lume în mulți ani de zile.

- Totuși, cuiul lui Pepelea se pare că încă rămîne la noi calitate serviciilor. Credeți că am putea găsi, la ora actuală, în acest sector, pe cineva care să candideze la titlul de Erou al Muncii Socialiste?

- Aveți dreptate punînd oarecum la îndoială în momentul de față pîntula de a găsi candidați din rîndul lucrătorilor din turism pentru titlul de Erou al Muncii Socialiste. Am avut și avem totuși mulți oameni devotați acestei meserii, comuniști pasionați și entuziaști în tot ceea ce fac, care au obținut continuu rezultate remarcabile. Aflăm asemenea lucrători începînd din cabanele aflate în virful munților pînă la aburul și dogoarea plitelor uriașe din restaurantele de pe litoral, sau la locul din față al autocarului — șofer și ghid. Avem chiar detinători ai „Oscar”-ului gastronomic, competiției internaționale pe care, vedeți, nu au cîștigat-o neapărat francezii, cu toate că ei sînt recunoscuți ca mari maeștrii ai artei culinare. Totuși, calitatea serviciilor rămîne o problemă deschisă, cu care se confruntă încă turismul nostru. Acest lucru ne preocupă în cel mai înalt grad. Deci, vă rog să rețineți că atît organizațiile de partid din unitățile noastre, cît și noi ne preocupăm în cel mai înalt grad de perfecționarea profesională, politică și morală a personalului nostru muncitor, ridicarea necontenită a calității și a civilizației serviciilor, punerea puternic în evidență a ospitalității noastre recunoscute, creșterea prestigiului turismului românesc în lume. Vrem sincer ca turiștilor să vină oricînd cu plăcere la noi. Aceasta este deviza noastră, dar și elementul de comensurare a calităților serviciilor pe care le oferim.

- În zilele noastre turism înseamnă și sănătate, iar colaborarea cu Ministerul Sănătății este un fapt de evidentă necesitate.

- Este binecunoscut faptul că, în potențialul turistic atît de variat și bogat al țării noastre, potențialul balnear, de tratament, de refacere a capacității de muncă a turismului românesc un caracter de prioritate, mult sporit și datorită faimei de care se bucură școala medicală românească. În prezent se face tratament în 160 de stațiuni balneare, 13 dintre a-

cestea fiind binecunoscute peste tot. Eficiența tratamentului asigurată a con la creșterea numărului cererilor turist români și străini care vor să beneficieze de tratament în stațiunile noastre balneare. Deși s-a îmbunătățit dotarea, competența cadrelor medicale și calitatea condițiilor de tratament, mai sînt încă multe lucruri de făcut, de pus la punct. Împreună cu Ministerul Sănătății ne propunem să evităm neajunsurile și greutatea ce se mai întîlnesc și care deranjează, mod nejustificat pe turiști. Am în vedere aglomerările ce se mai produc în efectrea consultațiilor medicale, lipsa unor cadre medii în aplicarea tratamentului continua îmbunătățire a dotării stațiunilor cu aparatură medicală modernă, lărgirea bazei de tratament și pentru aplicarea tratamentelor, cu o deosebită valoare terapeutică, precum: Gerovital-Aslavital, pentru prevenirea îmbătrînirii, la hotelul Flora, Otopeni și în stațiunile Eforie Nord, Neptun, Mangalia, Călimăne Felix, Herculane; tratamentul cu Boi deosebit de eficace în afecțiunile reumatice, în stațiunile Herculane și Felix; tratamentul cu Covalint, utilizat în afecțiunile renale; cu Ulcosilvanil în afecțiunile paratului gastric, cu precădere în ulcru practic cu rezultate deosebite în stațiunile Călimănești, Singeorz, Slănic-Moldoc și Felix. S-a dovedit deosebit de valoros și tratamentul cu Pell-Amar, produs cînginar, din extract de nămol, utilizat în afecțiunile reumatismale, boli de piele, în stațiunile Neptun, Călimănești, Felix. Există, cum spuneam, mult loc pentru a îmbine în privința îmbunătățirii activității acolo unde cadrele medicale au fost în puțin pregătite și receptivitate și unde aparatura medicală învechită nu a mai corect pus tratamentul moderne. Ne vom strădui împreună să acordăm în continuare mai multă atenție rezolvării cererilor sporite de astfel de tratamente și creșterii calității serviciilor medicale asigurate.

- Programul-Directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985, de ridicare continuă a calității vieții, o semnează drept una din orientările sale principale dezvoltarea activității turistice și de agrement pentru petrecerea plăcută și instructivă a timpului liber. Cum bine știți, săptămîna de lucru redusă va generalizată. Vă rog să binevoiți a concretiza succint aceste orientări.

- Conform prevederilor acestui excepțional document programatic, vom dezvoltăm în continuare activitatea turistică și de agrement. Se prevede ca în cîcinalul 1981—1985, investițiile în turism să fie orientate îndeosebi spre asigurarea capacităților de cazare în zonele și pe traseele intens solicitate de turismul intern și internațional. Peste 30 la sută din noile capacități de cazare vor fi amplasate în stațiunile balneare și montane. În contextul asigurării unui grad cît mai ridicat de sănătate populației și pentru refacerea capacității de muncă se prevede construirea de obiective dotate cu aparatură de tratament în stațiunile balneoclimaterice la nivelul cerințelor sportive. În orase cu circulație turistică dezvoltată de pe principalele trasee turistice (Timișoara, Arad, Oradea, Cluj-Napoca, Brașov, Sibiu, București, Iași) se prevede realizarea unor noi capacități de cazare și alimentație publică de confort ridicat. Asemenia unități vor fi construite și pe litoral, la Mamaia și Eforie-Nord. Se vor da în folosință noi hoteluri la Poiana Brașov, Sinaia, Păltinș, Busteni, Bilec, Păltinș, Semenic. Fi dezvoltate, sub aspectul sporirii capacităților de cazare, mai vechile și renumitele stațiuni balneare Olănești, Covasna, Borsac, Govora, Amara, Ona-Sibiu, Iasi, Pucioasa, Slănic-Moldova. Se prevede realizarea unor noi hoteluri și în localitățile: Giurgiu, Caracal, Tirgu Secuiesc, Drobeta, Zalău, Făgăraș, Salina, Buzău, Forșani, Satu Mare și altele.

- Turismul a fost, este și va fi un factor important de cunoaștere și apropiere între popoare. În acest context poate fi înscris cu majuscule anul 1979 declarat ca An turistic balcanic? Aceasta este ultima noastră întrebare.

- Cele cinci țări balcanice — Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia — care au luat salutară inițiativă comună de a declara anul 1979 drept An al turismului în Balcani, au organizat în acest an multiple acțiuni de promovare a schimburilor turistice atît în interiorul zonei cît și în relațiile cu țările terțe. Curînd va avea loc la Istanbul cea de-a XII-a Conferință a organismelor oficiale de turism din menționatele țări balcanice, în cadrul căreia se vor evalua rezultatele inițiativei. Și trebuie spus că ele au fost bune. În cadrul Anului balcanic, în perioada 18—24 octombrie a.c. vor avea loc, tot la Istanbul, „Zilele turismului balcanic”, manifestare complexă în cadrul căreia România va face cunoscute unuia larg public și cercurilor presei internaționale de specialitate atracțiile turistice și bogățiile noastre folclorice, culturale și culinare.

MIHAI STĂNESCU

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii, casa poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1623; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1606; Secția scrisori, probleme cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea) — 1787 și 1617; Secția reportaj, anchete, sport (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) 1618; Sectorul cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1619; Sectorul fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 63 16 interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU